

POLSKA GOSPODARCZA TYGODNIK

1 9 3 5

**POLSKIE
KOPALNIE SKARBOWE**

NA GÓRNYM ŚLĄSKU

SPÓŁKA DZIERŻAWNA
SPÓŁKA AKCYJNA
SOCIÉTÉ FERMÈRE DES MINES
FISCALES DE L'ÉTAT POLONAIS
EN HAUTE-SILÉSIE.

CHORZÓW I G. ŚL.

RYNEK, L. 9-15.

TELEFON 409-01

SPRZEDAŻ

WĘGLA, KOKSU, BRYKIETÓW I SIARCZ. AMONU

Z KOPALN. „KRÓL, BIELSZOWICE, KNURÓW.”

ADR. TELEGR. SKARBOFERME CHORZÓW

POLSKA GOSPODARCZA

TYGODNIK, WYDAWANY PRZY POPARCIU MINISTERSTWA PRZEMYSŁU I HANDLU
ORAZ MINISTERSTW: SKARBU, ROLNICTWA I REF. ROLN., KOMUNIKACJI, POCZT I TELEGRAFÓW

WYCHODZI W SOBOTY

TREŚĆ ZESZYTU

	STR.		STR.
DWA KIERUNKI W POLITYCE GOSPODARCZEJ CHWILI OBECNEJ — DR. T. LYCHOWSKI	801	KRONIKA TYGODNIOWA: TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓLKACH AKCYJNYCH . . .	815
KRONIKA GOSPODARCZA:		SKARBOWOŚĆ I FINANSE:	
GÓRNICTWÓ I PRZEMYSŁ:		PODATKI OPŁATY I MONOPOLE	815
GÓRNICTWÓ WĘGLOWE	804	PIENIĄDZ I KREDYT	815
PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY	805	Wewnętrzne pożyczki obligacyjne	
PRZEMYSŁ KONFEKCYJNY	806	RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH	820
ROLNICTWÓ	807	PRZEGLĄD ZAGRANICZNY:	
HANDEL:		OSŁABIENIE KONJUNKTURY W NIEMCZECH — W. H. H.	822
Międzynarodowe Targi Futrzarskie w Wilnie — M. Szyszka		KRONIKA ZAGRANICZNA:	
HANDEL ZAGRANICZNY	809	WŁOCHY	825
Obroty z krajami kompensacji rozrachunkowej — Z. Łopieński		RUMUNJA	826
Eksport trzody chlewnej i przetworów mięsnych w 1934 r. — St.		Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH	826
KRAJOWE RYNKI TOWAROWE	811		
RYNEK AKCYJNY	812		
CŁA ORAZ REGLAMENTACJA	812		
KOMUNIKACJA I TRANSPORT	813		
ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE	813		

DWA KIERUNKI W POLITYCE GOSPODARCZEJ CHWILI OBECNEJ

PISZĄC PRZED kilku tygodniami na tem miejscu o sytuacji gospodarczej Polski na tle obecnej sytuacji gospodarczej świata, wyszliśmy z założenia, iż w ciągu ostatnich lat kryzysu widoczna jest znaczna różnica pomiędzy rozwojem konjunktury wewnętrznej poszczególnych gospodarstw narodowych. Przyjmujemy jako powszechnie stwierdzony, mianowicie, fakt, iż poszczególne organizmy gospodarcze zdołały w ostatnich czasach z przyczyn naogół pozagospodarczych, o których będziemy jeszcze mówili, wywołać wewnątrz swych granic celnych sztuczne podniesienie konjunktury, podczas gdy linie konjunkturalne innych gospodarstw narodowych albo utrzymują się mniej więcej na tym niskim poziomie, do jakiego spadły w ciągu pierwszych 3—4 lat kryzysu, albo jeszcze poziom ten obniżają w dalszym ciągu. Ta rozbieżność w tendencjach polityczno-gospodarczych poszczególnych krajów, powodująca skolei silne rozbieżności w indeksach produkcji, stanu zatrudnienia, w sytuacji finansowej i monetarnej i t. d. poszczególnych terytorjów gospodarczych, pociąga za sobą w dalszych swych konsekwencjach fakt niemożności osiągnięcia jakiegokolwiek szarmonizowania

antykryzysowej akcji poszczególnych państw, uniemożliwia poprawę handlu międzynarodowego, hamuje nadal międzynarodowy ruch kapitałów — słowem, staje się w sumie raczej przeszkodą w osiągnięciu istotnej i trwałej poprawy sytuacji gospodarczej świata.

Pierwszym i najważniejszym, niewątpliwie, objawem tych rozbieżności w polityce gospodarczej poszczególnych krajów, jeśli chodzi o zwalczanie kryzysu, jest zagadnienie polityki monetarnej. Nie ulega wątpliwości, iż dewaluacja głównych walut światowych traktowana była przez kraje, które jej dokonały, sub specie egoistycznych potrzeb własnych gospodarstw narodowych — i że dewaluacja ta utrudniła niezmiernie zwalczanie kryzysu przez te kraje, które pozostały przy walucie złotej. Nie ulega w konsekwencji również wątpliwości teza, wedle której światowa stabilizacja walut stać się mogła w dużej mierze punktem zwrotnym w rozwoju depresji światowej. Wiadomo dobrze, iż w tej dziedzinie jednak niepewność utrzymuje się w pełni nadal. Jak słusznie ostatnio zaznaczał Prof. M. J. Bonn z Londynu, wprawdzie „niebezpieczeństwo, jakie przedstawia

przedłużanie się takiego stanu rzeczy, jest rozumiane przez wszystkich coraz bardziej, ale strony zainteresowane podtrzymują nadal zewnętrzną odwagę, aby kazać wierzyć światu, iż tylko wówczas byłoby one skłonne do wzięcia pod uwagę ofiary stabilizacji, gdyby inne kraje były skłonne do odpowiednich gwarancji". W zagadnieniu światowej stabilizacji walut istnieje, mianowicie, wyraźny element taktycznej rozgrywki, polegający na tem, iż np. stabilizacja w Stanach Zjedn. nie mogłaby dojść do skutku bez pewności, iż dojdzie jednocześnie do skutku stabilizacja w Anglii, że—skolei—Londyn nie jest dotychczas pewny co do losu franka francuskiego, którego uważa za utrzymującego się na zbyt wysokim poziomie, o ile brać pod uwagę poziom cen francuskich i światowych, że—ponadto—i Stany Zjedn. i W. Brytania z dość wyraźnym niepokojem patrzą na rozwój niemieckiego przemysłu pod ochroną ograniczeń dewizowych i transferowych, obawiając się, iż Dr. Schacht czeka tylko na powszechną stabilizację głównych walut światowych, aby najajutrz po niej sztucznie obniżyć kurs marki i tą drogą stworzyć sobie takie warunki eksportowe dla własnego przemysłu, aby umożliwiły mu one względnie korzystne wciągnięcie się Niemiec spowrotem do wymiany światowej.

W tych warunkach zatem—jak wspominaliśmy już poprzednio—nie widać dotychczas oznak, aby sprawa stabilizacji walut światowych miała rozwiązać się w ciągu najbliższego czasu. Co gorsza jednak, w przeciwieństwie do sytuacji jeszcze sprzed roku, kiedy wystarczała tego rodzaju negatywna opinia, coraz wyraźniej ujawnia się obecnie tendencja, zmierzająca do nowych i jeszcze dalej idących powikłań walutowych. Pomijając stały znak zapytania, jaki stanowi obecnie los franka francuskiego—przynajmniej na przeciąg najbliższych miesięcy letnich, los, od którego niewątpliwie zależą również losy guldena holenderskiego i franka szwajcarskiego, z drugiej strony zdobycze gospodarcze, osiągnięte przez Prez. Roosevelta na drodze dewaluacji dolara, nie zapowiadają wielkiego powodzenia—i niewykluczone jest ewentualność, iż dla zdobycia nowych środków na kontynuowanie w szerszej jeszcze skali wewnętrznych robót publicznych, służących do utrzymywania ożywienia gospodarczego, rząd waszyngtoński nie wykorzysta do końca pełnomocnictw, jakie Prez. Roosevelt uzyskał w dziedzinie monetarnej od Kongresu przed dwoma laty, t. j. nie obniży dolara jeszcze o 9.06% do 50% dawnego jego paritetu. W tym wypadku kurs funta musiałby, oczywiście, zastosować się do tego nowego poziomu dolara, nacisk na zachodnio-europejskie waluty złote zwiększyłby się ponownie—i świat stanąłby w obliczu powszechnego chaosu pieniężnego—chaosu, który musiałby znów potrwać czas pewien, zanim nie posłużyłby za podstawę do powszechnej stabilizacji.

Na tle takiej właśnie sytuacji gospodarczej świata dość łatwo jest zdać sobie sprawę, iż brak jest w tej chwili jakichkolwiek warunków, aby mogła powstać najmniejsza nawet ale wspólna wszystkim głównym organizmom gospodarczym tendencja (niemówiąc już o akcji), mogąca wywołać objawy rzeczywistej likwidacji depresji gospodarczej na kuli ziemskiej. Jako tendencję taką wyobrażamy sobie chociażby tylko najogólniejsze porozumienie międzynarodowe na temat takiego „zachowania się” poszczególnych polityk gospodarczych głównych krajów, któreby—jeśli nie

pomagało—to przynajmniej nie przeszkadzało odpowiedniej samolikwidacji skutków kryzysu. O porozumieniu takim nietylko w tej chwili nie słychać, ale przeciwnie—polityka gospodarcza wszystkich głównych organizmów gospodarczych świata inspirowana jest wyłącznie względami autonomicznymi. W niektórych wypadkach (jak dewaluując pieniądź, sztucznie podniecając rozwój wewnętrznej koniunktury i t. d.) przeszkadza ona wprost samolikwidacji kryzysu, w innych—mniej jaskrawych już obecnie (protekcjonizm rolny krajów przemysłowych, utrzymywanie dodatnich bilansów handlowych przez kraje wierzycielskie) nie daje ona w każdym razie możliwości dla wytworzenia się warunków takiej samolikwidacji. Od światowej konferencji gospodarczej i finansowej w lecie 1933 r. w Londynie ustały wogóle wszelkie próby międzynarodowych porozumień w dziedzinie gospodarczej, działalność ekonomiczna Ligi Narodów (która i w latach przedkryzysowych nie mogła poszczycić się większymi sukcesami) zamarła niemal zupełnie, jeśli nie liczyć informacyjnych i rządowych zebrań Komitetu Ekonomicznego Ligi, zasadniczym typem zaś dwustronnych porozumień gospodarczych pomiędzy krajami staje się clearing albo przynajmniej umowa kontyngentowa, a więc instrumenty, oparte na działaniu ścisłej wzajemności i nie stanowiące (jak swego czasu klauzula największego uprzywilejowania w układach dwustronnych) podstawy do powszechnej liberalizacji stosunków handlowych w skali międzynarodowej.

Widzimy więc, iż zachodzi obecnie pewna wyraźna sprzeczność pomiędzy polityką gospodarczą, prowadzoną przez poszczególne rządy, a zasadami, uznawanymi za konieczne do spełnienia w celu odpowiedniej likwidacji kryzysu światowego ze strony sfer, reprezentujących teoretyczny, naukowy punkt widzenia. Sprzeczność ta jest o tyle ciekawa, że w pierwszych latach powojennych, kiedy potrzeba międzynarodowej współpracy gospodarczej stawała się hasłem dnia, rozbieżność pomiędzy tem, co można nazwaćby „urzędową teorią” owej współpracy, a stanowiskami poszczególnych rządów była znacznie mniejsza niż dziś. Wówczas bowiem liberalizm gospodarczy, głoszony przez konferencje międzynarodowe, odpowiadał całkowicie punktowi widzenia całego szeregu krajów, a mianowicie przedewszystkiem W. Brytanii, a dalej Belgii, Holandji, krajom skandynawskim, Szwajcarii i t. d. Przeciwno temu uproszczonemu genewskiemu „liberalizmowi” były właściwie tylko kraje całkowicie lub w przeważnej części rolnicze Europy Środkowo-Wschodniej, od których żądano zredukowania ad usum wielkoprzemysłowych krajów Europy Zachodniej ich ochrony celnej w zakresie przemysłowym. Można było zatem bez wielkiej przesady powiedzieć, iż t. zw. opinia międzynarodowa służyła wówczas interesom państw wysokoprzemysłowych. Dziś sprawa silnie zmieniła swój wygląd. Owa „opinia międzynarodowa” skłania się wyraźnie raczej na stronę krajów słabszych, dłużniczych i t. d., a w każdym razie wypowiada się wyraźnie przeciwko całemu szeregowi posunięć polityczno-gospodarczych ze strony wielkich potęg gospodarczych świata. Tak np. niezmiernie charakterystyczna była już zeszłoroczna enuncjacja Komitetu Ekonomicznego Ligi Narodów (który przeciwz w znacznej części składa się z wyższych urzędników poszczególnych krajów, a między innymi i krajów wysokoprzemysłowych) przeciwko tenden-

cjom „powrotu do rolnictwa” w tych właśnie krajach. Ostatnio w uchwałach Mieszanego Komitetu, składającego się z szeregu przedstawicieli krajów wierzycielskich (zasiadających tam, oczywiście, nie jako urzędowi reprezentanci tych krajów ale jako rzeczoznawcy), a mającego zbadać działanie clearingów, pojawiło się np. zdanie, gdzie wyraźnie mówi się, iż „w odbudowie równowagi gospodarczej zasadniczą rolą przypada krajom wierzycielskim, rozporządzającym znacznymi zasobami finansowymi” i że wobec tego należy, aby kraje te w układach z krajami dłużniczymi stosowały szerszy pogląd... kierując się zasadą solidarności gospodarczej, która — czy chcą czy nie chcą — istnieje rzeczywiście między jednymi i drugimi krajami”. W raporcie tym rzeczoznawcy twierdzą zupełnie autorytatywnie, iż „dopóki kraje wierzycielskie nie są skłonne przyjąć ujemnego bilansu handlowego albo przynajmniej zneutralizować skutki dodatniego bilansu importem niewidocznym, żaden międzynarodowy system pieniężny nie może funkcjonować z powodzeniem...”. A przecież każdy z tych rzeczoznawców, o ile przypadłaby mu rola rokującego o układ handlowy z krajem dłużniczym, stosowałby się do wskazówek swego rządu, który żądałby od niego co najmniej zrównoważonego bilansu handlowego, wyłączenia kwestyj zobowiązań finansowych z rozmów o obrocie handlowym i t. d.

Inny przykład. Międzynarodowa Izba Handlowa, organ sfer gospodarczych wszystkich krajów świata, przez długi czas była tubą dla tez gospodarczych krajów przemysłowych, forsując mechaniczne obniżanie cel, znoszenie zakazów przywozu, szerokie uprawnienia dla ekspansji wielkoprzemysłowej (konwencja „o cudzoziemcach”) i t. d. Od pewnego czasu musiała ona — w interesie idei, którą reprezentuje, a którą jest wzmaganie obrotów międzynarodowych — zupełnie zmienić front. Zasady, jakie wysunęła ona w sprawie stabilizacji walut w marcu 1934 r., odpowiadają np. najzupełniej teom zasadniczym polskiej polityki gospodarczej i finansowej. Wszystko, co Międzynarodowa Izba Handlowa lansuje np. na swoim kongresie, odbywającym się obecnie w Paryżu, jest najzupełniej słuszne z punktu widzenia powszechnej odbudowy gospodarczej świata, wzmoczenia handlu międzynarodowego, stabilizacji cen światowych, ruchu kapitałów i t. d. Niemniej jednak zgóry wiadomo, iż ewentualne uchwały Międzynarodowej Izby, powzięte na obecnym kongresie, nie będą miały najmniejszego wpływu na rozwój wypadków, prosto dlatego, iż rządy w swej polityce gospodarczej nie wezmą ich wcale pod uwagę.

* * *

Musimy zatem skonstatować niezbitą fakt, iż, jeśli chodzi o modus procedendi w polityce gospodarczej, mającej wyprowadzić świat z depresji, istnieją w obecnym okresie dwa zupełnie wyraźne i zupełnie wobec siebie sprzeczne kierunki, a mianowicie: międzynarodowa teoria polityki gospodarczej, zmierzająca do wytworzenia jednolitej tendencji antykryzysowych poczynań poszczególnych krajów i budująca na tem nadzieję na likwidację skutków depresji, oraz autonomiczna praktyka polityki gospodarczej poszczególnych krajów, zmierzająca — przeciwnie — do osiągania doraźnych sukcesów czy nawet prosto paljatywów możliwie najmniejszym wysiłkiem i bez uwzględnienia jakichkolwiek inte-

resów innych organizmów gospodarczych — a przez to i samej gospodarki światowej.

Z istoty samej trudno jest ustalić tę myśl przewodnią, jaka przyświeca owemu drugiemu — praktycznie wykonywanemu — kierunkowi polityki gospodarczej na świecie. Trudno dlatego, iż, jak uczy nas obserwacja ostatnich lat, polityka — a właściwie polityki te były inspirowane zawsze koniecznościami doraźnymi, praktycznymi, a więc niezmiernie indywidualnymi dla każdego kraju i dlatego niedającym się naogół podciągnąć do jakiegoś wspólnego mianownika. Można by powiedzieć prosto, iż w przeciwieństwie do owego pierwszego, niewykonywanego praktycznie, ale uzasadnionego aż nadto teoretycznie, kierunku polityki gospodarczej na okres dzisiejszy, istotna polityka gospodarcza, prowadzona przez większość głównych krajów świata, jest gospodarczo nieuzasadniona.

A przecież znaleźliśmy dokument, gdzie właśnie całokształt owej nowej polityki gospodarczej poszczególnych krajów w okresie kryzysu otrzymał swoją syntezę. Mamy na myśli niezwykle istotnie interesujące sprawozdanie Dyrektora Międzynarodowego Biura Pracy na XIX sesję Międzynarodowej Konferencji Pracy, przewidzianą w Genewie w roku bieżącym. Wystarczy porównać tylko ten dokument z takim jak np. cytowane powyżej poglądy Międzynarodowej Izby Handlowej, aby odrazu odnaleźć w tendencjach ich zasadnicze różnice.

Albowiem raport Dyrektora Międzynarodowego Biura Pracy (interesują nas, oczywiście, w nim tylko początkowe rozdziały, omawiające sytuację gospodarczą oraz związek jej z bezrobociem) ma w przeciwieństwie do wszystkich innych międzynarodowych enuncjacji tego rodzaju tendencję wyraźnie optymistyczną. Na samym wstępie widzimy w nim odrazu tego rodzaju konstatację, jak to, iż „rok 1934 wykazał w całokształcie swym niezaprzeczalny postęp w porównaniu z rokiem poprzednim”, że w większości krajów bezrobocie zmniejszało się w dalszym ciągu, produkcja w dalszym ciągu szła wzwyż i waluty były bardziej stałe. Wprawdzie przyznaje się również, iż „szerokim prądom regularnej wymiany, które są warunkiem prawdziwej pomyślności gospodarczej, daleko jeszcze do ich wznowienia”, że chodzi tu „raczej o poprawę powierchowną”, że „wymiana międzynarodowa była ledwieże wyższa niż w 1933 r.”, ponadto „wielkie rezerwy kapitałowe pozostają w dalszym ciągu nieużytkowane”, słowem, że „świat ciągle jeszcze z trudem szuka swej drogi poomacku i w obawie”, ale jednocześnie konstatuje się, iż „rok 1935 rozpoczął się w atmosferze umiarowanej nadziei”.

Powiedzieliśmy, iż musimy zatem uznać raport Dyrektora M. B. P. za optymistyczny. Optymizm ten jednak nie jest bez obaw. Ów „postęp”, o jakim mówi się w cytowanym raporcie, dokonał się przecież wyłącznie niemal „w płaszczyźnie narodowej i skutki jego w całokształcie nie rozszerzyły się na płaszczyznę międzynarodową”. Co więcej, sam autor raportu musi stwierdzić, iż ruch zwykłowy konjunktury ostatnio wykazał „szereg oznak słabości, których znaczenie jest, być może, takie, że wysiłek narodowy zbliża się ku granicom swych możliwości i że nowych postępów nie uda się zrealizować, dopóki nie odbuduje się harmonijnego funkcjonowania gospodarstwa międzynarodowego...”.

A przecież, zdaniem Dyrektora M. B. P., rok 1934 miał „wyjątkową wagę” z punktu widzenia społecznego. Znaczenie to upatruje on w coraz szerszym zastosowaniu tego, co nazywa „*économie dirigée*”, a co musimy u nas określić jako tendencje interwencjonistyczno-etatystyczne w gospodarstwie narodowym. Dyrektor M. B. P. z zadowoleniem konstatuje, iż jeden kraj po drugim „pod energiczną presją opinii publicznej” poczynął odrzucać dotychczasowy swój liberalizm w polityce gospodarczej dla zwalczania czynnie „skutków kryzysu, który, obniżając poziom życia, naruszał stałość budowy społecznej”. Dlatego to właśnie w opinii M. B. P. powstawać zaczęły polityki dewaluacji monetarnej, szerokich planów robót publicznych, budowy przemysłów i t. d. To wszystko, znów w opinii M. B. P., które z racji dominującego w jego zainteresowaniach czynnika społecznego uznało się widocznie za powołane do stworzenia niejako „ideologii” tych posunięć, „dowodło, iż społeczeństwa doszły do tego, że uważają normy, przez siebie osiągnięte, jako niezbędne minimum dla zapewnienia jednostce odpowiedniego poziomu życia, a nie jako podarunek, z którego korzysta się w okresach dobrobytu, ale który trzeba bez szemrania porzucić, skoro nadchodzi kryzys”, że — krótko mówiąc — „stara” ekonomja o tyle mogła być tylko tolerowana „o ile chodziło o zapewnienie przez nią dobrobytu społecznego”.

Od takiego punktu widzenia już mamy tylko krok do stworzenia tej całej filozofji „nakręcania konjunktury”, która — bez uzasadnień teoretycznych — wykonywana jest w praktyce przez większość krajów świata w zakresie wewnętrznych stosunków każdego z nich. Można w tym wypadku cytować, jak to czyni Dyrektor M. B. P., Lippmanna, twierdzącego w swym „*The Method of Freedom*”, iż obrona poziomu życia ludności „stała się podstawowym obowiązkiem państwa narówni z zabezpieczeniem niezależności narodowej”, można cytować Prez. Roosevelta, widzącego w planowej gospodarce „rozwiązanie zagadnienia niedostatecznego spożycia”, można stwierdzać, iż „nie sposób przeprowadzić już linię demarkacyjną pomiędzy zjawiskami gospodarczymi i społecznymi” i t. d. Dla naszych rozważań wystarczy jedno: możemy sobie powiedzieć, iż charakteryzując oba omawiane na wstępie kierunki polityki gospodarczej poszczególnych krajów w okresie kryzysu, dochodzimy do wniosku, iż pierwszy z nich — ów teoretyczny i niestosowany w praktyce — opiera się na przesłankach gospodarczych, podczas gdy

drugi — stosowany powszechnie — bierze za swój punkt wyjścia problem społeczny.

Wydaje się, że dochodzimy do kresu naszych uwag. Reasumując bowiem dotychczasowe nasze rozumowanie, dojdziemy do wniosku, iż podstawową rozbieżnością w obecnej sytuacji gospodarczej świata jest niemożność powstania wspólnego gospodarczego frontu antykryzysowego wskutek faktu, iż każdy z członków tego zamierzonego frontu kieruje się nawewnątrz i nieoglądając się na nikogo własnymi troskami społecznymi. Nie zamierzamy na tem miejscu polemizować z wywodami Dyrektora Międzynarodowego Biura Pracy, którego — oczywiście — musi cieszyć ów zwiększony ciężar gatunkowy problemów społecznych na poszczególnych odcinkach sytuacji gospodarczej świata. Pragniemy tylko zwrócić uwagę na to, iż sam on przyznaje, że „wysiłki narodowe”, które zmierzają do utrzymania za wszelką cenę dotychczasowego „odpowiedniego” (jak na enuncjacje gospodarczą termin stanowczo zbyt ogólny..) poziomu życia szerokich mas, zbliżają się ku końcowi i że muszą być wzmocnione akcją międzynarodową. Otóż w naszym pojęciu sam fakt, iż owe „wysiłki narodowe” nie kierują się w gospodarstwach wysokokapitalistycznych i decydujących o konjunkturze światowej względami gospodarczymi ale społecznymi, wyklucza automatycznie możność sprzęgnięcia ich w jeden gospodarczy system akcji międzynarodowej, skierowany ku poprawie konjunktury. Wprost przeciwnie wydaje się nam, iż sztuczne utrzymywanie poziomu życiowego szerokich mas w wielkich krajach kapitalistycznych uniemożliwia międzynarodowe zwalczanie kryzysu i obniża pośrednio przez to coraz więcej poziom życia ludności tych krajów, które albo pragną prowadzić swą politykę gospodarczą na zasadach możliwie jaknajbardziej „gospodarczych” albo — poprostu — nie mają odpowiednich rezerw na utrzymywanie przez czas dłuższy tego rodzaju sztucznego ożywienia gospodarczego wewnątrz swych granic.

W tym stanie rzeczy dalszy rozwój sytuacji gospodarczej świata musi przedstawiać się, istotnie, jako jedna wielka niewiadoma. Wypracowanie bowiem takiego systemu, który mógłby w skali światowej pogodzić egoizmy społeczne i gospodarcze poszczególnych krajów, wydaje się niezwykle trudnym, jeśli wprost nie niemożliwym.

Dr. T. Łychowski

KRONIKA GOSPODARCZA

GÓRNICTWO I PRZEMYSŁ

GÓRNICTWO WĘGLOWE

STAN PRZEMYSŁU WĘGLOWEGO W MAJU 1935 R. — Zaobserwowane już wcześniej pogorszenie się sytuacji w przemyśle węglowym — pod wpływem czynników sezonowych w maju przybrało na natężeniu, wyrażając się spadkiem wydobycia o dalsze 2,7%, przyczem natężenie produkcji, t. j. przeciętne

dziennie wydobycie — w związku z taką samą liczbą dni roboczych w maju, co i w kwietniu — zmniejszyło się w tym samym stosunku. W przemyśle koksarskim nastąpiło pewne pogorszenie: wprawdzie produkcja nieznacznie wzrosła, ogólny zbył koksu jednak bardzo poważnie zmalał. W przemyśle brykietarskim przy zmniejszonej produkcji nastąpił niewielki spadek zbytu ogólnego.

Liczbowo stan przemysłu węglowego w maju — według danych tych mc z a s o w y c h — wykazuje następujące zestawienie (w tys. tonn):

Rejony węglowe	Wydobycie	Zbyt w kraju ¹⁾	Eksport	Zapasy na zwalach ²⁾
Śląski	1512	824	545	1 125
Dąbrowski	381	262	110	389
Krakowski	131	119	—	93
Razem:	2 024	1 205	655	1 607
Kwiecień 1935 . .	2 082	1 201	659	1 657
Maj 1934	1 996	1 059	777	1 726

Z danych tego zestawienia wynika, że wydobycie węgla kamiennego w maju spadło o 58 tys. t, przewyższając jednakże o 28 tys. t wydobycie w maju 1934 r. Podkreślić przytem należy, że spadek wydobywania dotyczył rejonu śląskiego, natomiast wydobywanie w rejonie dąbrowskim i krakowskim utrzymało się na ogół na niezmiennym poziomie. Ogólne wydobywanie od początku roku, t. j. w okresie styczeń — maj r. b., wynosiło 11 389 tys. t wobec 11 286 tys. t w analogicznym okresie poprzedniego roku, a zatem wzrosło o 103 tys. t (0,91%). Przeciętne dzienne wydobywanie w maju — przy 25 dniach roboczych — wynosiło ok. 81 tys. t, a zatem spadło o ok. 2 tys. t.

Ogólny zbyty węgla kamiennego w maju utrzymał się na poziomie poprzedniego miesiąca, przewyższając o 24 tys. t zbyty ogólny w odpowiednim miesiącu 1934 r. Ponieważ zbyty krajowy nieco wzrósł, a eksport nieznacznie zmalał, przeto w ustosunkowaniu się zbytu krajowego do eksportu nastąpiło niewielkie przesunięcie na korzyść zbytu krajowego; podczas gdy w kwietniu udział zbytu krajowego w ogólnym zbycie wynosił 64,57%, a eksportu 35,43% — to w maju udział zbytu krajowego wzrósł do 64,78%, a eksportu zmalał do 35,22%.

Zbyty krajowy węgla kamiennego wzrósł w maju o 4 tys. t (0,33%), przewyższając zbyty w maju 1934 r. o 146 tys. t. Zbyty krajowy od początku roku wynosił 6 598 tys. t wobec 5 986 tys. t w odpowiednim okresie 1934 r., a zatem wzrósł o 612 tys. t (10,22%).

Wzrost zbytu krajowego został wywołany zwiększonym odbiorem węgla zarówno ze strony przemysłu, jak i na cele opału domowego, natomiast dostawy węgla dla kolei żelaznych uległy pewnemu osłabieniu, spowodowanemu rozpoczęciem dostaw, przewidzianych na maj, już w poprzednim miesiącu. Odbiór węgla ze strony przemysłu wynosił 663 tys. t — wobec 658 tys. t w kwietniu, a zatem wzrósł o 0,76%. Odnosnie do poszczególnych gałęzi przemysłowych to wskaza należy na zwiększenie zapotrzebowania węgla ze strony cementowni i cegielni w związku z nadejściem sezonu budowlanego. Podniosło się także, chociaż w stopniu znacznie mniejszym, zapotrzebowanie cukrowni oraz przemysłu włókienniczego. Wpływ tych gałęzi na wzrost zbytu węgla byłby poważniejszy gdyby nie gazownie, przemysł przetwórczy metalowy, rolnictwo łącznie z jego przemysłami przetwórczymi oraz inne gałęzie przemysłowe, jak naftowy i solny, które wykazują pewne obniżenie odbioru węgla. Zapotrzebowanie ze strony pozostałych gałęzi przemysłowych utrzymało się z niewielkimi odchyleniami na poziomie poprzedniego miesiąca. W związku z pewnym ożywieniem w przemyśle, związanych z ruchem inwestycyjno-budowlanym, zaznaczyła się w maju w porównaniu z kwietniem pewna poprawa wpływu należności za węgiel.

Zaobserwowany już w kwietniu spadek zbytu sortymentów grubych, a także częściowo średnich, w maju zaznaczył się jeszcze silniej. Natomiast zbyty miał kształtował się nadal pomyślnie.

Eksport³⁾ węgla kamiennego w maju zmalał o 4 tys. t, czyli o 0,61%, a w stosunku do analogicznego miesiąca 1934 r. — o 122 tys. t (15,70%).

Zapasy węgla na zwalach kopalnianych zmalały w miesiącu sprawozdawczym o 50 tys. t do 1 607 tys. t, przyczem spadek zapasów nastąpił w rejonie dąbrowskim i krakowskim, natomiast zapasy w rejonie śląskim utrzymały się na poziomie poprzedniego miesiąca.

Liczba robotników, zapisanych w kopalniach węgla kamiennego w maju, zmalała o 1 142, jak to wynika z następującego zestawienia:

Rejony	Kwiecień	Maj	Wzrost (+) lub spadek (-) w stos. do kwietn.
Śląski	43 774	43 067	— 707
Dąbrowski	17 677	17 212	— 465
Krakowski	5 901	5 931	+ 30
Razem:	67 352	66 210	— 1 142

Ceny węgla w kraju pozostały bez zmiany. Ceny węgla eksportowego fob Gdynia Gdańsk nie podlegały poważniejszym wahaniom i wynosiły dla grubych gatunków węgla górnośląskiego sh 10,6 ÷ 13,6 w zależności od kraju przeznaczenia. Podkreślić przytem należy, że utargi ze sprzedaży węgla w W. M. Gdańsku, w związku z dewaluacją guldena gdańskiego, uległy pewnemu spadkowi.

Frachty morskie na przewóz węgla, przy mocniejszej tendencji zwłaszcza do portów francuskich i belgijskich, utrzymały się mniej więcej na poziomie poprzedniego miesiąca. Za statek ok. 3 000 t płacno z Gdyni/Gdańska — za tonnę w sh papierowych: Sztokholm, Göteborg 4/-. Kopenhaga 4/2, Aarhus 4/3, Tromsø 5/6, Oslo 5/6, Bergen 4/9, Drontjem 5/3, Stavanger 5,9, Ryga 4/6, Revel 5/-. Gent 4/3, Rouen fr. 27, Bordeaux 29, Nantes 29, Nice sh 10/6. Amsterdam, Rotterdam 4 6, Barcelona 11/-. Algier, Bona, Philippeville, Sfax, Oran 8/9, Wenecja, Livorno, Savona, Genova, Spezia 8/9, Buenos Aires 10/3, Rio de Janeiro 9/-. Dublin 4/9, porty Jugosławii 8/9.

Produkcja koksu w maju wynosiła 106 303 t — wobec 105 922 t w kwietniu, a zatem podniosła się o 381 t (0,35%), natomiast natężenie produkcji, t. j. przeciętna dzienne wytwórczość, w związku z większą liczbą dni roboczych, spadła o 102 t (2,89%). Produkcja koksu w maju w porównaniu z analogicznym miesiącem 1934 r. wzrosła o 3 705 t. Ogólny zbyty koksu kształtował się nadal znikomo i wynosił w maju 79 511 t wobec 88 247 t w kwietniu, czyli o 8 760 t (10,00%) mniej, przyczem spadek zbytu ogólnego został wywołany zarówno zmniejszeniem się zbytu krajowego, jak i eksportu. Z ogólnego zbytu na zbyty krajowy przypada 59 016 t, a zatem o 5 246 t (8,17%) mniej, a na eksport 20 495 t, czyli o 3 490 t (14,56%) mniej. Spadek zbytu krajowego jest następstwem znacznego zmniejszenia się odbioru koksu na cele opału domowego, odbiór bowiem koksu ze strony przemysłu utrzymał się na niezmiennym poziomie. Na spadek wywozu koksu wpłynęło wstrzymanie wysyłek do Kanady oraz zmniejszenie się wysyłek do Szwecji i Grecji, natomiast podniosły się wysyłki do Rumunii. Ponieważ ogólny zbyty koksu łącznie z zużyciem własnym koksiarń był znacznie mniejszy od produkcji, przeto zapasy koksu wzrosły o 26 740 t — do 261 733 t. Załoga robotnicza koksiarń w związku ze wzrostem produkcji zwiększyła się o 7 robotników i wynosiła z końcem miesiąca sprawozdawczego 1 894 osób.

Produkcja brykietów w maju w porównaniu z kwietniem zmalała o 1 421 t i wynosiła 11 642 t, natomiast zbyty ogólny brykietów utrzymał się mniej więcej na poziomie poprzedniego miesiąca w wysokości 12 675 t. Ponieważ ogólny zbyty brykietów łącznie z zużyciem własnym brykietarni był nieco większy od produkcji, przeto zapasy brykietów zmalały i wynosiły z końcem miesiąca 3 682 t. Liczba robotników w brykietarniach w maju zmalała o 61 i wynosiła 101.

PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY

PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY W MAJU 1935 R. — Maj na rynku włókienniczym Łódź przyniósł likwidację konjunkturną sezonowej i już definitywne rozpoczęcie międzysezonu, wyrażające się pewnym zmniejszeniem liczby pracujących robotniko-dni oraz liczby zatrudnionych robotników zarówno w przemyśle bawełnianym, jak i wełnianym. W zbycie tkanin, poczynając od II połowy maja, nastąpiło w niektórych branżach ożywienie obrotów sprzedażnych, związane z sprzyjającymi warunkami atmosferycznymi. Rozmiar produkcji w porównaniu z analogicznym okresem r. ub. nie wykazały w maju większych zmian. Zbyty natomiast tkanin w porównaniu z majem r. ub. był słabszy, jakkolwiek liczbowa uchwycenie tej różnicy już w obecnym okresie nastrożałoby poważne trudności. Sytuacja finansowa przemysłu nie uległa w dalszym ciągu zasadniczym zmianom. Jako momenty, niesprzyjające stabilizacji sytuacji finansowej, wymienić należy niewątpliwie perturbacje, związane z wydarzeniami na terenie W. M. Gdańska, które wywarły ogólnie niekorzystny wpływ na rynek włókienniczy z uwagi na poważny rozmiar obrotów włókienniczych pomiędzy Gdańskiem i Polską. Tak więc, do dewaluacji guldena przeszło 90% całego zapotrzebowania włókienniczego Gdańsk pokrywał w Polsce; import ten obejmował wyroby wszystkich niemal branż do konfekcji i galanterji włącznie. O rozmiarach tych obrotów

¹⁾ Bez zużycia własnego kopalń i deputatów.

²⁾ Obliczono przy uwzględnieniu węgla, zużytego na cele własne kopalń, na deputaty, oraz węgla, skreślonego przy sprawdzaniu zapasów.

³⁾ Liczby, dotyczące eksportu, omówiliśmy szczegółowo w zesz. 23/1935, str. 720.

świadczy fakt, że wywóz artykułów galanteryjnych z Warszawy i Łodzi na rynek gdański szacowany był przez eksporterów na ok. 4 milin. rocznie. Poza to wytworzyła się w stosunkach pomiędzy włókiennictwem łódzkim a Gdańskiem pewna atmosfera nerwowości, która wpłynąć może ujemnie na dalszy rozwój wzajemnych stosunków handlowych. Wspomnieć wreszcie należy o stratach bezpośrednich, jakie poniosły firmy włókiennicze, które z racji specjalnej organizacji swego zbytu na terenie Gdańska prowadziły rozrachunki w guldenach. Poza trudnościami, wywołanymi sytuacją walutową na terenie W.M. Gdańska, również i spadek konsumpcji włókienniczej w niektórych ośrodkach Polski zasługuje na podkreślenie. Do ośrodków takich zaliczyć należy ziemie północno-wschodnie, a w szczególności Wilenszczyznę. Nie można również pominąć niekorzystnego zjawiska, związanego z kwestią t. zw. zwrotów. Wyczerpanie kapitałowe kupca powoduje, iż po pewnym okresie czasu zwraca on producentowi ewentualnie niesprzedany towar, a całkowite ryzyko obciąża, oczywiście, dostawcę łódzkiego. Zwroty towarów, szczególnie w dziale wełnianym, dochodzą do 20% obrotu sezonowego. Wyrazem trudnej naogół sytuacji włókiennictwa jest wydłużanie się terminów wekslowych oraz trudność likwidacji należności na ultimo maja. Przeciętny termin pokrycia wekslowego waha się ok. 6-7 miesięcy. Również i tutaj czynione są próby organizacyjne unormowania tego zjawiska, które już przed paru laty spowodowało na terenie Łodzi poważne zaburzenia w strukturze włókienniczej.

W wielkim przemyśle bawełnianym Łodzi pracowało w II połowie maja 41 300 robotników, t. j. o 300 mniej niż w analogicznym okresie kwietnia. Liczba robotniko-dni uległa również redukcji—do 779 975. Wreszcie i odsetek robotników, pracujących pełne 6 dni w tygodniu, zmniejszył się i wynosił pod koniec maja 24 ogólnej liczby robotników wielkiego przemysłu bawełnianego. Sytuacja produkcyjna kształtowała się w przemyśle bawełnianym niejednolicie. Na podkreślenie zasługuje wydatne—bo 90% normalnego—uruchomienie zarobkowego tkactwa bawełnianego. Dopiero pod koniec miesiąca rozmiary produkcji w tym dziale uległy zmniejszeniu wobec rozpoczynającego się okresu międzysezonowego. Momentem dodatnim była niewątpliwie dobrze kształtująca się wypłacalność w tegorocznym sezonie; poprawa ta ma swe źródło częściowo we wspólnej akcji producentów tkackich w kierunku utrzymania pokrycia w granicach możliwie gotówkowych. Również i sezon zimowy z uwagi na pewne unormowanie stosunków rynkowych zapowiada się w tkactwie naogół korzystnie.

Na rynku tkanin bawełnianych I połowa maja w związku z chłodem przyniosła redukcję obrotów. Ceny tkanin bawełnianych uległy redukcji o ok. 5%. Wspomnieć przytem należy o redukcji obrotów w dziale artykułów, zakupywanych przez konsumenta wiejskiego. Warunki pokrycia (poza wydłużaniem się terminów wekslowych) znamionowało skonto za gotówkę w granicach do 4%. Wypłacalność odbiorców, pomimo tych trudności, pozostawała niezła.

Rynek przędzy bawełnianej w porównaniu z kwietniem nie wykazywał większych zmian. Zapasy pod koniec miesiąca uległy redukcji, dochodząc do 1 785 826 kg. Ceny również nie uległy wydatniejszym zmianom. W II połowie miesiąca zaobserwować się dał wzrost zapotrzebowania zwłaszcza na numery, używane przy produkcji północno-wschodniej. Ceny pod koniec maja kształtowały się następująco (w centach am. za 1 kg): Nr 16/1 34'5, Nr. 20/1 36, Nr. 24/1 38, Nr. 26/1 40, Nr. 32/1 44, Nr. 20/2 41, Nr. 24/2 43, Nr. 32/2 50.

W wielkim przemyśle wełnianym pracowało 11 100 robotników, t. j. o 1 400 mniej aniżeli w kwietniu. Liczba przepracowanych robotniko-dni wynosiła 185 413, a więc była o przeszło 40 tys. robotniko-dni mniejsza w porównaniu z kwietniem. Odsetek robotników, pracujących 6 dni w tygodniu, w porównaniu z kwietniem nie uległ zmniejszeniu.

Sytuacja rynku tkanin wełnianych w maju była korzystniejsza aniżeli w dziale bawełnianym. Ceny tkanin—pod wpływem wzrostu surowej wełny—wykazywały tendencję mocniejszą, a przygotowania w tkactwie do sezonu zimowego również odbiły się korzystnie na sytuacji w tym dziale. Nieunormowana pozostała natomiast kwestja terminów wekslowych, które w wełnie przekroczyły nawet 7 miesięcy. Powrotna fala ożywienia

rynkowego objęła branżę wełnianą w I połowie maja przy dobrej naogół wypłacalności. W niektórych działach zwiększone zapotrzebowanie spowodowało nawet częściowy brak pewnych artykułów, jak np. na płaszcze męskie. Na podkreślenie zasługuje poprawa wypłacalności na rynku Małopolski, a szczególnie Lwowa.

Rynek przędzy czesankowej notował pewien wzrost obrotów i kształtował się korzystniej aniżeli dział przędzy bawełnianej. W związku z mocną tendencją surowej wełny przedziałnie podwyższyły ceny półfabrykatu do wysokości następującej (w zł za 1 kg): Nr. 40/2 A 11'75, Nr. 56/2 A 13'25, Nr. 20/1 DE 5'70 Nr. 22/2 CD 7'45. Zapasy—wobec wzrostu zapotrzebowania—zmniejszyły się, a zbyt zarówno na rynku krajowym, jak i w eksporcie dość wydatnie wzrósł. Obroty sprzedażne na rynku krajowym wyraziły się kwotą 663 134 kg; eksport w porównaniu z kwietniem wzrósł o przeszło 100%.

W przemyśle dzianym sytuacja nie wykazała większych zmian. Jako charakterystyczne zjawisko strukturalne w zarobkowym przemyśle dzianym podkreślić należy dalsze rozdrabnianie się tej produkcji. W wielu wypadkach zaobserwować można przechodzenie z produkcji fabrycznej na chałupnictwo w celu jaknajdalej idącej redukcji kosztów wytwórczości. Nie można również pominąć trudności finansowych w średnim przemyśle dzianym w związku z dewaluacją guldena gdańskiego i zachwianiem się jednej z większych przedziałów wiganowozgrzebnych. Ceny przędzy trykotazowej w końcu maja kształtowały się następująco (w centach am. za 1 kg): Nr. 20 z baw. am. 36'5,— z baw. eg. 39'5, Nr. 24 z baw. am. 38'5,— z baw. eg. 41'5, Nr. 32 z baw. am. 44,— z baw. eg. 47.

W średnim przemyśle włókienniczym pracowało w maju 9 407 robotników, w porównaniu więc z kwietniem mniej o przeszło 1 200 osób; redukcja ta pozostaje w związku z okresem międzysezonowym i rozpoczynającymi się urloпами.

W przemyśle bielskim utrzymywała się w dalszym ciągu konjunktura okresu międzysezonowego. Produkcja i zbyt przędzalni nie uległ w porównaniu z kwietniem wydatniejszym zmianom.

Przemysł białostocki w maju kontynuował zwiększoną produkcję, co pozostawało w związku z wykańczaniem zamówień eksportowych dla Dalekiego Wschodu. W obrotach na rynku wewnętrznym zanotowano niewielkie transakcje z uwagi na okres międzysezonowy. W związku z wzrastającą konkurencją eksporterów podjęte zostały usiłowania w kierunku konsolidacji organizacyjnej. Akcja ta realizowana jest w porozumieniu z Izbą Przem.-Handlową w Wilnie. Projekty stworzenia organizacji wywozu obejmują próbę powołania do życia syndykatu eksportowego względnie luźnej organizacji dla potrzeb tego eksportu.

M. K.

PRZEMYSŁ KONFEKCYJNY

ŁÓDZKI PRZEMYSŁ KONFEKCYJNY W MAJU 1935 R. — Przemysł konfekcyjny Łodzi w maju pracował w rozmiarach naogół niezmiennych w porównaniu z kwietniem. Rozmiary transakcyj w dziale płaszczy, odzieży damskiej oraz męskiej zmniejszyły się w porównaniu z kwietniem o ok. 15%. Ceny konfekcji nie wykazywały wydatniejszych zmian. Pewne zwiększenie obrotów zanotowano w II połowie maja, głównie w zakresie bielizny męskiej i damskiej oraz kapeluszy. Wypłacalność nie uległa zmianom.

Rynek galanterji notował zwłaszcza w I połowie maja poważny spadek obrotów. Słabe utargi odbiorców prowincjonalnych odbiły się ujemnie zwłaszcza na obrotach w dziale dodatków krawieckich oraz dodatków dla produkcji bielizny. Spadek obrotów objął zarówno handel hurtowy, jak i detaliczny w branży galanteryjnej. Dopiero w ostatnich dniach maja nastąpił wzrost obrotów o ok. 20%. Dość liczny jazd odbiorców prowincjonalnych umożliwił odciążenie nagromadzonych nadmiernie zapasów i utrzymanie cen bez wydatniejszych redukcji. Szczególnie znaczne zwiększenie obrotów nastąpiło w handlu detalicznym.

K.

ROLNICTWO

AKCJA IZB ROLNICZYCH W ZWIĄZKU Z POLITYKĄ INTERWENCYJNĄ. — Program polityki zbożowej i hodowlanej, uchwalony przez Komitet Ekonomiczny Ministrów na rok 1935/36, stwarza w szeregu wypadków nowe warunki, do których życie gospodarcze powinno się przystosować, względnie je wykorzystać. W związku z tem przewidziane jest przeprowadzenie przez izby rolnicze akcji, zmierzającej do najpełniejszego i najszybszego wykorzystania nowych możliwości, a tem samem zapewnienia maksymalnego efektu polityce, ustalonej przez czynniki miarodajne.

W pierwszym rzędzie dotyczy to zagadnienia rozprowadzenia kredytów zbożowych, które, jak wiadomo, przewidziane są w kwotach zwiększonych w porównaniu z rokiem ubiegłym, a udzielane będą na warunkach znacznie dogodniejszych dla kredytobiorców. Izby rolnicze podejmują w związku z tem szeroką akcję informacyjną — tak, ażeby zapewnić zapoznanie najszerzych mas rolnictwa z nowymi warunkami kredytów zbożowych i z wpływem zahamowania podaży zboża, w oparciu o wykorzystanie kredytu, na kształtowanie się cen zbóż. Izby rolnicze będą również współdziałać z instytucjami, rozprowadzającymi kredyty i ubiegającymi się o te kredyty, jak również przyczynią się do zorganizowania doradztwa kredytowego, zwłaszcza dla drobnej własności.

Wobec tego, że w decyzjach Rządu przewidziane jest również zapewnienie długoterminowego niskoprocentowego kredytu na inwestycje w dziedzinie przetwórstwa i rozbudowy aparatu technicznego dla obrotu płodami rolnymi, izby wezmą udział w pracach przygotowawczych, niezbędnych dla planowego i jaknajbardziej rentownego wykorzystania kredytów inwestycyjnych. Prowadzone będą rozpoczęte już prace nad zbadaniem potrzeb w zakresie sieci spichrzów zbożowych, przechowań, prace nad ustaleniem typów, stosownych dla lokalnych warunków, możliwości wykorzystania środków lokalnych dla uzupełnienia kredytów i t. d. Analogiczne prace są prowadzone i dość już zaawansowane w dziedzinie mleczarstwa, przyczem i tu ze spółdzielczością współdziałają izby rolnicze.

Wreszcie pewne zadania podjęte zostaną przez izby w związku z nowymi formami pracy P. Z. P. Z. i potrzebą przystosowania się terenu do tych form.

Wyżej naszkicowane prace izb, wzmoczone obecnie na życzenie Ministerstwa Rolnictwa i Ref. Roln., a stanowiące dalszy ciąg prac, już dotychczas przez izby prowadzonych, stanowią kolejny etap w rozwoju samorządu rolniczego. Samorząd ten, któremu i z ustawy i z tytułu ukształtowania stosunków w rolnictwie przypada niezmiernie szeroka rola, nie ogranicza się do wysuwania postulatów odnośnie polityki rządowej, ale w tym zakresie, w jakim zrealizowanie wytycznych tej polityki zależne jest od postawy życia gospodarczego, podejmuje czynną akcję zarówno w postaci działalności bezpośredniej jak i w postaci udzielania pomocy rolniczym organizacjom dobrowolnym.

R. O.

PRZEJĘCIE NA RZECZ SKARBU PAŃSTWA NA RACHUNEK FUNDUSZU OBROTOWEGO REFORMY ROLNEJ NIEKTÓRYCH WIERZYTELNOŚCI PAŃSTWOWEGO BANKU ROLNEGO ORAZ CZĘŚCIOWE OPROCENTOWANIE TYCH WIERZYTELNOŚCI. — W „Dz. Ust. R. P.” Nr. 42/1935, poz. 282 ogłoszone zostało rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Ref. Roln., wydane w poro-

zumieniu z Ministrem Skarbu o zasadach i warunkach przejęcia na rzecz Skarbu Państwa na rachunek F. O. R. R. niektórych wierzytelności Państwowego Banku Rolnego oraz o umorzeniu i warunkach spłaty tych wierzytelności. Rozporządzenia to zostało wydane na podstawie upoważnienia, zawartego w art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 24/X 1934 r. o ulgach w spłacie długów posiadaczy gospodarstw wiejskich oraz rolniczych przedsiębiorstw i instytucyj w bankach państwowych, oraz na podstawie rozporządzenia (tej samej daty), na mocy którego obniżono zadłużenia gospodarstw rolnych z tytułu należności F. O. R. R.

Akcja przejmowania przez Skarb Państwa niektórych wierzytelności P. B. R. zapoczątkowana została ustawą z dn. 28/III 1933 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 31, poz. 266); ze względu na konieczność przyścia z pomocą drobnym rolnikom przez obniżenie ich zadłużenia w P. B. R., a wobec niemożności obarczenia stratami Banku, który jedynie wykonywał politykę parcelacyjną Państwa, Rząd postanowił wówczas przejąć te straty w formie przełania części tych wierzytelności na Fundusz Obrotowy Reformy Rolnej, a następnie obniżyć sumy wierzytelności i ich oprocentowanie oraz rozterminować spłaty na dłuższy okres czasu.

Obecne rozporządzenie stanowi dalszy ciąg akcji, zapoczątkowanej w 1933 r., a zmierzającej do obniżenia zadłużenia drobnych rolników w P. B. R. I tak, na rzecz Skarbu Państwa zostają przejęte przez F. O. R. R. wierzytelności z tytułu pożyczek, udzielonych do dnia 1/V 1935 r. z lokat skarbowych w P. B. R. na łączną sumę do wysokości zł 16·5 milijn. Połowa tych należności zostaje obecnie umorzona.

Następnie na rachunek F. O. R. R. przejęta zostaje część wierzytelności Banku, zabezpieczonych na nieruchomościach z tytułu długoterminowych pożyczek, udzielonych w listach zastawnych P. B. R., na łączną sumę do wysokości zł 7 milijn.; w szczególności w ramach powyższej kwoty przejęte zostaną wspomniane wierzytelności, zabezpieczone na nieruchomościach, obciążonych również pożyczkami z F. O. R. R., oraz wyjątkowo także te wierzytelności, które obciążają nieruchomości, nabyte z parcelacji, a mianowicie gdy właściciele tych gruntów znajdują się w szczególnie trudnych warunkach materialnych i zasługują na pomoc ze strony Skarbu Państwa. Pożyczki w listach zastawnych, które zostały wypłacone przed dn. 1/VII 1932 r., ulegną umorzeniu w 50%.

W dalszym ciągu rozporządzenie przewiduje analogiczne warunki spłaty dla przejętych na rachunek F. O. R. R., a nieumorzonych wierzytelności P. B. R., jakie przyznane zostały swego czasu należnościom F. O. R. R. w drodze rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 24/X 1934 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 94, poz. 842).

Za najważniejsze z tych warunków wymienić należy następujące: należności, przypadające od nabywców działek z parcelacji, ulegają spłacie w okresie do lat 60, a należności, przypadające od innych dłużników, w okresie do lat 30, o ile powstały z tytułu pożyczek, oraz do lat 5 — o ile powstały z innych tytułów. Oprocentowanie, począwszy od dn. 1/I 1935 r. wynosi 3% w stosunku rocznym, i pobiera się je tylko przy okresie spłaty dłuższym jak 5 lat.

Wpłaty gotówkowym, dokonywanym w okresie najbliższych 3 lat, przysługuje częściowa bonifikata należności w wysokości 120% lub 110% sumy wpłaconej. Terminy płatności rat przypadają na: 1/X — raty rocznej, oraz na 1/IV i na 1/X — rat półrocznych.

Początek nowego okresu spłaty należności, przejętych przez F. O. R. R., ustalony został na dz. 1/VII 1935 r. z tem jednak, że Państwowy Bank Rolny został upoważniony do przesunięcia tego terminu dla niektórych kategorii dłużników na dz. 1/I 1936 r. Dłużnicy winni uiścić w terminach 1/IV i 1/X 1935 r. należne za czas od dn. 1/I 1935 r. oprocentowanie w wysokości 3% w stosunku rocznym. Wpłaty z tytułu przejętych obecnie wierzytelności, dokonane przez dłużników do P. B. R. po dn. 31/XII 1934 r., będą zaliczone na F. O. R. R.

Omawiane rozporządzenie weszło w życie z dniem 13/VI r. b.

J. Ż.

H A N D E L

MIĘDZYNARODOWE TARGI FUTRZARSKIE W WILNIE

W dn. 29 czerwca r. b. nastąpi otwarcie Międzynarodowych Targów Futrzarskich w Wilnie, pierwszej imprezy tego rodzaju w Polsce. Wprawdzie odbywają się międzynarodowe targi w Poznaniu oraz Targi Wschodnie we Lwowie, mają one jednak charakter wielobranżowy i w dużym stopniu zbliżają się do wystaw.

Z targów branżowych posiadamy dotychczas targi chmielowe, które się odbywają w Lublinie. Jarmarku wełny w Poznaniu nie można nazwać targiem, jest to aukcja wełny.

W roku ubiegłym zostały zapoczątkowane Targi Futrzarskie w Wilnie. Stosunkowo niewielki okres czasu, zużyty na przygotowanie tej imprezy, oraz nieprzychylny początkowo stosunek szeregu kupców i przemysłowców branży futrzarskiej do tej formy sprzedaży napawał dużym pesymizmem organizatorów. Jednak odbyte konferencje z przedstawicielami futrzarstwa, podczas których wyjaśniano znaczenie i rolę organizowanego ośrodka w Wilnie, oraz przeprowadzenie propagandy w celu zobrazowania korzyści gospodarczych dla biorących udział w tej imprezie—dokonały więcej niż spodziewano się. Targi Futrzarskie w Wilnie odbyły się przy dużym ożywieniu zakupów oraz przy cenach, zapewniających poważne zyski wystawiającym. Dowodem zrozumienia pożyteczności Targów były uchwały zjazdu futrzarzy, wyrażające potrzebę utrzymania nadal tej imprezy. Uchwały te można uważać za duży kompromis ze strony przedstawicieli branży futrzarskiej, rozbitych na pewne grupy, strzegące głównie swoich lokalnych interesów i obawiające się utraty swoich klientów przez powstanie silnego i różnorodnego rynku. Również miejsce odbywania się tych Targów (Wilno) mogło nastroczać pewne wątpliwości dla niektórych futrzarzy, tem bardziej że istniała tendencja zorganizowania przetargów względnie aukcyj futrzarskich gdzieindziej, np. w Warszawie, gdzie niestety pomimo nawet ułatwień ze strony władz zainteresowane sfery gospodarcze nie przejawiały żadnej aktywności. Organizacją Targów w Wilnie zajął się natomiast specjalny Komitet Futrzarski, będący w dużym stopniu emanacją Północnych Targów Wileńskich. W ten sposób Targi Futrzarskie w Wilnie powstały pod auspicjami jakgdyby neutralnego ciała, niezwiązanego bezpośrednio z branżą futrzarską. W roku bieżącym wspomniany komitet został powiększony przez szereg fachowców i nakreślił plan zorganizowania Międzynarodowych Targów Futrzarskich w Wilnie. Urzeczywistnienie tego projektu napotkało znaczne trudności. Wymagało to scharmonizowania pozwoleń przywozu w zależności od krajów pochodzenia, pozyskiwanych kontrahentów zagranicznych jako wystawców oraz możliwości w zakresie chłonności naszego rynku. Elementy te musiały być uzgodnione dla wyprowadzenia jednego współczynnika, nakreślającego wytyczne dla zbliżających się i przyszłych międzynarodowych Targów Futrzarskich w Wilnie. Spotkano się również z zarzutem, że zamierzona impreza jest za szeroko nakreślona, że polski rynek jest nieprzygotowany do tej formy współpracy z zagranicą i t. p.

Dowody dla obalenia tych tez znalazły się z łatwością. Ramy imprezy zostały pomyślane dosyć elastycznie; nie nakładano żadnych obowiązków na nabywców w stosunku do firm zagranicznych, a wystawcom zagranicznym nie dano nawet najmniejszego zapewnienia, że przywieziony towar będzie sprzedany. Pomimo to firmy angielskie, niemieckie, rumuńskie i t. p. godzą się na ponoszenie ryzyka niezakupienia ich towaru, temniemniej liczą, że w każdym razie będzie im ułatwione pozyskanie na przyszłość klienta. Jest to kalkulacja, obliczona nie na jeden

moment, lecz na okres dłuższy, wymagający pewnych prac i zabiegów dla uplasowania się na danym rynku.

Pozatem trudno o lepszy rodzaj współpracy firm krajowych z firmami zagranicznymi. Dotychczas przedstawiciele niektórych firm zagranicznych wyjeżdżają do Londynu lub Lipska w celu zawarcia transakcji. Przyjeżdżający, pomijając już poniesione koszty podróży, spotykają się na rynkach zagranicznych z dużymi trudnościami z uwagi na to, że rynki te ulegają częstym fluktuacjom i nieuchwytnym zmianom, których dostrzeżenie wymaga stałej i uważnej pracy badawczej. Wyjątek mogą stanowić stałe transakcje z tylko jedną firmą zagraniczną, ten jednak rodzaj zakupów zacieśnia i zaciemnia horyzont handlowy kupującego. Dlatego też penetracja obcych firm na nasz rynek, potrzebujący zasilenia różnorodnością futer i nowszymi zdobyczami techniki (wyprawianie, chłodzenie i t. p.), może przynieść większe korzyści dla naszej branży, której ułatwione będzie bezpośrednie zetknięcie się z kontrahentem zagranicznym i możliwość obserwowania jego zwyczajów handlowych. Nie należy się obawiać, że firmy zagraniczne zmajoryzują pokrycie zapotrzebowania krajowego. Stosunkowo niewielka ilość tych firm oraz przyzwyczajenie klienta będą chroniły interesy firm krajowych, a ewentualny ich uszczerbek zostanie skompensowany przez przyswojenia tych praktycznych zalet firm zagranicznych, które właśnie spowodowały ten uszczerbek.

Międzynarodowe Targi Futrzarskie usuną zatem dotychczasowy partykularyzm branżowy, wskażą na szkodliwość zamkniętych, izolowanych interesów w obawie przed konkurencją oraz otworzą nowe możliwości w zakresie wymiany futer oraz technicznego ich przygotowania. Omawiana organizacja ułatwi przegląd firm wytwórczych oraz kupieckich, czyniąc rynek futrzarski bardziej przejrzysty dla handlujących jak również dla konsumentów. Przejrzystość rynku futrzarskiego będzie miała ponadto znaczenie i dla przedsiębiorstw konkurencyjnych, które z uniwersalnej produkcji futrzarskiej przejdą do specjalizacji. Będzie to dalszy etap w ewolucji polskiego futrzarstwa. Wreszcie, jawny rynek futrzarski wyłoni i te firmy, które predestynowane są do odegrania większej roli w działalności eksportowej.

Podstawą obrotu Międzynarodowych Targów Futrzarskich w Wilnie będą transakcje z poszczególnymi wystawcami. Sprzedaż aukcyjna nie będzie zatem stosowana na Międzynarodowych Targach Futrzarskich w Wilnie, gdyż przejście już obecnie do tej formy sprzedaży mogłoby się okazać przedwczesne — rynek bowiem musiałby być możliwie skoncentrowany i operować dużymi ilościami. Jeżeli natomiast Targi w Wilnie dadzą dobre wyniki, będzie to dowodem, że branżę futrzarską można przygotować do sprzedaży aukcyjnej. Przeprowadzanie przetargów mogłoby być organizowane przez dotychczasowy Komitet Futrzarski bądź też aukcjonowaniem towaru mogłyby się zająć niektóre firmy o bardziej rozbudowanych stosunkach handlowych i dysponujące większą ilością towaru.

W zakresie wykorzystania surowców krajowych Targi winny wejść w ścisłe porozumienie z hodowcami zwierząt futerkowych w celu zabezpieczenia ich przed często spotykanym w zyskiem ze strony kupców. Targi winny obmyśleć płaszczyznę współpracy z hodowcami, ażeby zapewnić dalszy rozwój tej młodej gałęzi wytwórczości. Z dużą pomocą przyszłoby hodowcom akcja finansowania ich w celu zapobieżenia przedwczesnemu zdejmowaniu skór. Ponadto dużym ułatwieniem dla hodowcy oraz asekuracją przed wyczyszczeniem byłoby zorganizowanie aparatu skupu futer, który jednocześnie ustalałby godziwe ceny na ten towar.

Przed Targami w Wilnie zarysowują się zatem duże perspektywy. Realizacja szeregu zagadnień, związanych z Targami, wymaga systematycznej i długotrwałej pracy. Jeżeli Targi te spotkają się ze zrozumieniem przedstawicieli futrzarstwa, to będą mogły oddać bardzo duże usługi dla załatwienia bądź uregulowania aktualnych kwestyj futrzarskich. Można pozatem przewidywać, że Targi wzbudzą zainteresowanie szeregu państw, przede wszystkim tych, które znajdują się w orbicie i. h. działania. Wówczas Targi będą mogły już całkowicie pretendować do nazwy ośrodka międzynarodowego.

M. Szyszkowski

HANDEL ZAGRANICZNY

OBROTY Z KRAJAMI KOMPENSACJI ROZRACHUNKOWEJ

Krajami kompensacji rozrachunkowej (clearingowej) nazywamy tu kraje, z którymi większość wymiany towarowej odbywa się na warunkach rozrachunku. Rozrachunek powyższy jest przeprowadzany w ten sposób, że importerzy towarów z danego kraju nie przekazują należności za te towary swym dostawcom, lecz deponują je w Polsce na koncie rozrachunkowym obrotów z danym krajem. Z konta tego są pokrywane należności eksporterów towarów polskich do danego kraju. Oczywiście, analogiczne konta istnieją w kraju, z którym wymiana ma miejsce na zasadach rozrachunku. Po tamtej stronie rozrachunek jest również regulowany w ten sposób, że odbiorcy naszych eksporterów deponują należności w swej walucie krajowej na konta zamknięte (blokowane wyłącznie na rzecz obrotu z Polską), z których znowu otrzymują należności dostawcy naszych importerów. A zatem, aby cykl zamykał się, trzeba, aby sumy należności równoważyły się, system bowiem obrotu rozrachunkowego nie dozwala na transfer waluty ani w jednym ani w drugim kierunku, ani też nie może dopuszczać do powstawania sald nierozrachowanych, stanowiących zamrożenie względnie przymusowo udzielany kredyt nieoprocetowany. Jak zauważymy dalej, transfer należności w walucie krajowej na konta zamknięte (blokowane wyłącznie na rzecz obrotu z Polską), z których znowu otrzymują należności dostawcy naszych importerów. A zatem, aby cykl zamykał się, trzeba, aby sumy należności równoważyły się, system bowiem obrotu rozrachunkowego nie dozwala na transfer waluty ani w jednym ani w drugim kierunku, ani też nie może dopuszczać do powstawania sald nierozrachowanych, stanowiących zamrożenie względnie przymusowo udzielany kredyt nieoprocetowany. Jak zauważymy dalej, transfer należności w walucie krajowej na konta zamknięte (blokowane wyłącznie na rzecz obrotu z Polską), z których znowu otrzymują należności dostawcy naszych importerów. A zatem, aby cykl zamykał się, trzeba, aby sumy należności równoważyły się, system bowiem obrotu rozrachunkowego nie dozwala na transfer waluty ani w jednym ani w drugim kierunku, ani też nie może dopuszczać do powstawania sald nierozrachowanych, stanowiących zamrożenie względnie przymusowo udzielany kredyt nieoprocetowany. Jak zauważymy dalej, transfer należności w walucie krajowej na konta zamknięte (blokowane wyłącznie na rzecz obrotu z Polską), z których znowu otrzymują należności dostawcy naszych importerów.

Należy dodać, że tylko import, reglamentowany na mocy zakazów przywozu, względnie ulg celnych t. zw. autonomicznych, stanowi podstawę do przeprowadzania rozrachunku w Polsce. Warunki tego importu są określone jednostronnie przez Polskę; są one ujęte w instrukcji, zatwierdzonej przez Ministra Przemysłu i Handlu w dn. 20/X 1932 r.¹⁾ Data ta oznacza jednocześnie rozpoczęcie regularnego rozrachunku w imporcie reglamentowanym (w ramach zakazów przywozu) z Węgier, Bułgarii i Jugosławii.

Wprawdzie warunki powyższe, jak zaznaczyliśmy wyżej, zostały określone jednostronnie, nie oznacza to bynajmniej jakiejś akcji odwetowej, demonstracyjnie wymierzonej przeciwko zamrożeniom. Odwrotnie, instrukcja ta nie zmieniła zupełnie warunków przywozu z danych krajów ani pod względem celnym, ani kontyngentowym. Klauzula najwyższego uprzywilejowania pozostała nienaruszona, z tem nawet, że zasadniczo zniesiono kontyngentowanie importu. Jak zobaczymy dalej, przy takim uregulowaniu obrotów rozmiar importu jest wymierzany przez

rozmiar eksportu. W stosunkach handlowych z wymienionymi niżej krajami raczej vice versa, t. zn. rozwój eksportu jest ograniczony jedynie przez sumy zdeponowanych należności za import, czyli tak zwanego pokrycia importowego. W warunkach bowiem naszych, możliwości eksportu są dużo większe niż możliwości importu z krajów naddunajskich. Inaczej zatem mówiąc, sytuacja omawianych krajów pod względem kontyngentowania importu jest o wiele lepsza niż krajów, z którymi obrót nie odbywa się na warunkach rozrachunku, nie mają one bowiem do czynienia z ograniczeniami kontyngentowymi importu.

Ponadto należy podkreślić, że wobec jednostronnego uregulowania importu na warunkach rozrachunku, stronę rozrachunkową w krajach omawianych pozostawiono prywatnej inicjatywie eksportera i importera. Technikę rozrachunku w Polsce powierzono Polskiemu Towarzystwu Handlu Kompensacyjnego, Sp. z o. o., jako instytucji powierniczej, wyłonionej przez naczelne organizacje gospodarcze. Innymi słowy, specjalna organizacja społeczno-gospodarcza zawiaduje i administruje kontami rozrachunkowymi. Fakt ten ma bardzo doniosłe znaczenie i skutki. Gdyby funkcje te spełniał bank emisyjny lub administracja państwowa, reglamentacja na tym odcinku nosiłaby już charakter planowej gospodarki dewizowej. Tymczasem ograniczenie działania administracji do ustalenia warunku clearingu dla importu pozostawia inne funkcje, związane z rozrachunkiem, samemu życiu gospodarczemu i jego prywatnemu aparatowi.

Z drugiej strony konsekwentnie również zewnętrzne działanie rozrachunku nie jest poddane żadnym umowom, ograniczeniom i przepisom. Nie istnieją żadne państwowe związania co do rozrachunku; również kurs waluty, ani sposób dysponowania płatności, terminy, kategorie płatności i inne elementy, istotne dla techniki funkcjonowania rozrachunku, nie są objęte umowami. Istnieją tylko pewne wymiany not, ustalające zgodę na powyższe uregulowanie stosunków. Jedynie w porozumieniu z Niemcami z października 1934 r. i w ostatnim układzie z Rumunją z grudnia 1934 r. jest mowa o roli Polskiego Towarzystwa dla Handlu Kompensacyjnego i pewne wiązanie umowne co do gospodark dewizowej tych krajów w stosunku do umowy.

Zasadniczo zatem kraje, z którymi prowadzimy wymianę na zasadach rozrachunku, nie są związane żadnymi umowami w tej sprawie i regulują stosunki dewizowe z nami autonomicznie. Lukę tę, celowo powstałą, zastępuje częściowo prywatne porozumienie wymienionego Towarzystwa z bankami emisyjnymi, mającymi poza Rządem w praktyce gestję gospodarki dewizowej. Są to: umowa z Bankiem Narodowym Jugosławii, z Bankiem Rolnym w Bułgarii i z bankami dewizowymi na Węgrzech.

Poniższa tabela obrazuje rozmiary obrotów kompensacyjnych z Jugosławią, Węgrami i Bułgarią na tle obrotów ogólnych w latach 1933 i 1934 (w tys. zł):

	P r z y w ó z				W y w ó z			
	w/g Gł. Urz. Stat.	w/g P.T.H.K. 1933r.	w/g Gł. Urz. Stat. 1934r.	w/g P.T.H.K. 1933r.	w/g Gł. Urz. Stat. 1934r.	w/g P.T.H.K. 1933r.	w/g Gł. Urz. Stat. 1934r.	
Jugosławia .	6 769	6 731	3 996	3 535	5 639	9 399	4 209	
Węgry . . .	5 713	4 147	1 962	2 841	5 483	4 558	2 077	
Bułgaria . .	2 537	3 296	1 540	2 256	1 435	2 576	1 580	
Razem:	15 019	14 174	7 498	8 632	12 557	16 533	7 866	
Cała Europa								
w/g Gł. Urz. Stat. . . .	570 388	510 666	—	—	885 002	849 350	—	

Obroty z krajami clearingowymi w roku 1934 nie stanowią wielkiej sumy w zestawieniu z obrotem ogólnym z Europą; wynoszą one, jak zauważamy z powyższych tabel, według Głównego Urzędu Statystycznego, ok. zł 16 miljn. w wywozie i ok. zł 14 miljn. w przywozie. W porównaniu z rokiem 1933 przywóz nieco zmalał, natomiast wywóz stosunkowo poważnie wzrósł. Zmniejszenie przywozu przypisać należy głównie pewnemu zmniejszeniu się przywozu z Węgier, przy znacznym

¹⁾ P. notatkę w tyg. „Polska Gospodarcza” zesz. 46/1934 p. t. „Tranzakcje kompensacyjne w Polsce”; pracę p. t. „Problem clearingu” Dr. St. Stogi (1934, wydanie Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie); pracę p. t. „Reglamentacja handlu zagranicznego w Polsce” (1935 r., wydanie Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie); artykuł p. t. „Systemy transakcyjnych kompensacyjnych w Polsce” w „Rolnictwie” zesz. styczniowy z 1935 r.

zwiększeniu przywozu z Bułgarii; natomiast w wywozie zauważamy duży wzrost pozycji jugosłowiańskiej — z niecałych 6 miljn. na przeszło 9 miljn., przy zmniejszeniu o ok. 1 miljn. wywozu na Węgry i przy pewnym zwiększeniu wywozu do Bułgarii. Naogół zatem stwierdzić możemy tendencję zwiększania się obrotów, a zwłaszcza wywozu do Jugosławii oraz obrotów z Bułgariją. Zato tendencja obrotów z Węgrami wydaje się malejąca.

Według liczb obrotów, które przeszły przez pośrednictwo Polskiego Towarzystwa Handlu Kompensacyjnego (P. T. H. K.) tendencje w rozwoju są nieco inne. W szczególności zauważamy wzrost przywozu w 1934 r. w stosunku do 1933 r. o przeszło 1 miljn. i wzrost wywozu z ok. 8 miljn. do ok. 11 miljn. O ile chodzi o podniesienie się przywozu, to głównie przypisać je należy zwiększeniu przywozu z Węgier i Bułgarii; natomiast jeśli chodzi o wywóz, to widzimy wzrost w obrotach ze wszystkimi krajami, przyczem głównie do Jugosławii i Bułgarii. Wynikałoby z tego, że następuje z roku na rok zwiększanie obrotów przedewszystkiem jugosłowiańskich, a następnie bułgarskich.

Interesujące jest porównanie danych Głównego Urzędu Statystycznego z danymi Polskiego Towarzystwa Handlu Kompensacyjnego. W 1933 r. obroty, przeprowadzone przez P. T. H. K., stanowią zaledwie połowę obrotów ogólnych, zarejestrowanych przez Gł. Urz. St., w 1934 r. zaś stanowią one przeszło 60%. Świadczyłoby to o coraz większym przejmowaniu przez P. T. H. K. obrotów z danymi krajami. Równocześnie jest to bardzo charakterystyczne dla obrotów z powyższymi krajami z dwóch względów: przedewszystkiem dlatego, że wbrew powszechnemu mniemaniu nie istnieje możliwość uchwycenia całości obrotów z danymi krajami na zasadach clearingowych, powtóre zaś pamiętać należy, że część obrotów polega na wymianie tytoniu, również charakteru kompensacyjnego, opartej o zakupy Dyrekcji Monopoli Tytoniowego. Nawiasem mówiąc, zakupy te w 1934 r. miały tendencję znacznie słabszą niż w 1933 r.

Wracając do zobrazowania przyczyn wymykania się przywozu z ram obrotu kompensacyjnego należy podkreślić, że niecały przywóz z tych krajów jest objęty systemem zakazów przywozu. Przy bliższej analizie nomenklatur przywozu według danych Gł. Urz. St. i P. T. H. K. spostrzeżemy, że bardzo poważne pozycje nie podlegają ograniczeniu przywozu do Polski, a zatem nie stanowią podstawy do obrotu clearingowego. W 1935 r. sytuacja się zmieni o tyle, że również towary, dotychczas sprowadzane na zasadzie ulg celnych autonomicznych, będą objęte przez system obrotu kompensacyjnego. Odwrotnie zaś w wywozie będziemy świadkami prawdopodobnie zwiększenia się rozmiarów obrotu kompensacyjnego w ramach obrotu wolnego.

Obecnie nadwyżka wywozu nad przywozem kompensacyjnym wynika z udzielenia przez omawiane kraje bezpośredniego przydziału dewiz. Przydział ten odbywa się oczywiście tylko dla pewnych artykułów, na których danemu krajowi bardzo zależy. Są to przeważnie surowce niezastąpione, względnie w których Polska gra rolę głównego dostawcy. Częściowo zaś można przypisać omawiane różnice transferowi waluty przez kraje trzecie, co jest możliwe wskutek tego, że inne kraje mają układ bilansu handlowego ujemny i posiadają prawdopodobnie jakieś umowy, dotyczące rozrachunków płatniczych. W 1935 r. spodziewać się można raczej utrudnień dewizowych i transferowych, a to wobec pogarszającej się w dalszym ciągu, mimo ograniczeń dewizowych, sytuacji walutowej omawianych krajów.

W następnym zesz. tyg. „Polska Gospodarcza” omówimy obroty z poszczególnymi krajami kompensacji rozrachunkowej w latach 1933 i 1934.

Z. Łopieński

EKSPORT TRZODY CHLEWNEJ I PRZETWORÓW MIĘSNYCH W 1934 R. — Wywóz trzody chlewnej w 1934 r. w porównaniu z wywozem w 1933 r. wykazał dość znaczne zwiększenie, spowodowane możliwością ulokowania ok. 10 tys. sztuk świń w Czechosłowacji i pełnym wykorzystaniem innych kontyngentów wywozowych.

Eksport ten przedstawiał się, jak następuje (w sztukach):

	Swinie żywe	Swinie bite
I kwartał	13 855	4 882
II "	32 079	4 483
III "	34 145	5 011
IV "	36 634	5 131
1934	134 713	19 507
1933	91 191	19 212
1932	179 202	16 102

Znaczniejszych przesunięć kierunkowych w eksporcie t m od kilku lat nie obserwuje się. Na podkreślenie zasługuje stosunkowo znaczny wywóz do Grecji. Do poszczególnych krajów wywieziono (w sztukach):

	1932		1933		1934	
	żywe	bite	żywe	bite	żywe	bite
Austria	158 124	13 677	84 845	14 938	113 094	19 190
Czechosłowacja	14 646	599	1 948	—	9 977	—
Francja	—	1 757	—	4 033	—	103
Grecja	4 418	—	—	—	2 127	—
Rumunia	2	—	—	—	—	—
Zagłębie Saary	—	—	4 398	96	6 194	—
Z. S. R. R.	—	—	—	145	—	—
Włochy	2 012	72	—	—	3 321	164
Szwajcaria	—	—	—	—	—	50

Wywóz bekonoń wykazał dalszy znaczny spadek wskutek zmniejszania przez Anglię kontyngentu dowozu zagranicznego bekonu. Eksport ten kształtował się, jak następuje:

	B e k o n y	
	q	w przeliczeniu na sztuki świń
I kwartał	68 826	125 139
II "	60 135	109 336
III "	53 886	97 974
IV "	51 761	94 111
1934	234 608	426 560
1933	399 833	726 979
1932	554 457	1 008 103

Z powyższej ilości bekonoń wywieziono (w kwintalach): do Anglii 234 441, Belgii 91, Afryki 74, Egiptu i Indji Bryt. po 1.

Zaznaczyć jednak należy, iż 5 880 q bekonoń zostało reeksportowanych z Anglii do Port Said, Henjam, Colombo, Singapur, Gibraltaru, Bombaju, Jersey, Capetown i t. d., odciążając przez to nasz kontyngent dowozów bekonoń do Anglii.

Ogólny wywóz szynek zmniejszył się z tych samych przyczyn, co i wywóz bekonoń. Wzrósł natomiast bardzo znacznie wywóz szynek w puszkach, które znajdują zbyt nawet na bardzo odległych rynkach.

Eksport poszczególnych rodzajów szynek wyniósł:

	R a z e m:			
	Peklowane	Wędzone	W puszkach	w przeliczeniu na sztuki świń
I kwartał	3 842	62	4 617	8 521
II "	3 100	22	6 415	9 537
III "	4 965	3	5 232	10 200
IV "	5 443	41	4 853	7 337
1934	14 350	128	21 117	35 595
1933	35 830	268	6 152	42 250
1932	75 419	456	897	76 772

Kierunki tego wywozu były następujące (w kwintalach):

Kraj	Peklowane	Wędzone	W puszkach	Razem
Anglia	14 227	—	16 573	30 800
Austria	20	82	8	110
Belgia	50	—	600	650
Egipt	—	—	115	115

Francja	43	3	756	802
Grecja	—	—	4	4
Hamburg	—	—	161	161
Hiszpanja	—	—	135	135
Malta	—	—	7	7
Meksyk	—	—	72	72
Norwegia	—	—	8	8
Palestyna	—	—	9	9
Stany Zjedn. A. P.	—	—	2029	2029
Syrja	—	—	17	17
Włochy	—	13	546	559
Inne	10	30	77	117

Przetwory mięsne

	q	w przeliczeniu na sztuki świń
I kwartał	5 137	10 274
II "	3 004	6 008
III "	3 755	7 510
IV "	6 338	12 676
1934	18 234	36 468
1933	5 704	11 408
1932	2 287	4 560

Z wywozu szynek do Anglii reeksportowano 100 q szynek peklowanych i 650 q szynek w puszkach.

Wywóz innych przetworów mięsnych wzrósł dość znacznie w porównaniu z wywozem w 1933 r., co tłumaczy się tem, że w 1934 r. znacznie większą część kontyngentu bekonowego wykonywana była w postaci wywozu peklowanych przetworów mięsnych.

W poszczególnych kwartałach wywieziono następujące ilości przetworów mięsnych:

	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał	Cały 1934 r.	w %/o-ach ogólnego wywozu
Bekony	125 139	109 336	97 974	94 111	426 560	61·96
Szynki	17 042	19 074	20 400	14 674	71 190	10·35
Przetwory mięsne	10 274	6 008	7 510	12 676	36 468	5·30
Świnie bite	4 882	4 483	5 011	5 131	19 507	2·83
" żywe	31 855	32 079	34 145	36 634	134 713	19·56
1934	189 192	170 980	165 040	163 226	688 438	
1933	276 806	228 686	235 605	192 193	933 290	
1932	375 500	302 600	389 000	293 800	1 360 900	

St.

KRAJOWE RYNKI TOWAROWE

ZBOŻA I PRZETWORY

— Ruch cen zbóż w okresie 9÷22/VI r. b. kształtował się następująco (w zł za 100 kg):

	9 ÷ 15/VI	16 ÷ 22/VI	Wzrost (+) lub znizka (-) %
Pszennica			
Warszawa	17·75	17·50	— 1·5
Poznań	15·88	15·46	— 2·7
Lwów	18·12½	18·12½	—
Średnia	17·25	17·03	— 1·4
Żyto			
Warszawa	13·75½	13·63	— 0·9
Poznań	13·88	13·00½	— 6·4
Lwów	15·62½	15·62½	—
Średnia	14·42	14·09	— 2·4
Owies			
Warszawa	16·69	16·31½	— 2·3
Poznań	15·75	15·06	— 4·5
Lwów	18·01	18·02	+ 0·05
Średnia	16·82	16·46	— 2·2
Jęczmień browarowy			
Warszawa	16·75	—	—
Poznań	—	—	—
Lwów	—	—	—
Średnia	—	—	—
Jęczmień zwykły			
Warszawa	15·75	15·75	—
Poznań	15·75	15·00½	— 4·8
Lwów	—	—	—
Średnia	15·75	15·37½	— 2·4

— Na rynku zbóż i przetworów w okresie sprawozdawczym (od 17 do 22 czerwca) nastąpiło ponowne załamanie się tendencji, i w rezultacie poważna znizka cen szeregu zbóż i przetworów. Ruch znizkowy objął przedewszystkiem pszenicę i żyto, mimo że podaż tego ostatniego była ograniczona i nie odbiegała od podaży w okresach poprzedzających. Ogólnie przymem zaznaczyć należy, że znizkowy ruch cen był znacznie

Na powyższą ilość przetworów mięsnych składa się 12 886 q przetworów mięsnych peklowanych, wywiezionych do Anglii, 1 865 q słoniny, wywiezionej do Z.S.R.R., oraz boczek, karczki, kiełbasy, konserwy, ozorki, parówki, paszety, salami i t. p., wywożone do Austrii, Anglii, Afryki, Czechosłowacji, Danii, Egiptu, Francji, Meksyku, Palestyny, Syrii, Stanów Zjedn., Szwajcarii, Włoch i t. d.

Po przeliczeniu eksportu trzody chlewnej i przetworów mięsa wieprzowego na sztuki otrzymujemy następujące zestawienie wywozu trzody chlewnej w 1934 r. (w sztukach):

szerszy i poważniejszy na giełdzie poznańskiej, niż na pozostałych giełdach krajowych. Ujemne salda tygodniowe na giełdzie warszawskiej odnotowały następujące artykuły (w zł na 100 kg): pszenica jara czerwona szklista 775 g/l, jednolita 742 g/l i zbierana 731 g/l po 0·50, żyto (I i II stand.) 0·50, wszystkie standardy owsa po 0·50, otręby pszenne grube, średnie i mialkie oraz otręby żytnie po 0·25; na giełdzie poznańskiej zniżkowały (analogicznie): pszenica 0·75, żyto 1·50, jęczmień 710 ÷ 725 g i 680 ÷ 690 g po 1·25, owies 1·25, wszystkie gatunki mąki pszennej po 0·75 i mąki żytniej po 1·25, otręby pszenne średnie 0·50 i grube 0·75, otręby żytnie 1·00 i otręby jęczmienne 0·75.

Ogólny obrót na giełdzie warszawskiej w okresie sprawozdawczym wyniósł 3 662 t. w tem 973 t żyta (dla okresu ubiegłego odpowiednie liczby wynosiły: 3 825 i 961).

Warszawa. — Ceny hurtowe według ceduły urzędowej (ostatnie notowania w tygodniu) — w zł za 100 kg parytet wagon Warszawa ładunek wagon (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy, o ile różnią się od obecnych): pszenica jara czerwona szklista 775 g/l 17·00 ÷ 17·50 (17·50 ÷ 18·00), — jednolita 742 g/l 17·50 ÷ 18·00 (18·00 ÷ 18·50), — zbierana 731 g/l 16·50 ÷ 17·00 (17·00 ÷ 17·50), żyto I standart 13·25 ÷ 13·50 (13·75 ÷ 14·00), — II standart 13·00 ÷ 13·25 (13·25 ÷ 13·75), jęczmień browarowy 689 g/l bez notowań (16·50 ÷ 17·00), — o wadze 678/673 g/l 16·00 ÷ 16·50, — o wadze 649 g/l 15·50 ÷ 16·00, — o wadze 620·5 g/l 15·00 ÷ 15·50, owies I stand. (niezadeszczony) 16·50 ÷ 17·00 (17·00 ÷ 17·50), — II stand. (lekko zadeszczony) 16·00 ÷ 16·50 (16·50 ÷ 17·00), — III stand. 15·75 ÷ 16·00 (16·25 ÷ 16·50), mąka pszenna — IA 20% 33·00 ÷ 36·00, — I B 0 ÷ 45% 30·00 ÷ 33·00, — I C 0 ÷ 55% 28·00 ÷ 30·00, — I D 0 ÷ 60% 26·00 ÷ 28·00, — I E 0 ÷ 65% 24·00 ÷ 26·00, — II B 20 ÷ 65% 22·00 ÷ 24·00, — II D 45 ÷ 55% 21·00 ÷ 22·00, — II F 55 ÷ 65% 20·00 ÷ 21·00, — II G 60 ÷ 65% 19·00 ÷ 20·00, — III A 65 ÷ 70% 14·00 ÷ 15·00, mąka żytnia I gat. 0 ÷ 55% 23·00 ÷ 24·00 (23·00 ÷ 24·50), — I gat. 0 ÷ 65% 22·00 ÷ 23·00, — II gat. 16·50 ÷ 17·50, — razowa 17·00 ÷ 18·00, — „poślednia” 13·50 ÷ 14·50, otręby pszenne grube z przemiału standardowego 11·00 ÷ 11·50 (11·25 ÷ 11·75), — średnie z przemiału standardowego 10·50 ÷ 11·00 (10·75 ÷ 11·25), — mialkie z przemiału standardowego 10·50 ÷ 11·00 (10·75 ÷ 11·25), otręby żytnie z przemiału standardowego 9·75 ÷ 10·25 (10·00 ÷ 10·50).

Poznań. — Ceny hurtowe według ceduły urzędowej (ostatnie notowania w tygodniu) — w zł za 100 kg parytet Poznań dostawa bieżąca (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy, o ile różnią się od obecnych): pszenica 15·00 ÷ 15·25 (15·75 ÷ 16·00), żyto 12·25 ÷ 12·50

(13.75 ÷ 14.00), jęczmień 710 ÷ 725 g 15.00 ÷ 15.50 (16.25 ÷ 16.75), — 680 ÷ 690 g 14.00 ÷ 14.75 (15.25 ÷ 16.00), — browarowy bez obrotów, owies 14.25 ÷ 14.75 (15.50 ÷ 16.00), mąka wraz z workiem: pszenna I gat. A 20% 26.25 ÷ 28.75 (27.00 ÷ 29.50), — I gat. B 45% 25.75 ÷ 26.25 (26.50 ÷ 27.00), — I gat. C 55% 24.75 ÷ 25.25 (25.50 ÷ 26.00), — I gat. D 60% 23.75 ÷ 24.25 (24.50 ÷ 25.00), — I gat. E 65% 22.75 ÷ 23.25 (23.50 ÷ 24.00), — II gat. A 20 ÷ 55% 22.25 ÷ 23.75 (22.50 ÷ 23.00), — II gat. B 20 ÷ 65% 21.75 ÷ 22.25 (22.50 ÷ 23.00), — II gat. D 45 ÷ 65% 19.50 ÷ 20.00, — II gat. F 55 ÷ 65% 18.00 ÷ 18.50, — III gat. A 65 ÷ 70% 17.00 ÷ 17.50, — III gat. B 70 ÷ 75% 14.50 ÷ 15.00, mąka żytnia I gat. 0 ÷ 55% 19.25 ÷ 20.25 (20.50 ÷ 21.50), — I gat. 0 ÷ 65% 18.25 ÷ 19.25 (19.50 ÷ 20.50), — II gat. 55 ÷ 70% 14.00 ÷ 15.00, — „poślednia” ponad 70% 12.00 ÷ 13.00, — razowa 0 ÷ 95% 15.00 ÷ 16.00 (17.25 ÷ 18.25), otręby pszenne średnie z przemiału standartowego 9.50 ÷ 10.00 (10.00 ÷ 10.50), — grube z przemiału standartowego 10.00 ÷ 10.50 (10.75 ÷ 11.25), otręby żytnie z przemiału standartowego 9.50 ÷ 10.00 (10.50 ÷ 11.00), otręby jęczmienne 9.25 ÷ 10.50 (10.00 ÷ 11.25).

RYNEK AKCYJNY

za okres od 17 do 22 czerwca 1935 r.

Na rynku akcyjnym w okresie sprawozdawczym panowało w dalszym ciągu ożywienie, znajdujące wyraz zarówno w dość okazałej liczbie poszukiwanych papierów, jak i w wielkości kwot transakcyjnych; tendencję można określić ogólnie jako mocną, z wyjątkiem kilku papierów, dla których w końcu okresu wystąpiło osłabienie, powodujące niższe kursowe. Akcje Banku Polskiego trwały nadal w ruchu zwykłym, zamykając okres zyskiem 100. Akcje Warsz. Tow. Fabryk Cukru zwiększyły o 0.25, akcje Starachowic — nie wykazały zmian; przypomnieć należy, że w okresie, poprzedzającym sprawozdawczy, te 2 akcje zwiększały wyjątkowo mocno. Salda tygodniowe pozostałych akcji były następujące (w zł; ze znakiem minus — niższa, ze znakiem plus — zwykła kursów): Warsz. Tow. Kopalń Węgla — 0.25, Lilpop — 0.15, Norblin + 1.50, Ostrowiec — 1.25 i Haberbusch — 1.00.

Poniższe zestawienie ilustruje obrót akcjami na giełdzie warszawskiej w maju i kwietniu r. b.:

	K w i e t e Ń		M a j	
	ilość transakcyj	na kwotę (tys. zł)	ilość transakcyj	na kwotę (tys. zł)
Przemysł metalowy . . .	191	205	71	66
„ maszynowy i ele- ktrotechniczny	81	85	47	37
Górnictwo	21	15	1	1
Przemysł spożywczy . . .	66	89	124	153
„ chemiczny	—	—	—	—
„ mineralny	—	—	—	—
Banki	257	545	355	601
w tem:				
Bank Polski	256	545	355	601
Inne przemysły	—	—	5	3
Ogółem:	616	939	603	861

Redukcja liczby zawartych transakcji i kwoty obrotu, jaka zaznaczyła się w kwietniu — trwała nadal w maju, ale była już znacznie słabsza, wynosząc: dla liczby transakcji 2% liczby kwietniowej, oraz 9% — dla kwoty obrotu. W kształtowaniu się obrotów poszczególnymi grupami akcji nastąpiły poważne przesunięcia; i tak więc, najpoważniej spadły obroty akcjami górnictwami (o ok. 92%), następnie przemysłu metalowego (o ok. 68%), wreszcie przemysłów maszynowego i elektrotechnicznego (o ok. 55%); ten spadek obrotów został częściowo skompensowany bardzo poważnym wzrostem obrotów w grupie przemysłu spożywczego (o ok. 72%) i w grupie bankowej (o ok. 70%), w której zresztą 100% obrotów stanowiły akcje Banku Polskiego.

Z giełd prowincjonalnych na giełdzie krakowskiej drobne transakcje uskuteczniano akcjami 3 towarzystw, na giełdzie poznańskiej — akcjami Banku Polskiego obracano po kursie ustalonym.

GIĘŁDA WARSZAWSKA

	Wartość nominal- na (w zł)	Kurs naj- wyż- szy	Kurs naj- niższy	Ostatni kurs
				w zł za akcję
Bank Polski	100	88.50	87.50	88.25
Warsz. T-wo Fabr. Cukru	100	33.00	32.50	32.50
Warsz. T-wo Kopalń Węgla	100	12.50	12.25	12.25
Lilpop	25	10.10	9.50	9.70
Modrzejów	50	4.95	4.70	4.70
Norblin	100	—	—	34.00
Ostrowiec	50	17.00	16.50	16.50
Starachowice	100	35.00	34.00	34.75
Haberbusch i Schiele	100	—	—	-35.00
				38.50

GIĘŁDA KRAKOWSKA

Akcje — w zł: Zieleniewski 12.00, Chodorów 105.00, Elektrownia 13.00.

GIĘŁDA LWOWSKA

Akcjami w okresie sprawozdawczym nie zawierano transakcji.

GIĘŁDA POZNAŃSKA

Akcje — w zł (maksimum i minimum): Bank Polski 86.00 — 85.50.

CLA ORAZ REGLAMENTACJA

STWIERDZENIE POCHODZENIA I PRZYCHODZENIA TOWARÓW PRZY ODPRAWIE CELNEJ. — Okólnikiem z dn. 28/V 1935 r. L. D. IV 16979/3/35 Min. Skarbu ustalono zasady stwierdzania pochodzenia i przychodzenia towarów przy stosowaniu: ceł konwencyjnych, pozwoleń przywozu, autonomicznych zniżek celnych oraz stawek kolumny II taryfy celnej przywozowej.

STOSOWANIE ZNIŻEK KONWENCYJNYCH. — Okólnikiem z dn. 31/V 1935 r. L. D. IV 3828/2/35 Min. Skarbu wyjaśniono, że na podstawie konwencji handlowej polsko-francuskiej z dn. 9/XII 1924 r. mogą korzystać z 40% zniżki celnej z poz. 1065 taryfy celnej tylko prasownice, jako zaliczone w chwili zawarcia konwencji do maszyn włókienniczych osobne niewymienionych, przewidzianych w poz. 167 p. 14 wówczas obowiązującej taryfy celnej; natomiast wyładzarki, jako wymienione w poz. 167 p. 20 dawniejszej taryfy celnej i nieobjęte konwencją, ze zniżki nie korzystają.

ODPRAWA CELNA OSPRZĘTU ŁODZI MOTOROWYCH. — Przedmioty, stanowiące osprzęt (wyposażenie) łodzi motorowych, niezbędne do prawidłowego i bezpiecznego pły-

wania, przywożone z zagranicy łącznie z łodzią i odpowiadające pod względem ilości i jakości rozmiarom i przeznaczeniu łodzi, podlegają ocenie razem z łodzią według poz. 1154 p. 7 litera odpowiednia taryfy celnej.

Za osprzęt łodzi uważa się: wmontowane radio, zegar, termometr i komplet narzędzi o łącznej wadze do 20 kg włącznie, pokrycie brezentowe, flagi i drzewce do flag, kotwice, liny, odbijacze, bosaki, pasy i koła ratunkowe, wiosła i t. p. osprzęt żeglarski, zapasowy wał i śruba oraz poduszki, nieprzytwierdzone do siedzenia, stanowiące sprzęt ratunkowy.

WYJAŚNIENIA TARYFOWE. — Min. Skarbu ogłosiło następujące wyjaśnienia do poszczególnych pozycji taryfy celnej przywozowej:

Do poz. 1109. — Aparat do mierzenia natężenia energii elektrycznej na ściśle określonej powierzchni badanego przedmiotu, wytworzonej w rurach rentgenowskich lub tym podobnych, t. zw. „Präzisions Dosimeter”, stanowi miernik elektrotechniczny i podlega ocenie według poz. 1109 punktu odpowiedniego taryfy celnej, jako objęty tą pozycją.

Do poz. 960, 975 i 1035. — Foremki, wykonane z żelaznej lub stalowej blachy o grubości 4 mm i mniej podlegają ocenie

według poz. 960 punktu i liter odpowiednich taryfy celnej, zależnie od wykończenia i wagi, jako wyroby z blachy żelaznej lub stalowej, osobno niewymienione. Według poz. 975 taryfy celnej podlegają oczeniu foremki z metali, objętych grupą 64 taryfy celnej, i ich stopów.

Jako taśmy hamulcowe, wymienione w poz. 1035 taryfy celnej, podlegają oczeniu taśmy z azbestu lub materiałów włóknistych, wyrobione na wzór pasów napędnych i wzmocnione drutem lub siatką drucianą, względnie inną wkładką metalową. Przesylenie taśm hamulcowych, wymienionych w poz. 1035 taryfy celnej, bakelitem lub inną masą plastyczną nie zmienia ich taryfowej przynależności.

Do poz. 1013. — Igły do szycia ręcznego, nadsyłane w opakowaniu, składającym się z 2 papierków: bibułki wewnętrznej i papierka zewnętrznego, podlegają oczeniu łącznie z obydwoma papierkami.

Do poz. 787. — Płyty o grubości powyżej 1 mm z rozdrobnionej i zespojonej kory drzewa korkowego, podklejone tkaniną bawełnianą, podlegają oczeniu według poz. 787 p. 2 taryfy celnej, jako płyty korkowe z dodatkiem innych materiałów, jeżeli waga płyty korkowej jest większa niż waga tkaniny bawełnianej; natomiast gdy waga tkaniny bawełnianej przewyższa wagę płyty korkowej, towar taki podlega oczeniu według pozycji taryfy celnej, właściwej dla tkaniny bawełnianej.

KOMUNIKACJA I TRANSPORT

ZMIANY W TARYFACH TOWAROWYCH P. K. P. — W „Dzienniku Tar. i Zarządzeń Kolej.” Nr. Nr. 24 i 25 ogłoszony został szereg zmian taryfowych, z których na wymienienie zasługują następujące:

Przedłużono terminy, wolne od postojowego, dla ładunków węgla i koksu, wywożonych morzem za granicę celną, z równoczesną zmianą sposobu ich obliczania. Dotychczasowe terminy postaju wagonów, wolne od opłat, wynosiły (Część IB Tar. Tow. rozdz. D, tytuł IX, punkt le i g): dla węgla na stacji kopalnianej — 30 godz., na stacji portowej — 72 godz., razem 102 godz., dla koksu — na stacji kopalnianej 24 godz., na stacji portowej 72 godz., razem 96 godz. Terminy te podane były oddzielnie dla stacji nadawczej i oddzielnie dla stacji odbiorczej i jakkolwiek — zwłaszcza na stacjach portowych — były dość długie, przekroczenie ich na którejkolwiek ze stacji powodowało pobieranie opłat za postój wagonów. Obecnie terminy podano łącznie dla stacji nadawczej i odbiorczej, a mianowicie: dla węgla 128 godz., dla koksu zaś 132 godz. W ten sposób przedłużono łączny termin dla węgla o 1 dobę, dla koksu zaś o 1½ doby. Terminy powyższe liczą się na stacjach nadawczych od chwili podstania wagonu do załadowania, a na stacjach portowych po upływie 2 godzin od chwili przybycia wagonu na te stacje. Powyższe terminy ulgowe, wolne od postojowego, nadawca ma prawo podzielić według swego uznania pomiędzy stację nadawczą i odbiorczą. W tym celu nadawca winien złożyć w dyrekcji kolejowej, na której obszarze leży stacja nadawcza, odpowiednie pisemne oświadczenie o dokonany przez niego podziale. Podział taki obowiązuje na okres 3-miesięczny, przyczem ulega automatycznemu przedłużeniu, o ile nadawca nie złoży nowego oświadczenia na 2 tygodnie przed upływem 3-miesięcznego terminu.

W związku ze skreśleniu m w taryfie wyjątkowej R 1 z dniem 1/VI 1935 r. szeregu relacji, Min. Komunikacji wyjaśniło, iż nadawcy, którzy przed dn. 16/V 1935 r. rozpoczęli nadawanie przesyłek na poczet kontyngentów kwartalnych w relacjach skreślonych — mogą korzystać z tej taryfy wyjątkowej w terminie 3 miesięcznym od daty zgłoszenia pierwszej przesyłki na poczet kontyngentu kwartalnego.

W nomenklaturze towarowej uzupełniono pozycje: 250, 251 i 252 K. t., zawierające węgiel kamienny, węgiel brunatny oraz koks i brykiety, wyjaśnieniem, iż należy tu także miał węglowy,

ew. koksowy. Za miał węglowy uważane są odpadki, otrzymane przy wydobywaniu węgla po odsortowaniu węgla gatunkowego, a więc pył węglowy z zawartością niewielkiej ilości grysiku o grubości ziarna $0 \div 15$ mm, także płótkany. Jako miał koksowy taryfa określa odpadki, otrzymane po odsortowaniu koksu gatunkowego, a więc pył koksowy z zawartością niewielkiej ilości grysiku o grubości ziarna $0 \div 10$ mm. Odpowiednie uzupełnienia przeprowadzono również w taryfach wyjątkowych dla węgla i koksu.

Obniżono taryfę dla eksportu piwa przez granice lądowe oraz przez porty do poziomu klasy 12 (taryfa wyjątkowa G 15 i PG 9). Zniżka od obowiązującej dotychczas klasy 7 wynosi ok. 45% i ma na celu poparcie eksportu piwa, zwłaszcza do Palestyny, gdzie istnieją możliwości zbytu.

Dla wywozu za granicę podkówek do butów przyznano opłaty taryfy wyjątkowej H 7 p. 61 i PH 5.

Celem poparcia eksportu krajowych fosforytów rozszerzono obszar ważności taryfy wyjątkowej M 1 na wszystkie punkty graniczne. Taryfa ta w odniesieniu do fosforytów obowiązywała dotychczas tylko do punktu granicznego pod Zebrzydowicami.

Dla wywozu za granicę szmat pochodzenia krajowego wprowadzono taryfę wyjątkową (08) z opłatami klasy 12.

Wprowadzono do aneksu taryfę wyjątkową (b 16a) dla grzybów jadalnych świeżych w przesyłkach drobnych, przewożonych pociągami ruchu osobowego, z obszarem ważności od wszystkich stacji P. K. P. do wytwórni konserw w kraju oraz na eksport przez granice lądowe i przez porty. Opłaty przy przewożeniu pociągami osobowym (także pośpiesznym) pobierane będą według klasy drobnicowej I, podwyższonej o 10%. Ulga ta ułatwi zbytu grzybów i będzie miała duże znaczenie dla ludności rolniczej, trudniącej się zbieraniem tego artykułu.

Obniżono taryfę na import kwarcu przez porty polskie do stacji Katowice z $\text{gr} 236$ do $\text{gr} 146$ od 100 kg (poz. $\text{kr} 1$ aneksu).

Dla przewozu kamienia wapiennego w relacji Wapienno — Mątwy przyznano zniżkę w wysokości 20% pod warunkiem przewozu w wymienionej relacji najmniej 50 tys. t kamienia pod adresem fabryki sody.

Pozatem przedłużono termin obowiązywania wszystkich ulg anekswych, wygasających z dniem 30/VI 1935 r., do dnia 30 września 1935 r.

S. P.

ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE

PRACA PORTÓW POLSKICH W MAJU 1935 R. — Obróty zamorskie Gdyni i Gdańska kształtowały się w maju oraz w porównawczych niesiącach następująco (w tonnach):

		Gdynia		Gdańsk	
O b r o t y o g ó l n e					
Maj	1935	563 688	428 883		
Kwiecień	"	588 753	358 222		
Maj	1934	619 501	555 034		
"	1933	481 874	338 186		
W y w ó z					
Maj	1935	477 085	356 369		
Kwiecień	"	493 079	323 717		
Maj	1934	526 481	508 777		
"	1933	416 654	305 154		

P r z y w ó z

Maj	1935	83 603	72 514
Kwiecień	"	95 674	34 505
Maj	1934	93 120	46 257
"	1933	65 220	33 032

Gdynia wykazuje w miesiącu sprawozdawczym spadek obrotów ogólnych zarówno w porównaniu z kwietniem r. b. jak i z majem r. ub. Wpłynął na to spadek zarówno wywozu jak i przywozu, w Gdańsku natomiast nastąpiło zwiększenie obrotów w porównaniu z kwietniem r. b. wskutek wzrostu wywozu i przywozu, obroty ogólne i wywóz nie osiągnęły jednak liczb z maja r. ub., podczas gdy przywóz je przekroczył.

Przeładunek ważniejszych towarów wywozowych, który ma decydujący wpływ na kształtowanie się obrotów obu portów, przedstawia się w sposób następujący (w tonnach):

	G d y n i a			G d a ń s k		
	1 9 3 5	Maj	1 9 3 5	1 9 3 5	Maj	1 9 3 5
	maj	kwiecień	1934	maj	kwiecień	1934
Węgiel ¹⁾	409 135	414 961	443 237	197 012	154 572	317 880
Koks	11 300	18 432	9 091	1 640	1 616	900
Drzewo	11 948	17 525	30 752	64 416	62 106	93 979
Zboże	8 564	7 050	—	59 181	64 172	67 513

W porównaniu z majem r. ub. nastąpił spadek wywozu węgla i drzewa w obu portach, w Gdańsku pozatem spadł również wywóz zboża. Wywóz koksu wzrósł w obu portach, nadto Gdynia uzyskała w zbożu nową stałą pozycję wywozową. Porównując poszczególne pozycje z kwietniem r. b., daje się zauważyć w Gdyni spadek wywozu węgla, koksu i drzewa, a lekki wzrost wywozu zboża. W Gdańsku zwiększył się wywóz węgla, koksu i drzewa, a spadł wywóz zboża.

Przywóz ważniejszych artykułów ilustruje poniższe zestawienie (w tonnach):

	G d y n i a			G d a ń s k		
	1 9 3 5	Maj	1 9 3 5	1 9 3 5	Maj	1 9 3 5
	maj	kwiecień	1934	maj	kwiecień	1934
Śledzie .	125	501	13	551	737	488
Fosforyty	3 174	4 310	8 263	6 369	3 091	2 851
Rudy i pierzyty .	5 985	13 393	500	31 433	6 522	19 196
Złom . .	26 955	33 190	43 680	529	—	711
Bawełna	6 792	8 156	8 461	2	1	—
Owoce .	3 734	2 727	2 668	110	93	626
Węgiel i koks .	—	—	—	5 067	8 090	3 832

W Gdyni poważniejszy spadek odnotowano w przywozie złomu, bawełny i fosforytów, pozycja rud zmniejszyła się w porównaniu z ubiegłym miesiącem, lecz jest wyższa od liczby zeszłorocznej. W Gdańsku zwiększył się przeładunek rud i fosforytów, pozatem zjawił się w obrotach Gdańska znowu złom, który od dłuższego czasu nie był wogóle przeładowywany. Spadek wykazują w porównaniu z kwietniem węgiel i koks, w porównaniu jednak z majem r. ub. przywóz tych artykułów jest większy.

Obroty obu portów w okresie pierwszych 5 miesięcy r. b. i porównawczo w analogicznym okresie 2 lat ubiegłych kształtowały się następująco (w tonnach):

	Gdynia	Gdańsk
	O b r o t y o g ó l n e	
1935	2 934 355	1 990 887
1934	2 780 930	2 605 872
1933	2 151 380	1 902 589
W y w ó z		
1935	2 460 495	1 763 994
1934	2 380 901	2 407 378
1933	1 863 390	1 736 297
P r z y w ó z		
1935	473 860	226 893
1934	400 029	198 494
1933	287 990	166 292

Jak wynika z powyższego zestawienia, obroty Gdyni wznoszą zarówno w wywozie, jak i w przywozie. Obroty ogólne Gdańska natomiast wykazują spadek w porównaniu z r. ub., utrzymując się na poziomie obrotów z 1933 r. Wpływa na to wywóz, który ma analogiczną tendencję, przywóz natomiast powoli wzrasta.

Wartość obrotów (bez tranzytu) obu portów w maju przedstawia się następująco (w tys. zł):

	Gdynia	Gdańsk
	O b r o t y o g ó l n e	
Maj 1935 . . .	61 231	26 629
Kwiecień " . . .	60 084	32 798
Maj 1934 . . .	57 472	30 702
" 1933 . . .	45 397	33 791
W y w ó z		
Maj 1935 . . .	23 753	20 078
Kwiecień " . . .	23 430	23 615
Maj 1934 . . .	24 438	23 044
" 1933 . . .	20 531	23 764

¹⁾ Eksportowy i bunkrowy.

	P r z y w ó z		
	1935 . . .	1934 . . .	1933 . . .
Maj	37 478	36 654	24 866
Kwiecień "	36 654	33 034	24 866
Maj 1934 . . .	33 034	33 034	24 866
" 1933 . . .	24 866	24 866	24 866

Wartość obrotów ogólnych Gdyni wykazuje w maju w zestawieniu z porównawczymi miesiącami wzrost, w Gdańsku — spadek. W Gdyni takie kształtowanie się wartości ogólnej spowodowane jest przede wszystkim wzrostem wartości przywozu, przy ustabilizowanej wartości wywozu. W Gdańsku spadek ogólny był wywołany przez zmniejszenie się wartości zarówno wywozu jak i przywozu, co wobec wzrostu obrotów ilościowych w porównaniu z kwietniem r. b. należy szczególnie pokreślić.

Udział handlu morskiego w ogólnym handlu zagranicznym Polski w okresie 5 miesięcy r. b. przedstawia się pod względem wagi i wartości — według danych Gł. Urz. Stat., nieuwzględniających tranzytu oraz podających wagę netto — następująco:

	O b r o t y i l o ś c i o w e		
	Ogółem tonn	Wywóz tonn	Przywóz tonn
Handel zagr. .	6 430 836	5 386 163	1 044 673
Udział portów .	4 759 165	4 223 061	536 104
Gdynia	2 759 165	2 418 506	382 815
Gdańsk	1 957 844	1 804 555	153 289

	W a r t o ś ć o b r o t ó w		
	Ogółem tys. zł	Wywóz tys. zł	Przywóz tys. zł
Handel zagr. .	703 213	363 735	339 478
Udział portów .	443 790	231 721	212 069
Gdynia	281 894	108 598	173 296
Gdańsk	161 896	123 123	38 773

L. R.

RUCH W PORCIE GDAŃSKIM W MAJU 1935 R. — Ruch okrętowy w porcie gdańskim w maju r. b. zwiększył się w porównaniu z kwietniowym, a w stosunku do analogicznego miesiąca r. ub. uległ pewnemu zmniejszeniu. Pojemność okrętów na wejściu i wyjściu zwiększyła się w porównaniu z kwietniem r. b. o 13,4%, natomiast w porównaniu z majem r. ub. zmniejszyła się o 5,2%. Weszły do portu gdańskiego w maju 363 okręty o pojemności 247 857 nrt, wyszło 357 okrętów o pojemności 249 052 nrt. Pojemność okrętów, które do Gdańska zawinęły i port ten opuściły w ciągu pierwszych 5 miesięcy r. b., wyniosła 2 246 375 nrt w porównaniu z 2 440 839 nrt w tym samym okresie r. ub., czyli że ruch okrętowy zmniejszył się o ok. 8%.

Narodowość statków, które odwiedziły w maju port gdański, była następująca:

	P r z y b y ł o :		O d e s z ł o :	
	statków	nrt	statków	nrt
Polska	29	20 620	26	17 835
Gdańsk	6	2 566	6	1 835
Niemcy	107	51 115	109	52 721
Anglia	18	21 278	20	23 170
Estonja	9	2 630	8	3 236
Finlandja	7	14 609	6	11 690
Francja	7	7 969	8	8 973
Grecja	5	7 849	4	7 715
Holandja	12	4 819	11	4 241
Włochy	2	6 585	3	11 496
Łotwa	3	4 106	3	4 106
Litwa	1	585	1	585
Norwegia	17	20 372	18	21 374
Austria	1	134	—	—
Panama	1	146	1	146
Szwecja	68	41 620	69	45 237
Razem:	363	247 857	357	249 052

Na 16 bander, reprezentowanych w maju w gdańskim ruchu portowym, bandera polska zajmuje szóste miejsce za Niemcami, Szwecją, Danją, Anglią i Norwegią, wyprzedzając Finlandję, Włochy, Grecję i inne.

Obrót towarowy w miesiącu sprawozdawczym wyniósł 428 883 t — wobec 358 222 t w kwietniu r. b. i 554 815 t w maju r. ub. Import (72 514 t) wzrósł poważnie zarówno w stosunku do miesiąca poprzedniego, jak i do analogicznego miesiąca r. ub., w pierwszym wypadku — o 52,5%, w drugim — o 36,5%. Eksport (356 369 t) wzrósł w porównaniu z kwietniem r. b. o 9,2%, a spadł o 30% w stosunku do maja r. ub.

Ruch towarowy rozwijał się następująco (w tonnach):

Grupa towarowa	Przywóz	Wywóz
Produkty pochodzenia roślinnego . . .	3 475	74 306
Produkty pochodzenia zwierzęcego . . .	665	172
Produkty pochodzenia mineralnego . . .	48 133	203 210
Tłuszcze, oleje i t. d.	659	—
Artykuły spożywcze, tytoń	294	1 321
Chemikalja	10 128	8 509
Skóry i wyroby	12	148
Surowce włókiennicze	349	352
Kauczuk i wyroby	253	7
Drzewo i wyroby	320	64 416
Papier i wyroby	2 479	321
Materiały budowlane	133	50
Metale i wyroby	5 291	3 506
Maszyny i aparaty	229	47
Pozostałe towary	94	4
Razem:	72 514	356 369

W imporcie czołowe miejsce zajmują produkty pochodzenia mineralnego, których przywóz zwiększył się 3-krotnie w porównaniu z kwietniem. Dwukrotnemu zwiększeniu w stosunku do miesiąca poprzedniego uległ przywóz chemikalij, zajmujących drugie miejsce. Takiemu samemu zwiększeniu uległ import metali i wyrobów, które w miesiącu sprawozdawczym wysunęły się na trzecie miejsce. Zmniejszeniu uległ przywóz następujących grup: produktów pochodzenia roślinnego (o 15%), tłuszczu i olei (o 42%) i produktów pochodzenia zwierzęcego (o 21%). Wzrósł o 25,8% import papieru. Inne grupy nie wykazują specjalnych zmian w stosunku do miesiąca poprzedniego.

W eksporcie na pierwszym miejscu stoi grupa produktów pochodzenia mineralnego, której eksport zwiększył się o ok. 20% w porównaniu z kwietniem. Eksport produktów po-

chodzenia roślinnego, stojących na drugim miejscu, i eksport drzewa, zajmującego trzecie miejsce, utrzymują się na poziomie miesiąca poprzedniego. Zmniejszył się o połowę wywóz chemikalij. Wywóz metali i wyrobów nieznacznie wzrósł. Pozostałe grupy nie wykazują specjalnych zmian w porównaniu z kwietniem.

Przyjechało do portu gdańskiego w maju 22 pasażerów w.

A. R.

RYNEK FRACHTOWY. — Na rynku La Platy w tygodniu sprawozdawczym ruch frachtowy był słabszy niż w 2 tygodniach poprzedzających, czego przyczyną do pewnego stopnia było zmniejszone zainteresowanie tonnażem pod ładunki do portów, nieobjętych stawkami minimalnymi, jakoteż zniżka cen zboża wobec pogłosek o bardzo pomyślnych widokach na zbiory zarówno w Europie, jak i w Stanach Zjedn. Pomimo to stawki na lipiec miały tendencję zwyżkową i wyniosły 6 d ponad ustaloną normę. Ogółem zakontraktowano na tym rynku 20 statków o łącznym tonnażu 147 600 t.

Rynki północno-amerykański i kanadyjski wykazywały mocniejszą tendencję przy stawkach zwyżkujących, które wynosiły na zboże sh 1/9 z Albany do portów Anglii i kontynentu, a sh 12/6 na cukier z Kuby. Również wzmoczone było zainteresowanie tonnażem pod ładunki złomu, za które płacono \$ 335 do portów Dunaju, \$ 390 do Genui, a sh 11/- do Anglii.

Na rynkach australijskich panował ruch bardzo ograniczony, natomiast na rynkach Dalekiego Wschodu notowano wzmoczone zapotrzebowanie tonnażu pod ładunki soi i ryżu. Szereg kontraktów zawarto na rudę manganową z Vizagapatam po sh 15/- i 16/-.

W portach czarnomorskich Z. S. R. R. notowano również wzmoczone ożywienie, frachtowano węgiel do Stanów Zjedn. po sh 10/9 i 11/-, żelazo lane do Japonii po sh 18/- oraz zboże do portów kontynentu po sh 9/-.

KRONIKA TYGODNIOWA

TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓŁKACH AKCYJNYCH

1 lipca

— „Rakszawa” Akc. T-wo dla Wyr. Suhienn. — o g. 12 w kanc. Adw. Dr. J. Reicha we Lwowie, Słowackiego 4.

10 lipca:

— „Polska S Ka Powiernicza”, S. A. — o g. 12 w lok. S-ki w W-wie, al. Jerozolimska 20.

13 lipca:

— Fabr. Maszyn i Narz. Roln. „M. Wolski i S-ka”, S. A. — o g. 18 w Lublinie, 1 Maja 16.

15 lipca:

— „T-wo Drogi Żel. Fabr. — Łódzka”, S. A. — o g. 13 w lok. S-ki w W-wie, Królewska 35.

— Zakł. Przem. „Guma-Rubber”, S. A. — o g. 19 w lok. S-ki W-wie, Czerniakowska 80.

— „Stocznia Gdyńska”, S. A. — o g. 12½ w lok. S-ki w Gdyni.

SKARBOWOŚĆ I FINANSE

PODATKI, OPŁATY I MONOPOLE

KALENDARZYK PODATKOWY NA LIPIEC 1935. —

W lipcu płatne są następujące podatki:

1) do 15 lipca — zaliczka miesięczna na podatek przemysłowy od obrotu za 1935 r. w wysokości podatku, przypadającego od obrotu, osiągniętego w czerwcu r. b. przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kat. oraz przemysłowe I ÷ V kat., prowadzące prawidłowe księgi handlowe, oraz przez przedsiębiorstwa sprawozdawcze;

2) do 15 lipca — II rata zryczałtowanego podatku przemysłowego od obrotu za 1935 r. przez przedsiębiorstwa, którym na ten podatek doręczono nakazy płatnicze;

3) do 15 lipca — zaliczka miesięczna na poczet nadzwyczajnego podatku od dochodu, osiągniętego przez notariuszy (rejentów) i pisarzy hipotecznych w czerwcu r. b.;

4) do 31 lipca — II rata podatków: od nieruchomości, od lokali i od placów budowlanych za 1935 r.;

5) do 5 lipca — podatek od energii elektrycznej, pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w okresie 16 ÷ 30/VI

r. b.; do 20 lipca — tenże podatek, pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w okresie pierwszych 15 dni lipca r. b.;

6) do 7 lipca — podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur, rent i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych przez służbodawcę w czerwcu r. b.

Ponadto płatne są w lipcu zaległości, odroczone lub rozłożone na raty z terminem płatności w tym miesiącu, oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności również w tym miesiącu.

PIENIĄDZ I KREDYT

WEWNĘTRZNE POŻYCZKI OBLIGACYJNE. — W zestawieniu, umieszczonym na następnych stronach tygodnika, podane są wszystkie pożyczki wewnętrzne w/g stanu na dz. 1/1 1935 r. wraz z charakterystyką (data emisji, wysokość emisji, przeznaczenie pożyczki i jej zabezpieczenie, przywileje specjalne, termin wykupu i t. d.).

W E W N Ę T R Z N E P O

(w/g stanu na

Nazwa, przeznaczenie, zabezpieczenie, przywileje specjalne	Data emisji	Kurs emisyjny	Waluta	(w/g stanu na		
				Ustawowa granica emisji	Wykorzystanie emisji na dz. 1/1 1935 r.	Obieg na dz. 1/1 1935 r.
w milionach						
5% Pożyczka Konwersyjna Przeznaczenie — konwersja pożyczek państwowych z lat 1918 ÷ 20, konwersja niektórych zobowiązań poaustriackich i pokrycie wkładek oszczęd. w P. K. O. z przekazów w walutach pełnowartościowych. Zabezpieczenie — cały ruchomy i nieruchomy majątek Państwa. Przywileje — pierwonabywcom pożyczek państw. z lat 1918 ÷ 20 przysługuje prawo płacenia obligacjami, uzyskanymi z konwersji tych pożyczek, ceny kupna gruntów, nabywanych od Państwa („Dz. Ust. R. P.” Nr. 27/1924, poz. 274, i Nr. 50/1924, poz. 517, Nr. 90/1925, poz. 629, Nr. 96/1926, poz. 560 i 561, Nr. 100/1926, poz. 575, Nr. 64/1927, poz. 568, Nr. 25/1928, poz. 212, Nr. 27/1928, poz. 248, Nr. 35/1929, poz. 324, Nr. 32/1930, poz. 274, Nr. 87/1930, poz. 685, Nr. 110/1931, poz. 854, Nr. 37/1934, poz. 338).	1/IX 1924	100	zł	300 0	293·4	182·7
5% Kolejowa Pożyczka Konwersyjna Przeznaczenie — konwersja poaustriackich pożyczek kol. Karola Ludwika, Albrechta, Węg. - Galic. i Ferdynanda oraz wymiana obligacji Tow. Kolei Lwów — Czerniowce — Jassy III em. z 1894 r. Zabezpieczenie — majątek P. K. P. w dyrekcjach: Lwów, Kraków i Stanisławów („Dz. Ust. R. P.” Nr. 115/1924, poz. 1028, Nr. 89/1926, poz. 509, Nr. 56/1927, poz. 491, Nr. 9/1928, poz. 65).	30 X 1926	100	zł	50 0	25·9	22·3
5% Państwowa Renta Ziemska Serja I Przeznaczenie — na cele, przewidziane ustawą o wykonaniu reformy rolnej i na wynagrodzenie za nieruchomości ziemskie, przejęte na rzecz Skarbu Państwa. Zabezpieczenie — cały majątek i dochody Skarbu Państwa. Przywilej specjalny — prawo składania w/g kursu urzędowego na opłatę należności, przewidzianych w ustawie z 29/V 1920 r. w przedmiocie zmiany przepisów o opodatkowaniu spadków i darowizn, oraz na opłatę podatku majątkowego („Dz. Ust. R. P.” Nr. 1/1926, poz. 1, Nr. 8/1928, poz. 58, Nr. 61/1928, poz. 566, Nr. 31/1933, poz. 265).	1/XII 1927	70 ÷ 100	zł w zł. ¹⁾	50 0	31·5	27·9
4% Premjowa Pożyczka Inwestycyjna Przeznaczenie — zasilenie ruchu budowlanego, pokrycie kosztów budowy nowych linii kolejowych, kosztów odbudowy i przebudowy linii już istniejących, wykup 8% państw. pożyczki konwersyjnej i 8% państw. pożyczki złotej z 1922 r. Zabezpieczenie — cały ruchomy i nieruchomy majątek państwowy („Dz. Ust. R. P.” Nr. 14/1928, poz. 99, Nr. 21/1928, poz. 190, Nr. 31/1928, poz. 296, Nr. 64/1928, poz. 587).	1/III 1928	100	zł w zł. ¹⁾	50 0	47·5	22·8
3% Premjowa Pożyczka Budowlana Serja I Przeznaczenie — zasilenie funduszy państwowych, przeznaczonych na wzmocnienie budowy mieszkań. Zabezpieczenie — cały ruchomy i nieruchomy majątek Państwa („Dz. Ust. R. P.” Nr. 23/1929, poz. 232, Nr. 38/1930, poz. 336).	1/VIII 1930	100	zł w zł. ¹⁾	50 0	50 0	50 0
7% Pożyczka Kolejowa Przeznaczenie — pokrycie należności T-wa Kolei Lwów — Czerniowce — Jassy za przejętą od T-wa Kolej. Zabezpieczenie — wpis hipoteczny na linii kol. Lwów — Granica Państwa pod Sniatyniem - Załuczem („Dz. Ust. R. P.” Nr. 36/1928, poz. 327, Nr. 44/1932, poz. 426, i Nr. 75/1932, poz. 679).	1/IX 1930	100	zł w zł. ¹⁾	8 8	8 8	8·2
4% Premjowa Pożyczka Dolarowa Serja III Przeznaczenie — na konwersję i wykup obligacji Serji II premjowej pożyczki dolarowej oraz na cele kredytu rolnego. Zabezpieczenie — cały ruchomy i nieruchomy majątek Państwa („Dz. Ust. R. P.” Nr. 10/1930, poz. 66, i Nr. 52/1930, poz. 438).	1/II 1931	120 ²⁾	\$	7 5	6 9	6 9

¹⁾ Złote w złocie nowego parytetu z 1927 r.

²⁾ Przy konwersji obligacji 5% premjowej pożyczki dolarowej serji II — kurs emisyjny 4% premjowej pożyczki dolarowej serji III wynosił 100.

ŻYCZKI OBLIGACYJNE

dz. 1/I 1935 r.)

Okres trwania	Oprocentowanie w stosunku rocznym		T e r m i n y:			Termin wykupu, wzgl. termin ostatniej raty amortyzacyjnej	Wysokość odcinków obligacji	Przedawnienie od daty płatności			Obligacje nie podlegające działaniu ustawy o utraczonych tytułach na okaziciela
	kupon	premje	rat amortyzacyjnych	płatności kuponów	losowań premij			obligacji	kuponów	premij	
lat	w % -ach							p o l a t a c h			
20	5	—	2/I 1/VII	2/I 1/VII	—	2/I 1945	obligacje (zł) 10, 50, 100, 500, 1 000, 2 000; świadectwa ułamkowe (zł) 1, 3, 5	30	5	—	podlegają
40	5	—	2/I 1/VII	2/I 1/VII	—	2/I 1967	zł 0,75, 3,75, 7,50, 15, 30, 120, 600, 1 200	30	5	—	podlegają
41	5	—	1/VI 1/XII	1/VI 1/XII	—	1/XII 1968	zł w zł 100, 500, 1 000, 5 000	30	5	—	podlegają
10	4	oprocen- towanie zmiennie	1/IV 1/X	1/IV 1/X	1/IV 1/X	1/X 1937	zł w zł. 100	30	5	10	nie podlegają
20	3	4	—	1/VIII 1/II	1/II 1/V 1/VIII 1/XI	1/VIII 1950	zł w zł. 50	30	5	10	nie podlegają
26	7	—	1/III 1/IX	1/III 1/IX	—	1/IX 1956	500 franków szwajc.	30	5	—	podlegają
10	4	4	—	1/II 1/VIII	2/I, 1/III 1/V, 1/VII 1/IX, 1/XI	1/II 1941	5 = zł 44,57	30	5	10	nie podlegają

3% Państwowa Renta Ziemska Serja I Przeznaczenie — na cele, przewidziane ustawą o wykonaniu reformy rolnej, i na wynagrodzenie za nieruchomości ziemskie, przejęte na rzecz Skarbu Państwa. Zabezpieczenie — cały majątek i dochody Skarbu Państwa. Przywileje specjalne dla posiadaczy — prawo spłaty zaległych bezpośrednich podatków i podatku od spadków i darowizn, których termin płatności upłynął przed 1/I 1933 r.; dla pierwonabywców i ich spadkobierców — prawo spłaty połowy bezpośrednich podatków po 31/XII 1932 r. i podatku spadkowego w całości („Dz. Ust. R. P.” Nr. 31/1933, poz. 265, Nr. 43/1933, poz. 337).	1/XII 1932	100	z w zł. ²⁾	50·0	16·2	16·1
4% Pożyczka Konwersyjna Kolejowa Przeznaczenie — wymiana 4% nieumorzonych obligacji, b. Tow. Drogi Żelaznej Fabryczno-Łódzkiej III emisji z 1901 r. z wyjątkiem obligacji, wylosowanych przed 23/IX 1916 r. Zabezpieczenie hipoteczne — na majątku Kolei Fabryczno-Łódzkiej („Dz. Ust. R. P.” Nr. 28/1932, poz. 273, Nr. 54/1932, poz. 532, Nr. 26/1933, poz. 218).	1/VII 1933	100	R. N.	9·1	9·1	8·2
6% Pożyczka Wewnętrzna (Pożyczka Narodowa) Zabezpieczenie — cały ruchomy i nieruchomy majątek Państwa. Przywileje specjalne — prawo spłacania obligacjami podatku od spadków i darowizn; wyłączenie obligacji spod zajęcia („Dz. Ust. R. P.” Nr. 67/1933, poz. 503 i 507, Nr. 84/1933, poz. 611, Nr. 75/1934, poz. 746).	2/I 1934	96	z w zł. ²⁾	350·0	350·0	350·0
5% Pożyczka Budowlana Serja II Przeznaczenie — zasilenie funduszków państwowych, przeznaczonych na wzmożenie budowy mieszkań. Zabezpieczenie — cały ruchomy i nieruchomy majątek Państwa („Dz. Ust. R. P.” Nr. 23/1929, poz. 232 i Nr. 81/1934, poz. 746).	15/IX 1934	94·70	z w zł. ²⁾	50·0	35·4	35·4
5% Państwowa Renta Wieczysta Serja I Przeznaczenie — lokowanie funduszków rezerwowych instytucji ubezpieczeń społecznych oraz funduszków osób prawa publicznego, wskazanych przez Ministra Skarbu. Zabezpieczenie odsetek — cały ruchomy i nieruchomy majątek Państwa („Dz. Ust. R. P.” Nr. 86/1934, poz. 782 i Nr. 107/1934, poz. 954).	15/XII 1934	100	z	50·0	15·0	15·0
3% Premjowa Pożyczka Inwestycyjna Przeznaczenie — rozbudowa sieci komunikacyjnej, roboty wodne i popieranie ruchu budowlanego oraz inne inwestycje gospodarcze o znaczeniu ogólnopństwowym, tudzież częściowa spłata i konwersja innych tytułów długu wewnętrznego Skarbu Państwa. Zabezpieczenie — cały ruchomy i nieruchomy majątek Państwa („Dz. Ust. R. P.” Nr. 21/1935, poz. 122, Nr. 23/1935, poz. 154, Nr. 39/1935, poz. 273).	1/V 1935	100	z w zł. ²⁾	—	—	—
P O Ż Y C Z K I O Z A P A D Ł Y M						
10% Pożyczka Kolejowa Serja I Przeznaczenie — inwestycje kolejowe. Zabezpieczenie — cały ruchomy i nieruchomy majątek kolejowy i zapis hipoteczny na nieruchomościach P. K. P. w dyrekcjach: Lwowskiej, Krakowskiej i Stanisławowskiej („Dz. Ust. R. P.” Nr. 5/1924, poz. 40, Nr. 8/1924, poz. 83, Nr. 14/1924, poz. 139 i Nr. 83/1924, poz. 798).	1/II 1924	90	franki złote	100·0	48·3	13
5% Premjowa Pożyczka Dolarowa Serja I Przeznaczenie — naprawa Skarbu Państwa i przeprowadzenie reformy walutowej („Dz. Ust. R. P.” Nr. 12/1924, poz. 103, Nr. 21/1924, poz. 229, Nr. 29/1924, poz. 293 i 294).	1/III 1924	95 ÷ 105	\$	5·0	3·2	0·003
8% Pożyczka Konwersyjna Przeznaczenie — konwersja 8% państwowej pożyczki złotej z 1922 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 55/1924, poz. 543 i Nr. 30/1925, poz. 214).	26/III 1925	100	z w zł. ²⁾	11·6	11·6	0·2
5% Premjowa Pożyczka Dolarowa Serja II Przeznaczenie — wymiana Serji I Premjowej Pożyczki Dolarowej z 1924 r. i zasilenie zapasów kasowych celem wycofania z obiegu części biletów zdawkowych („Dz. Ust. R. P.” Nr. 129/1925, poz. 919 i Nr. 8/1926, poz. 54).	1/II 1926	95 ÷ 105	\$	5·0	5·0	0·017

¹⁾ Złote w złocie dawnego parytetu z 1924 r.

²⁾ Złote w złocie nowego parytetu z 1927 r.

60	3	—	1/XII	1/VI 1/XII	—	1/XII 1992	zł w zł. 100, 500, 1 000 i 5 000	30	5	—	podlegają
24	4	—	2/I 1/VII	2/I 1/VII	—	2/I 1955	500, 1 000 2 000 R.N.	30	5	—	podlegają
10	6	—	—	2/I 1/VII	—	2/I 1944	zł w zł. 50, 100, 500, 1 000	30	5	—	(obligacje imiennie)
30	5½	—	15/IX	15/IX	—	15/IX 1964	zł w zł. 100 lub wie- lokrotność	30	5	—	nie podlegają
	5	—	—	15/XII	—		zł 500 000		5		podlegają
50	3	oprocentowanie zmiennie	2/I 1/V 1/IX	2/I 1/V 1/IX	zmiennie	1/V 1985	zł w zł. 100	20	5	20	nie podlegają

T E R M I N I E P Ł A T N O Ś C I

10	10	—	1/II 1/VIII	1/II 1/VIII	—	1/II 1934	franków zł.- 10, 25, 50, 100 i 500	10	5	—	nie podlegają
2	5	4	—	1/III 1/IX	1/IV 1/VII	1/III 1926	§ 5	10	5	5	podlegają
do 1/X 1927	8	—	—	1/X 1/IV	—	1/X 1927	zł w zł. 10 i 50	30	5	—	podlegają
5	5	5	—	1/II 1/VIII	2/I 1/III 1/V 1/VII 1/IX 1/XI	1/II 1931	§ 5	10	5	5	nie podlegają

ZEZWOLENIA NA PRZELEW OBLIGACYJ POŻYCZKI NARODOWEJ. — W najbliższych dniach ukaże się obwieszczenie Komisarza Generalnego Pożyczki Narodowej w sprawie dokonywania przelewów obligacyj Pożyczki Narodowej, przewidujące zmianę dotychczasowego trybu udzielania zezwoleń na przelew w tym sensie, że podania, kierowane dotychczas do Komisarza Generalnego Pożyczki Narodowej — będzie należało obecnie wnosić do Urzędu Długów Państwa w Warszawie.

Urząd Długów Państwa będzie udzielał zezwoleń na dokonanie przelewu w następujących wypadkach:

- 1) Instytucjom kredytowym, które otrzymały zezwolenie na przyjmowanie obligacyj na spłatę zobowiązań;
- 2) Centralnym instytucjom kredytowym, które udzielać będą zastawu instytucjom kredytowym, przyjmującym obligacje na spłatę zobowiązań;
- 3) Zakładom ubezpieczeń, które otrzymały zezwolenie na zawieranie umów ubezpieczeń na życie, przewidujących przyjmowanie obligacyj Pożyczki Narodowej tytułem wpłat na składki;
- 4) Instytucjom państwowym, przyjmującym obligacje Pożyczki Narodowej jako kaucje i wadja;
- 5) Instytucjom samorządowym, które przyjmować będą obligacje Pożyczki Narodowej jako kaucje i wadja, w razie przypadku kaucyj i wadźów;
- 6) Instytucjom ubezpieczeń społecznych, które przyjmować będą obligacje Pożyczki Narodowej jako kaucje i wadja po kursie, ustalonym dla papierów wartościowych w obwieszczeniu Ministra Skarbu z dn. 9/VII 1934 r. („Monitor Polski” Nr. 155, 1934, poz. 205) w razie przypadku kaucyj i wadźów oraz w wypadkach przyjmowania obligacyj Pożyczki Narodowej na pokrycie składek ubezpieczeniowych w granicach, ustalonych przez Ministra Opieki Społecznej;
- 7) Spadkobiercom, którzy dziedziczą obligacje Pożyczki Narodowej udowodnią prawa spadkowe dokumentami, wymaganymi przez obowiązujące przepisy prawa;
- 8) Osobom, które otrzymają obligacje na zasadzie prawomocnego wyroku sądowego;
- 9) Członkom rodziny, t. zn. współmałżonków oraz wstępnych i zstępnych do drugiego stopnia pokrewieństwa włącznie (rodzice, dziadkowie, dzieci i wnuki);

10) W razie przypadku kaucyj i wadźów, przyjętych w obligacjach Pożyczki Narodowej przez osoby i firmy prywatne co najmniej po kursie, ustalonym dla papierów wartościowych w obwieszczeniu Ministra Skarbu z dn. 9/VII 1934 r. — o ile te osoby i firmy uzyskały zezwolenie Komisarza Generalnego Pożyczki Narodowej na przyjmowanie obligacyj Pożyczki Narodowej jako kaucje i wadja;

11) Przy regulowaniu obligacjami co najmniej po kursie emisyjnym (96 za 100) składek w związkach, korporacjach i zrzeszeniach zawodowych, w wypadkach, gdy instytucje te uzyskały uprzednio zgodę Komisarza Generalnego Pożyczki Narodowej na przyjmowanie obligacyj tytułem wpłat na składki;

12) Przy składaniu obligacyj jako ofiary lub składki na rzecz instytucji społecznych, których działalność posiada znaczenie ogólnopństwowe, o ile instytucje te uzyskały uprzednio od Komisarza Generalnego Pożyczki Narodowej zezwolenie na przyjmowanie obligacyj tytułem wpłat;

13) W wypadkach przyjęcia obligacji przez pracodawcę co najmniej po kursie 96 za 100 nominału tytułem pokrycia zobowiązań pracownika w stosunku do pracodawcy, o ile uprzednio pracodawca uzyskał zezwolenie Komisarza Generalnego Pożyczki Narodowej na przyjęcie obligacji.

14) Prywatnym szkołom w myśl zasad okólnika Ministra Wyzn. Rel. i Ośw. Publ. z dn. 24/IV 1935 r. Nr. II.S 2262/35.

We wszystkich innych wypadkach podania w sprawach przelewu obligacyj należy kierować, jak i dotychczas, do Komisarza Generalnego Pożyczki Narodowej, który będzie również nadal decydował w sprawach skupu obligacyj.

RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH

GIEŁDA WARSZAWSKA

za okres od 17 do 22 czerwca 1935 r.

Okres sprawozdawczy na rynku dewiz minął pod znakiem poważnego uspokojenia, które wystąpiło na tle dodatniej oceny przewidywanych posunięć Rządu francuskiego w kierunku sanacji budżetowej. W związku z tem zmniejszył się popyt na dewizy, ostatnio silnie poszukiwane w związku z wyzbywaniem się franka francuskiego. Dewiza na Brukselę wykazuje nieznaczne osłabienie, kształtując się już naogół poniżej górnego punktu

złota; wobec notowanych przez kilka miesięcy kursów, zbliżonych do górnego punktu złota lub nawet go przekraczających, zjawisko to zwraca na siebie uwagę. Na podkreślenie również zasługuje poważne osłabienie lira, pozostające — niewątpliwie — w związku z przygotowaniami wojennymi Włoch w Afryce Wschodniej; zastąpienie monet srebrnych banknotami, jakie w ostatnich czasach przeprowadzono, przyczyniło się do osłabienia dewizy włoskiej, choć bardzo ostro reglamentowanej, na giełdach zagranicznych. Salda tygodniowe były następujące (w zł na 100 jednostkach walutowych; ze znakiem plus — wyższka kursów, ze znakiem minus — niższka): franki francuskie + 0 00½, belgi — 0 30, marki niemieckie — 0 10, liry włoskie — 0 13, floreny holenderskie + 0 75, korony szwedzkie — 0 25, korony duńskie — 0 55, korony norweskie — 0 80; zwykływały natomiast dolary zwykłe o zł 0 00¾ i telegraficzne o zł 0 02¼ na \$ 1, a niższkowały funty szterlingi o zł 0 11 na £ 1. Franki szwajcarskie i korony czeskosłowackie nie wykazały zmian.

W ostatnim dniu okresu sprawozdawczego płacono za banknoty dolarowe w obrotach pozagiełdowych po zł 5 27 ÷ 5 27½ za \$ 1 (wobec zł 5 28 ÷ 5 29 za \$ 1 w okresie, poprzedzającym sprawozdawczy).

		Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Ostatni kurs w tygodniu
Dolary St. Zjedn.	\$ 1	5 29½	5 29¼	5 29½
" " " " telegr.	\$ 1	5 30¼	5 28¾	5 28¾
Funty szterlingi	£ 1	26 13	26 10	26 13
Franki francuskie	100 fr.	34 98½	34 98	34 98½
Franki szwajcarskie	100 fr.	173 20	173 12	173 12
Belgi	100 blg.	89 68	89 60	89 60
Marki niemieckie	100 RM	213 60	213 50	213 50
Korony czeskosłowack.	100 kor.	22 14	22 11	22 13
Liry włoskie	100 lir.	43 72	43 58	43 62
Floreny holenderskie	100 fl.	359 75	359 25	359 75
Guldeny gdańskie	100 guld.	—	—	—
Korony szwedzkie	100 kor.	134 70	134 40	134 70
Korony duńskie	100 kor.	—	—	116 65
Korony norweskie	100 kor.	131 20	131 15	131 20

W poniższym zestawieniu podane jest kształtowanie się obrotów dewizami na giełdzie pieniężnej w Warszawie w maju i kwietniu r. b.

	K w i e t n i e Ń		M a j	
	ilość transakcyj	na kwotę (tys. zł)	ilość transakcyj	na kwotę (tys. zł)
O g ó ł e m	975	40 904	1 049	64 925
w tem:				
dolary St. Zjedn.	89	4 905	107	7 445
funty szterlingi	154	8 236	171	11 159
franki francuskie	137	18 605	174	37 769
franki szwajcarskie	93	3 377	112	3 290
belgi	93	1 041	81	866
marki niemieckie	86	706	71	559
korony czeskosłowackie	69	755	64	617
liry włoskie	67	449	67	493
floreny holenderskie	84	1 850	95	1 895
guldeny gdańskie	30	445	39	393
korony szwedzkie	33	373	33	314
korony duńskie	14	53	14	42
korony norweskie	9	39	12	45
inne dewizy	17	71	9	38

Jak z zestawienia tego wynika, obroty dewizami na giełdzie warszawskiej w maju w porównaniu z kwietniem bardzo poważnie wzrosły, gdyż o 59%, gdy jednocześnie ilość transakcyj powiększyła się zaledwie o 8%; w wartości więc przeciętnej transakcji nastąpiło poważne przesunięcie się ku górze. Franki francuskie zachowały nadal swe przodujące stanowisko w obrotach, nawet podwyższając swój udział (w kwietniu — 45%, w maju — 58 2¾); w dalszym uszeregowaniu walut nie nastąpiły żadne przesunięcia, a więc kolejność zachowana została następująca: funty angielskie (17 2¾ wobec 20 1¼ w kwietniu), dolary St. Zjedn. (11 5¼ i 12 0¼), franki szwajcarskie (5 1¼ i 8 3¼), floreny holenderskie (2 9¼ i 4 5¼) i t. d.

Na rynku papierów lokacyjnych państwowych przy tendencji zasadniczo mocniejszej — obroty były ograniczone, niższe znacznie od przeciętnych. W grupie pożyczek premjowych — zwykła (o zł 0 25) jedynie 3¼-owa Poż. Budowlana; pożyczka ta już od dłuższego czasu wykazuje stały ruch zwykły. Inne premjówki nie wykazały żadnych zmian. Wśród pozostałych pożyczek najpoważniejszy zysk odnotowała 7¼-owa Poż. Stabilizacyjna (1 38¼ nom.), następnie 5¼-owa Poż. Konwers. Kolejowa, która zyskiem 1 00¼ nom.

odrobiła zeszłookresową stratę; mniejsze zyski są udziałem pozostałych pożyczek: 5% Konwersyjnej (0'25% nom.) oraz 6% Dolarowej (0'13% nom.).

Na rynku papierów lokacyjnych prywatnych wskutek ograniczonej podaży kursy kształtowały się zwyklowo, obroty jednak były mniej niż średnie. Z listów ziemskich — 4½%-owe zamknęły okres na zero, a 7%-owe (w \$ w zł.) stratą 0'25% nom. Natomiast listy zastawne Tow. Kred. m. Warszawy — przy mocnym nastroju — zwyklowały następująco (w % -ach nominalu): 4½%-owe o 1'50, 5%-owe o 0'75 oraz 5½%-owe (skontwertowane) o 1'00. Listy miast prowincjonalnych obiegały po kursach nieznacznie różniących się (w obu kierunkach) od kursów w okresie poprzedzającym.

		Wartość nominalna (waluta)	Kurs naj-wyższy	Kurs naj-niższy	Ostatni kurs w tygodniu
Papiery państwowe					
w zł za 1 szt.					
3%	Pożyczka Budowlana	zł w zł. 50	42'50	42'00	42'50
4%	" Dolarowa	\$ ¹⁾	53'50	53'40	53'40
4%	" Inwestycyjna	zł w zł. 100	105'00	105'00	105'00
4%	" " serje	zł w zł. 100	—	—	—
w % % nominalu					
5%	" Konwersyjna	zł	66'50	66'00	66'25
5%	" Konwers. Kol.	zł	62'00	61'00	61'00
6%	" Dolarowa	\$	81'25	80'75	80'88
7%	" Stabilizacyjna ²⁾	\$ ³⁾	67'13	65'63	67'00
			-67'50 ⁴⁾	-66'13 ⁴⁾	-67'13
					-66'50
					-67'50 ⁴⁾
					-67'25 ⁴⁾

Listy zastawne i obligacje banków

7%	L. Z. Państ. Banku Roln.	zł w zł. 1927	83'25	83'25	83'20
8%	" " " " "	zł w zł. 1927	94'00	94'00	94'00
7%	L. Z. Banku Gosp. Kraj.	zł w zł. 1927	83'25	25'31	83'00
8%	" " " " "	zł w zł. 1924	94'00	94'00	94'00
7%	Obl. Kom. B-ku Gosp. Kraj.	zł w zł. 1927	83'25	83'25	83'00
8%	" " " " "	zł w zł. 1924	94'00	94'00	94'00
8%	" Bud. " " " "	zł w zł. 1927	93'00	93'00	93'00
5½%	L. Z. Banku Gosp. Kraj.	zł w zł. 1924	81'00	81'00	81'00
5½%	L. Z. Banku Gosp. Kraj.	zł w zł. 1927	81'00	81'00	81'05
5½%	Obl. Kom. B. Gosp. Kraj.	zł w zł. 1924	81'00	81'00	81'00
5½%	Obl. Kom. B. Gosp. Kraj.	zł w zł. 1927	81'00	81'00	81'00

Listy zastawne i obligacje towarzystw kredytowych

7%	L. Z. T-wa Kred. Przemysłu Polskiego ⁵⁾	£ 80'50	80'00	80'00	
8%	L. Z. T-wa Kred. Przemysłu Polskiego ⁵⁾	£			93'00
4½%	L. Z. Tow. Kred. Ziemsk.	zł 49'00	48'75	48'75	
4½%	" " " " m. Warszawy	\$ w zł.			48'00
4½%	" " " " " "	zł			68'50
5%	" " " " " "	zł			69'25
5%	" " " " " z 1933 r.	zł 59'00	58'00	58'50	
					-59'00
					-58'50
5%	" " " " " Kalisza z 1933 r.	zł 45'50	45'25	45'50	
5%	" " " " " Lublina z 1933 r.	zł			41'00
5%	" " " " " Łodzi z 1933 r.	zł			51'75
5%	" " " " " Piotrkowa	zł			53'50
5%	" " " " " z 1933 r.	zł 47'00	46'75	47'00	
5%	" " " " " Radomia z 1933 r.	zł			40'50

Obligacje miast

VI 6%	Poż. Konwers. m. Warszawy	zł			63'50
					-64'00
VIII i IX 6%	Poż. Konwers. m. Warszawy	zł 61'75	61'10	61'50	
					-61'75

Poniżej zestawione są obroty na giełdzie warszawskiej w zakresie papierów procentowych państwowych i prywatnych w kwietniu i maju r. b.:

	Kwiecień		Maj	
	ilość transakcyj (tys. zł)	na kwotę (tys. zł)	ilość transakcyj (tys. zł)	na kwotę (tys. zł)
Papiery państwowe . . .	1 360	5 005	1 342	5 085
w tem:				
pożyczki państwowe	1 121	4 374	1 112	4 500
listy zastawne i obligacje banków państwowych	239	631	230	585
Papiery prywatne	644	1 809	800	1 939
w tem:				
listy zastawne Tow. Kred. Przem. Polskiego	21	143	14	92
listy zastawne tow. kred. ziemskich	260	603	223	421
listy zastawne tow. kred. miejskich	331	980	521	1 361
obligacje miast	32	83	42	65
różne	—	—	—	—
Ogółem:	2 004	6 814	2 142	7 024

Z zestawienia tego wynika, że w maju w porównaniu z kwietniem wzrosła zarówno liczba transakcyj, jak i kwota obrotów, w pierwszym wypadku — o 7%, w drugim — o 3%, przeciętna więc wartość transakcyj papierami lokacyjnymi nieznacznie zmalała. Stosunek obrotów papierami państwowymi do ogólnych kwot obrotów pozostał w obu porównywanych miesiącach prawie niezmienny w wysokości 72 ÷ 73% (w sprawozdaniu za kwiecień mylnie podano 62%); natomiast stosunek ilości transakcyj temi papierami do ogólnej liczby transakcyj spadł o 5%.

ZŁOTY ZAGRANICĄ

	New York ¹⁾	Londyn ²⁾	Paryż ¹⁾
17/VI	18'90	26'12	286'00
18/ "	18'93	26'06	—
19/ "	— ³⁾	26'15	—
20/ "	18'92	26'06	—
21/ "	18'94	"	—
22/ "	— ³⁾	"	—
	Zurych ¹⁾	Berlin ¹⁾	Praga ¹⁾
17/VI	57'80	46'76 ÷ 46'86	—
18/ "	57'75	46'78 ÷ 46'88	452'00
19/ "	— ³⁾	46'82 ÷ 46'92	452'50
20/ "	" ³⁾	"	— ³⁾
21/ "	57'75	"	— ³⁾
22/ "	57'80	46'83 ÷ 46'93	—
	Kopenhaga ¹⁾	Sztokholm ¹⁾	Oslo ¹⁾
17/VI	—	—	—
18/ "	—	75'00	77'50
19/ "	86'40	"	"
20/ "	b r a k	"	"
21/ "	86'40	75'00	77'50
22/ "	—	—	—
	Gdańsk ¹⁾		
17/VI	—	—	100'00
18/ "	—	—	"
19/ "	—	—	"
20/ "	—	—	"
21/ "	—	—	"
22/ "	—	—	"

POŻYCZKI POLSKIE NA GIEŁDACH ZAGRANICZNYCH⁴⁾

	3 ÷ 8/VI	11 ÷ 15/VI	17 ÷ 22/VI
(maksimum—minimum—ultimo; w nawiasach obroty)			
New - York			
6% dolarowa 1920	80—79 ¹⁾ / ₈ —79 ³⁾ / ₈ (32 000)	80—79 ¹⁾ / ₈ —79 ³⁾ / ₈ (15 000)	79 ¹⁾ / ₈ —79—79 ³⁾ / ₈ (47 000)
8% Dillon. 1925	92 ³⁾ / ₈ —91 ¹⁾ / ₈ —92 (45 000)	92—91—92 (23 000)	92—91 ¹⁾ / ₈ —92 (32 000)
7% stabilizac. 1927	111 ¹⁾ / ₈ —105—111 (54 000)	111 ³⁾ / ₈ —109—110 (22 000)	112—110 ³⁾ / ₈ —112 (31 000)

¹⁾ \$ 5 = zł 44'57.

²⁾ Z wyłączeniem transzy francuskiej.

³⁾ \$ 1 = 5'183 fr. szwajc. = Hfl. 2'488.

⁴⁾ Dotyczy drobnych odcinków.

⁵⁾ Gwarantowane przez Skarb Państwa.

¹⁾ Za zł 100.

²⁾ Za £ 1.

³⁾ Brak danych.

⁴⁾ Kursy — w % -ach nominalu; obroty — w jednostkach walutowych danego kraju (w Medfolanie — w tysiącach).

7% Warszawy 1928	$72\frac{3}{8}-71\frac{1}{4}-71\frac{3}{8}$ (7 000)	$72-71\frac{1}{2}-71\frac{1}{4}$ (9 000)	$72\frac{3}{8}-71\frac{3}{4}-72\frac{3}{8}$ (24 000)	Zurycch 7% stabilizac. 1927	—	66 00—65 00— 65 00	—
7% Śląska 1928	$73\frac{1}{2}-72\frac{1}{2}-72\frac{1}{2}$ (6 000)	$72\frac{1}{2}-72\frac{1}{4}-72\frac{1}{4}$ (11 000)	$73\frac{3}{8}-72\frac{1}{2}-73\frac{3}{8}$ (28 000)	Parыз 7% stabilizac. 1927	65 97—65 58	66 62—65 48	67 27—65 31
London 7% stabilizac. 1927	93 97—92 97 —93 47	93 83—92 33— 93 33	94 20—93 20— 93 95	Medjolan 7% włoska 1924	97 70—97 00— —97 70 (250)	97 80—97 50— 97 80 (300)	98 00—96 60 —97 40 (650)

PRZEGLĄD ZAGRANICZNY

OSŁABIENIE KONJUNKTURY W NIEMCZECH

OPTYMISTYCZNY ton, jakim rozbrzmiewają wszystkie niemieckie oficjalne komunikaty o położeniu gospodarzem, doznał w ostatnich miesiącach pewnego zmatowienia. Jeszcze w zimie można było takie wyraźnie niekorzystne objawy, jak wzrost bezrobocia o 1 2 miljn. (w r. ub. tylko $\frac{1}{2}$ miljn.) tłumaczyć przyczynami sezonowymi oraz ulepszeniami w akcji dostarczania pracy, nieidącej już tak szeroką ławą, jak dotychczas, ale zato lepiej zorganizowanej i dla gospodarstwa pożyteczniejszej. Dzisiaj już nawet dla mniej bystrego oka staje się jasnym, że ożywienie wiosenne zakrywa osłabienie konjunktury, przebijające już we wszystkich omal dziedzinach, a to skutkiem wyczerpania zasobów Skarbu, z których finansowało się „nakręcanie” konjunktury oraz powodu braku zaufania w społeczeństwie do przyszości gospodarczej. Czynniki oficjalne skłonne już są przyznać, że konjunktura istotnie osłabła — chociaż, podnosząc słusznie, znajduje się na wysokim poziomie — przyznają dalej, że Rząd już prawie skończył swoje programy pracy i że nie zamyśla ich powtarzać, uskarżając się na brak inicjatywy prywatnej i zastanawiają się nad przyczynami tego ujemnego objawu, ale przeczą stanowczo, jakoby polegał on na braku zaufania. Odmienne zdanie nasze uzasadnialiśmy już przed paru tygodniami, pisząc o rynku kapitału w Niemczech¹⁾, dzisiaj dorzucimy jeszcze do tego tematu kilka uwag.

Już w jesieni r. ub. zaznaczyło się pewne osłabienie tempa rozwoju konjunktury, nietylko sezonowe. Wprawdzie wczesna jesień przyniosła niezwykle silny wzrost obrotów w handlu detalicznym, ale objaw ten, wówczas zupełnie w prasie nie komentowany, nic dobrego nie wróżył. Był on bowiem wynikiem nerwowości konsumentów, obawiających się braku surowców zagranicznych, ale zarazem stanowił dla sfer kierowniczych ostrzeżenie, że publiczności niemieckiej daleko jest od tego spokoju i cierpliwości, jakiej dowiodła publiczność angielska w jesieni 1931 r. Zima zaznaczyła się, jak to już wspomnieliśmy, silniejszym stosunkowo wzrostem bezrobocia niż w r. ub. Stagnacja zimowa została przełamana z opóźnieniem, dopiero w kwietniu i w maju, przyczem zły wpływ trudności w handlu zagranicznym zaznaczał się wyraźnie. Po fali bowiem zakupów, jaka pojawiła się w jesieni pod wpływem obaw o za-

opatrzanie w surowiec, obroty detaliczne w dziedzinach, objętych temi zakupami, zmalały, podobnie zmalała konsumpcja i produkcja towarów dla konsumpcji. Od strony rolnictwa, które przecież jest przedmiotem szczególnej pieczy Rządu, a zwłaszcza w zakresie polityki cen, nie doznała produkcja towarów konsumpcyjnych tak silnej podpory, jak na to liczone. Wzrost dochodów rolnictwa ze sprzedaży płodów (w 1932/33 r. RM 6 4 milj., w 1934/35 r. — RM 8 2 milj.) poszedł w znacznej części na zaległe podatki i spłatę długów, dalej zaś na uzupełnienie inwentarzy martwych, odkładane z czasów kryzysu, na meljoracje, reparacje, budowy i t. p.

Produkcja towarów inwestycyjnych stoi wobec faktu, że rządowe programy pracy dobiegają końca. Obejmowały ona razem przeszło RM 5 milj., z czego RM 3 milj. wydatków rządowych, RM 2 milj. zaś wydatków kolei, poczt i zakładów ubezpieczeń. Z tej sumy wydano do końca r. ub. ok. RM 4 milj., z reszty zaś należy się ok. RM 300 milj. na subwencje za wykonane już remonty domów. Pozostałe RM 786 milj. nie mogły pójść w całości na nowe roboty, ale również częściowo na zapłatę już wykonanych. W obecnej chwili fundusze, przewidziane przez programy rządowe, nie wynoszą już nawet RM 200 milj. Obok tego idzie jeszcze budowa autostrad nakładem RM 300 ÷ 400 milj. rocznie, budownictwo subwencjonowane do ok. RM 200 milj. z funduszy podatku domowo-czynszowego oraz niewielkie zamówienia pocztowe i kolejowe (może do RM 100 milj.). Zamówienia maszyn spadły, skutkiem wygaśnięcia z końcem 1934 r. wolności podatkowej za inwestycje zastępcze. Ani te, ani inne luki, powstałe skutkiem wyczerpania się funduszy rządowych, nie zostały wypełnione przez prywatną inicjatywę.

Produkcja towarów utrzymuje się od jesieni na niezmiennym poziomie, dopiero w kwietniu lekko się ożywia. Produkcja dóbr inwestycyjnych wzrasta nadal, ale tempo tego wzrostu osłabło. Natomiast produkcja dóbr dla konsumpcji spadła w I kwartale r. b. o 11%, głównie skutkiem cofnięcia się elastycznego zapotrzebowania (tekstylja). Zwolniło się tempo wzrostu przewozów kolejowych, śródlądowych i obrotów pocztowych. Zatrudnienie wynosiło w końcu kwietnia r. b. 16 15 miljn. (t. j. o 4 42 miljn. więcej niż w styczniu 1933 r.), z czego 15 53 miljn. „regularnie”, a tylko 0 62 miljn. „dodatkowo” zatrudnionych, t. j. służba pracy, pomoc rolna, roboty pu-

¹⁾ P. „Polska Gospodarcza” zes. 20/1935, str. 648.

bliczne i t. d. (w kwietniu r. ub. 1'05 milj.). Dochód z pracy wyniósł w I kwartale r. b. RM 7'3 milj. (w IV kwartale r. ub. 7'6 milj.), a więc o RM 0'36 milj. więcej niż przed rokiem.

Działalność inwestycyjna, według obliczeń Institut für Konjunkturforschung, wynosiła mn. w. tyle, co w latach 1929/30, t. j. ok. RM 10 milj. Trudno jest ściśle oznaczyć, jak wielką była tutaj rola czynników publicznych (własne inwestycje, zamówienia, pomoc kredytowa, subwencje, gwarancje i t. d.), a ile wypada na inwestycje czysto prywatne. Te ostatnie zresztą nawet tam, gdzie służą wyłącznie ulepszeniu i uzupełnieniu warsztatów, były w znacznym stopniu wynikiem impulsu i poparcia Państwa. Można śmiało powiedzieć, że wpływowi Państwa zawdzięczać należy więcej niż $\frac{3}{4}$ wszystkich inwestycji. Gospodarstwa prywatne wykazały dotychczas i wykazują nadal nieufną rezerwę w działalności inwestycyjnej. Z zamknięć bilansów towarzystw akcyjnych za 1934 r. widać, że pierwszą troską przedsiębiorstw było wzmocnienie własnej płynności, natomiast unikano lokat długoterminowych.

Już ostatnio zaznaczyliśmy, że kwestję braku w Niemczech ochoty do inwestycji należy traktować bardzo ostrożnie. W okresie dopływu kapitałów amerykańskich i szalu racjonalizacji, Niemcy rozbudowały i ulepszyły technicznie swój aparat produkcyjny i komunikacyjny w tym stopniu, iż dzisiaj istnieje jeszcze wielka marża niewyzyskanej zdolności produkcyjnej (w kwietniu r. b. przeciętna tego wyzyskania wynosiła 63'3%). Niema więc mowy ani o przekroczeniu, ani nawet o wypełnieniu ramy zdolności produkcji przemysłowej jako całości. W gałęziach natomiast, stojących bezpośrednio pod wpływem rządowej akcji pracy, wyzyskanie jest nieraz zupełne. Nowe gałęzie produkcji, mające na celu zastąpienie braku surowca zagranicznego, wymagają nowych inwestycji. Obok tego inwestycje zastępcze, zaległe z lat 1931/33, tworzą poważną rezerwę, obliczaną na RM 17 milj., z czego tylko część została teraz przeprowadzona. Obok tego wzrosło zapotrzebowanie inwestycji w pewnych szczególnych dziedzinach, jak np. w budownictwie mieszkaniowym (skutkiem forsowania zaślubin). W rezultacie więc nie można twierdzić, żeby zapotrzebowania inwestycji nie było. Sprzyja im niska stopa rynku kapitałowego, będąca wynikiem wytrwałej polityki Rządu, obok tego także dużych zakupów za marki zablokowane (skutkiem moratorium), oraz stojąca pod wpływem niesłychanej płynności rynku pieniężnego. Ale mimo wysokich kursów rent ochota do inwestycji prywatnych jest minimalna, również jak ochota do lokat. Rozumiejąc to, Rząd Rzeszy zadowala się krótkoterminowym finansowaniem akcji pracy zapomocą „weksli pracy”, których jest na rynku ok. RM 3 milj., z czego RM 2 milj. w Reichsbanku, a reszta w bankach prywatnych i kasach oszczędności. Bojąc się narastania długu wiszącego, skonsolidował Rząd Rzeszy RM 500 milj. tych weksli pracy przez pożyczkę, zaciągniętą w styczniu w Sparkassen und Giroverband. Następnym źródłem, do którego sięgnie Rząd, będą towarzystwa asekuracyjne oraz zakłady ubezpieczeń społecznych, co razem może dać paręset milionów. Niezawodnie rychło potem, może w jesieni r. b., przyjdzie już mimo wszystko pożyczka publiczna, której subskrypcję trzeba będzie forsować. W gospodarstwie bowiem nie widać zaufania do przyszłości.

Wzmożone dochody nie są w całości doprowadzane spowrotem do produkcji. Debitorzy w bankach maleją, kredytorzy — rosną. Zapotrzebowanie na papier krótkoterminowy jest ogromne, w maju musiano uprawnić Golddiskontbank do emisji 3-miesięcznych sola-weksli, których RM 200 milj. zostało rozchwytanym. Widać z tego, że przedsiębiorstwa wzmacniają swoje rezerwy płynności, o lokatach zaś nie myślą.

Rozwój cen, który obok łatwości pieniądza, stanowi najważniejszy techniczny warunek działalności inwestycyjnej, nie jest zadowalający. Ceny hurtowe w okresie urzędowania nowego Rządu wzrosły o 11%, w czym główną rolę gra wzrost cen towarów konsumpcyjnych, a poniekąd przemysłowych surowców i półfabrykatów, podczas gdy poziom cen towarów produkcyjnych został prawie niezmienny. Dalszej zachęty do inwestycji z tej strony nie można się spodziewać. Ceny towarów konsumpcyjnych nie mogą być podnoszone z obawy o siłę kupna płac zarobkowych, gdyż zachwianie ich poziomu realnego grozi, jeżeli nie walką o płace, zasadniczo niedopuszczalną w krajach, rządzonych dyktatorialnie, to w każdym razie ukrytym niezadowoleniem najszerszych sfer ludności. Z drugiej zaś strony działalność Komisarza Kontroli Cen, z którą łączono nadzieje z izki cen towarów inwestycyjnych, także w drodze ścisłej rewizji cen kartelowych, nie pozwala już spodziewać się w tym kierunku jakichkolwiek rezultatów.

Położenie handlu zagranicznego jest nadal niekorzystne. Zapotrzebowanie surowców zagranicznych utrzymuje się na wysokim poziomie, eksport zaś nie jest w stanie za nie zapłacić. Stąd też trwale ujemne saldo handlowe (z drobnymi wyjątkami), mimo zaostreń reglamentacji. Umowy clearingowe, forsowane przez kraje wierzycielskie, przyniosły Niemcom stałe kurczenie się obrotów towarowych. Handel z Europą, który im zawsze dawał nadwyżki, umożliwiające zakupno surowców zamorskich, dał w I kwartale r. b. niedobór RM 38 milj. (w I kwartale 1934 r. nadwyżka RM 247 milj.). Od szeregu miesięcy rozpatruje się możliwość zmiany systemu clearingowego, ale bez rezultatu, oraz przygotowuje się przerzucenie ciężaru eksportu na cały przemysł. Według pism zagranicznych ma się przemysł godzić na RM 720 milj. specjalnego podatku na ten cel. Taki podatek odebrałby przemysłowi nie tylko cały zeszlatoroczny czysty zysk, ale także wielką część odpisów na amortyzację. Obliczenia Urzędu Statyst. Rzeszy, obejmujące spółki akcyjne z kapitałem od RM 1 milj. w górę, wykazują za rok, kończący się w dn. 30/VI 1934 r., zysku RM 393 milj., odpisów na amortyzację RM 691 milj. (w roku ubiegłym — RM 303 milj., wzgl. 655 milj.). Ale obok tego pewna część spółek dała straty w sumie RM 160 milj. (w r. ub. — RM 331 milj.). Przyjawszy, że cały przemysł mógł dać RM 1 ÷ 1'25 milj. zysku, a zarazem RM 350 ÷ 400 milj. straty, zdamy sobie sprawę, jak olbrzymim obciążeniem musi być podatek eksportowy w takich wymiarach, a to nawet wówczas, gdy repartycja jego odbywać się będzie nie szematycznie, ale z uwzględnieniem poszczególnych gałęzi produkcji, a nawet rentowności poszczególnych przedsiębiorstw. Taki podatek nie tylko wpłynąć musi paraliżująco na ochotę do inwestycji, których rentowność zostaje podcięta, ale także oddziaływać zwykłowo na ceny. Tego ostatniego wpływu Rząd się lęka i zastrzega się prze-

ciw niemu, wskazując, że ciężar musi być przerzucony na dywidendy. Ale znowu w ten sposób osłabia się prywatną akumulację kapitału, odsuwając ad calendas graecas tę chwilę, kiedy zacznie on współdziałać w prywatnych inwestycjach.

Na rynku kapitału spotykamy nadal objaw, na który już wielokrotnie zwracaliśmy uwagę, a mianowicie stały wzrost kursów akcji, przy równoczesnym słabym kursie rent. Od początku roku przeciętny poziom kursowy akcji podniósł się o $\frac{1}{5}$. Kupowano nawet papiery przedsiębiorstw, o których niezdolności do płacenia dywidendy nikt nie może wątpić. To znaczy, że akcja zaczyna być objektem jakiejś spekulacji. Przytem jednak, zauważyć musimy, kupowano wyłącznie za gotówkę i to bez wyboru. Natomiast rynek rent, pomimo zakupów z kont zamkniętych (t. j. tych, których zagraniczni właściciele nie chcą sprzedać po niskim kursie sperrmarek), był raczej zaniedbany. Oczywiście, haussa akcyjna stoi w związku z płynnością pieniądza. Ale jest ona również niewątpliwym objawem braku zaufania do pieniądza. Banki już od paru lat zakupuja poważne pakiety akcji, oddają zaś z nich tylko minimalne części, a to dlatego, że nie widzą potrzeby swojej już bardzo znacznej płynności wzmacniać jeszcze i tą drogą. Rynek akcyjny ma w tej chwili skutkiem tego niewielkie rozmiary, publiczność kupuje ilości nieduże, zaczem o spekulacji, w potocznym znaczeniu tego słowa, właściwie nie można mówić. Natomiast zupełna niechęć do lokat, faworyzowanie obligacji prywatnych na szkodę publicznych, przy równoczesnych zakupach akcji, daje już obraz bardzo podejrzany. Obserwacje nasze, zebrane w innych działach gospodarstwa, potwierdzają przypuszczenie, że jest to jeden z dowodów braku zaufania do przyszłości.

Do niepewności w gospodarstwie przyczynia się dzisiaj — obok trudnej sytuacji w polityce zagranicznej — fakt zatajania stanu budżetu Rzeszy. Budżet na rok 1935/36 wogóle nie został ogłoszony, ostatnie zaś zamknięcie rachunkowe, jakie opublikowano, dotyczyło roku kończącego się w dn. 31/III r. b. Nie ulega kwestji, że ta tajemniczość wiąże się z wydatkami na dozbrojenie Niemiec, widocznie tak znacznymi, że podawanie ich do wiadomości kraju i zagranicy wydaje się niewskazanem. Tajemnicę taką można utrzymać tylko przez krótki czas, ale fakt jest, że dzisiaj brakuje wszelkich podstaw do oceny wysokości tych wydatków. Żadna z licznych rządowych deklaracji o dozbrojeniu nie poruszała tego tematu. Przypuszczenia wahały się aż po granice absurdu. Słysząc można było twierdzenie, że nowych wydatków nie będzie żadnych, bo właściwie całe dozbrojenie jest tylko legalizowaniem stanu dotychczasowego. W pismach zagranicznych natomiast (i to poważnych) można się było spotkać z informacją, że Niemcy mają tajny dług wiszący na zbrojenia, wynoszący dziś RM 15 — 17 miliardów. Oczywiście, ani jedno ani drugie nietylko nie jest prawdziwe, ale nawet prawdopodobne. Jednak do uspokojenia umysłów i nabrania wiary w przyszłość stan taki napewno się nie przyczynia.

Pomimo zatem pozorów pomyślności, pomimo „wysokiego poziomu”, jaki stwierdzają wydawnictwa oficjalne, konjunktura gospodarcza w Niemczech słabnie na całej linii. Jest to, jak dobrze nam wiadomo, konjunktura sztuczna, nie z woli społeczeństwa, ale z woli Rządu, jego ręką nakręcana od wiosny 1933 r.

w celu dostarczenia pracy 6-miljonowej podówczas rzeszy bezrobotnych. Przedsiębiorcą tę działalność, Rząd żywił nadzieję, że potrafi dać impuls gospodarstwu prywatnym, które tę jego inicjatywę przejmą i dalej samodzielnie i z własnej ochoty poprowadzą, albo też, że — zanim środki finansowe Skarbu się wyczerpią — sytuacja światowa na tyle się poprawi, że gospodarstwa prywatne same rozwiną inicjatywę. Tymczasem społeczeństwo chętnie widziało działalność Rządu, ale tylko o ile z tem nie łączyło się żadne własne ryzyko, samo zaś wolało wzmacniać płynność własnych gospodarstw, albo nawet szukać zabezpieczenia w wartościach rzeczowych, ani myśląc o długoterminowych lokatach lub inwestycjach na własną odpowiedzialność. Można to sobie tłumaczyć, jako wysoki stopień wymagań rentowności od inwestycji, my jednak wiemy, że w tej nadmiernej szerokości marży ryzyka, jaką się wstawia w kalkulację rentowności, nie są decydujące momenty gospodarcze.

Jakie będą dalsze losy konjunktury niemieckiej? Nie myślimy wypowiadać jakichkolwiek prognoz, tylko zastanowić się nad linią jej rozwoju, o ile dzisiejszy jej stan daje nam do tego podstawę, i o ile nie przyjdą zzewnątrz jakieś impulsy o znacznej sile.

Nie jest prawdopodobne, żeby Rząd Hitlera, wyczerpawszy nawet wszystkie dotychczasowe środki, poniechał dalszej akcji „nakręcania”. Zatrudnienie dotychczasowych bezrobotnych jest zbyt ważne społecznie i prestiżowo, żeby nie podtrzymywać go kosztem największego nawet wysiłku. Ale jak długo ma trwać ten wysiłek i ten sztuczny impuls? Rok, dwa, dziesięć? Na to pytanie nie daje odpowiedzi żaden z działaczy reżimu, nawet lubiący teoretyzować Prof. Wagemann. Co więcej, woła tego pytania wcale nie stawiać. Domyślać się można, że odciążenia w sytuacji i nadejścia nareszcie tej upragnionej samoistnej konjunktury spodziewają się od strony stabilizacji walut, zmniejszenia utrudnień w handlu zagranicznym i t. p., jednym słowem od zewnątrz. Jest w tem dziwny paradoks, bardzo dla epoki dzisiejszej charakterystyczny: na całej linii wysuwa się na pierwszy plan samokreślenie własnego gospodarstwa, aż do niebezpiecznych granic autarkji, kierując się przy tem nieraz motywami pozagospodarczymi, a równocześnie nadzieje poprawy wiąże się ze wzmocnieniem gospodarstwa międzynarodowego, a więc elementu pozanarodowego, głównej podstawy zniechęconego w Niemczech liberalizmu.

Jednakowoż konjunktura sztuczna, niewynikająca z samoistnych potrzeb gospodarstwa, ale będąca realizowaniem programu rządowego, rozwijając się w kraju izolowanym walutowo, jak Niemcy, pogłębia przepaść między niemi a resztą świata. Można słusznie krytykować doktrynerskie koncepcje liberalne gospodarstwa światowego, nadrzędnego w stosunku do gospodarstw narodowych, ale konieczności jego istnienia w sensie obrotów towarów i kapitałów zaprzeczyć niepodobna. Rozumiemy dobrze, w jakim stopniu stan bilansu dewiz może narzucać Państwu pewną formę polityki konjunkturalnej, ale rozumiemy także, że stwarza ona fakty dokonane, oddalające gospodarstwo narodowe od zagranicy, a przez to utrudniające wyrównanie, zakończenie sztucznego „nakręcania”, ruszenie z miejsca konjunktury samoistnej, a więc to właśnie, czego się Niemcy (pocichu)

od tej zagranicy spodziewają. Lokowanie kapitałów w robotach publicznych, które rentują się niezmiernie powoli i tylko pośrednio, inwestowanie w produkcję surowców zastępczych, które nie wytrzymają konkurencji zagranicznej — wszystko to stanowi unieruchamianie kapitału, którego Niemcy mają za mało, budowanie warsztatów z samego założenia nierentownych, których ciężar utrzymania i obrony spadnie na barki całego społeczeństwa, stanowi wreszcie pogłębianie ogromnej już różnicy między wewnętrzną a zewnętrzną siłą kupna marki. W ta-

kich warunkach izolacja gospodarcza musi się pogłębiać, a możliwość włączenia się Niemiec spowrotem w gospodarstwo światowe musi się stawać coraz trudniejszą. Wewnątrz kraju polityka sztucznej koniunktury, prowadzona już coraz ostrożniej i mniej szczerymi środkami, nie może budzić tych entuzjasmów co przed dwoma laty, a nawet przed rokiem, owszem, nawet sprowadzać musi otrzeźwienie.

W. H. H.

Berlin, dn. 22 czerwca 1935 r.

KRONIKA ZAGRANICZNA

WŁOCHY

NOWE ZARZĄDZENIA FINANSOWE I PROBLEM BUDŻETOWY.

Badanie osiągnięć faszystów na polu gospodarczym ma to do siebie, że wymaga — dla uzyskania właściwego obrazu — niezatrzymywania się na okresie wysokiej koniunktury, lecz sięgnięcia do lat ostatnich. Albowiem dopiero rok 1934, kiedy jaskrawo wystąpiły przeróżne trudności w dziedzinie gospodarczej, pozwala na wyciągnięcie naprawdę konkretnych wniosków, na zrozumienie wielu pozornych paradoksów, i daje już pewne elementy do sporządzenia bilansu gospodarki faszystowskiej. Rzecz prosta, rok 1934 stanowi dopiero początek ujawniania się trudności, gdyż w 1935 r. mamy do zanotowania dalsze pogorszenie sytuacji gospodarczej Włoch.

Polityka wielkich robót publicznych, prowadzona przez Włochy od szeregu lat, nadaje piętno całej polityce gospodarczej faszystów. Jest to polityka nakręcania koniunktury, polityka inflacyjna. Rzecz prosta, że polityka ta wcześniej czy później, niezależnie nawet od wielkiej skali środków presji, które mi rozporządzają we Włoszech czynniki miarodajne, musiała doprowadzić do wyczerpania zasobów, z których hojną ręką czerpano przez szereg lat, niebaczając, że się obciąża dochody przyszłości. Stąd — trudności budżetowe. Ale polityka ta zadecydowała jednocześnie o wysokim poziomie cen i kosztów we Włoszech i o utrzymywaniu się wysokiego stanu importu, ergo — poważnego ujemnego salda, które z coraz to większym wysiłkiem mogło być pokrywane przez dodatnie pozycje bilansu płatniczego. Stąd — niepomysłne kształtowanie się przez cały rok 1934 bilansu dewiz, które uczyniło koniecznym wprowadzenie z końcem r. ub. ostrej reglamentacji dewizowej, a na wiosnę r. b. — ostrych ograniczeń przywozu, które — mimo te zarządzenia — doprowadziło do deprecjacji lira o ok. 8%.

Próby deflacji, czynione przez Rząd włoski, spełzły — trzeba to przyznać — na niczem. Kilkakrotnie obciążenia pensyj oraz przymusowe obniżki cen i szeregu pozycji, wchodzących w skład kosztów utrzymania, nie dały konkretnych rezultatów choćby dlatego, że ogólna inflacyjna linia polityki gospodarczej, charakteryzowanej przez nakręcanie koniunktury — nie uległa zmianie. Zresztą niemożność zmiany tej linii jest charakterystyczną cechą sytuacji Włoch faszystowskich, podobnie jak w Trzeciej Rzeszy wydaje się niemożliwą rezygnacja z polityki dostarczania pracy, stanowiącej

ostoję Rządu i najważniejsze jego osiągnięcie w dziedzinie gospodarczej.

Obecną sytuację gospodarczą Włoch charakteryzują następujące momenty:

1. — Ostre ograniczenia dewizowe, wprowadzone z końcem 1934 r., a poparte zarządzoną na wiosnę r. b. reglamentacją importu, zahamowały całkowicie odpływ środków pokrycia z Banku Włoch, który był zmuszony oddać w r. ub. złota i dewiz za ok. 1'2 miljardów lirów. W ciągu 1935 r. wydano poza tem jeszcze zarządzenie, dotyczące przymusowego depozytowania w Banku Włoch wszelkich walorów zagranicznych.

2. — Reglamentacja importu, jak dotychczas, nie dała efektu w sensie redukcji ujemnego salda. I tak, handel zagraniczny Włoch w okresie styczeń — maj r. b. wyniósł po stronie importu 3121'1 miljonów lirów (o 146 miljonów lirów mniej niż w analogicznym okresie 1934 r.), po stronie eksportu 1964'4 miljonów lirów (o 154 miljonów lirów mniej), ujemne saldo osiągnęło więc olbrzymią kwotę 1156'7 miljonów lirów, o 8 miljonów lirów większą niż przed rokiem. Wysoki import jest zresztą dla Włoch koniecznością.

3. — Mimo poprawę, osiągniętą w bilansach instytucji emisyjnej (od początku r. b. zapas złota w Banku Włoch nawet nieco się zwiększył — z 5800 miljonów lirów do 5829'3 miljonów lirów; jednocześnie nieco wzrósł, nieznaczny zresztą, zapas walut) — kurs dewizy włoskiej wykazuje dalsze osłabienie. Na giełdzie warszawskiej dewiza na Medjolan notowana była w dn. 25/VI r. b. 43'70 wobec 45'00 jeszcze w dn. 24/II r. b. i parytetu, wynoszącego 46'91. Analogiczny jest spadek i na innych giełdach, przyczem w Paryżu deprecjacja lira sięga nawet 8%.

4. — Sytuacja finansów publicznych przedstawia się coraz mniej pomyślnie. Rezerwy skarbowe zostały już wyczerpane, toteż tegoroczny deficyt pokrywa się emisjami bonów skarbowych. Zwążywszy jednak, że niedobór ten jest większy niż przewidywany, zachodzi konieczność wyszukiwania coraz to nowych źródeł jego finansowania. W ciągu 11 miesięcy roku budżetowego 1934/35 (kończącego się dn. 30/VI r. b.) deficyt wyniósł 2509 miljonów lirów, a za sam maj r. b. 314 miljonów lirów. Wprawdzie w ciągu 11 miesięcy roku 1933/34 deficyt sięgnął 3743 miljonów lirów, był więc jeszcze większy, ale rok 1934/35 miał się zapowiadać znacznie lepiej. Na pokrycie tegorocznego deficytu poszło m. in. 1698 miljonów lirów, które wpłynęły z emisji bonów skarbowych w końcu r. ub. Zaznaczymy, że — wedle oficjalnych enuncjacji — wpływ z emisji miał posłużyć do przeprowadze-

nia deflacji (drogą definitywnego wycofania z obiegu odpowiedniej sumy banknotów). Ostatecznie — znaleziono inny sposób zużycia tych sum. Przed miesiącem postanowiona została ponowna emisja bonów na cele budżetowe. Przy tej okazji nadmienimy, że dług wewnętrzny Włoch wyniósł na dz. 31/V r. b. olbrzymią sumę 105'2 miliardów lirów.

Pogorszenie się sytuacji budżetowej Włoch w ostatnich miesiącach wiąże się niewątpliwie w dużej mierze z przygotowaniami wojennymi w Afryce Wschodniej. Przygotowania te, pochłaniające coraz to większe sumy, nawet w wypadku osiągnięcia przez Włochy zamierzonego celu w formie — powiedzmy — ustanowienia protektoratu nad Abisynią — mogą poważnie jeszcze pogorszyć sytuację finansową Włoch, niedając — na bliższą metę — żadnego ekwiwalentu. Charakterystyczne jest, że zaostrzenie zatargu z Abisynią odbija się na kursie dewizy włoskiej, mimo że jest ona w chwili obecnej ostro reglamentowana.

O trudnościach Skarbu włoskiego i o wysiłkach, czynionych w kierunku wynalezienia nowych źródeł dochodu, świadczy ostatnio poczynione zarządzenie o posmaku wyraźnie inflacyjnym. Chodzi o wycofanie z obiegu srebrnych monet 10- i 20-lirowych.

Zarządzenie to nakazuje, aby wszyscy posiadacze wyżej wspomnianych monet w określonym terminie przekazali je Skarbowi pod groźbą kar pieniężnych w wysokości 100 ÷ 2000 lirów. Prasa włoska usiłuje tłumaczyć ten krok „technicznymi” trudnościami, spowodowanymi nadmiarem srebrnych monet w obiegu. Wysokość grzywien za przechowywanie tych monet dowodzi jednak niezbitie, że tłumaczenia te, niewątpliwie inspirowane, nie wytrzymują krytyki. Nie mogą również Włochy zasłonić się przykładem Meksyku i Peru, gdzie wycofanie srebra z obiegu spowodowane zostało zwykłą ceną srebra i nadwartościowością monet srebrnych. Otóż — przy obecnej cenie srebra — srebro, zawarte w monecie 20-lirowej kosztuje za ledwie ok. 3'40 lirów, w monecie 10-lirowej zaś ok. 2'30 lirów (pierwsze zawierają 12 g czystego srebra, drugie — 8'35 g).

Aczkolwiek więc istotne zamiary Rządu włoskiego nie zostały ujawnione, nie ulega najmniejszej wątpliwości, że pośpieszne wycofanie z obiegu części srebrnych monet (monety 5-lirowe pozostają w obiegu) ma wyłącznie charakter fiskalny.

Wycofane monety będą zastąpione przez bilety państwowe względnie przez „tani” bilon. Skarb zaś zyska poważne ilości srebra, które albo sprzeda, korzystając z względnie wysokiej ceny srebra na ryn-

kach światowych, albo użyje na podkład dla dalszej emisji znaków pieniężnych. Zdaje się, że raczej ta druga ewentualność jest brana pod uwagę przez czynniki miarodajne, zważywszy że da ona możliwość zwiększenia obiegu, pozornie, ale oczywiście tylko pozornie, nie stanowiącego inflacji.

Tak więc wśród różnych poważnych trudności, które przeżywają Włochy, problem budżetowo-skarbowy wysuwa się bodajże na pierwszy plan.

b. w.

RUMUNJA

NOWY SYSTEM HANDLU ZAGRANICZNEGO. — Zasadą nowego systemu handlowego, który obowiązuje od dn. 11/VI r. b. i zastępuje postanowienia w sprawie handlu zagranicznego z października r. ub. i z marca r. b. — jest odstępowanie całkowite dewiz, napływających z eksportu, Bankowi Narodowemu po kursie oficjalnym, przyczem eksporter stracił prawo do negocjacji częścią dewiz, które to prawo przyznawał mu poprzedni system.

Zamiast premii walutowej, którą eksporter uzyskiwał w poprzednim systemie naskutek sprzedaży części dewiz po kursie znacznie wyższym od oficjalnego, Bank Narodowy ma wypłacać eksporterowi, w chwili oddawania przez niego dewiz, zmienną premię eksportową w zależności od rodzaju wyeksportowanego przezeń towaru i kraju przeznaczenia. Wysokość tych premii ma być ustalona w najbliższym czasie przez specjalną komisję. Kryterjum orientacyjnym przy wyznaczaniu premii dla danego towaru i danego kraju będzie różnica pomiędzy jego ceną na rynku zbytu a jego ceną na rynku rumuńskim — tak, aby przez wypłatę premii umożliwić jego rentowny wywóz.

Fundusz premijowy ma być zasilany w pierwszym rzędzie przez wpłaty importerów, którzy, otrzymując z Banku Narodowego dewizy na zapłatę importu po kursie oficjalnym, będą dopłacali pewną premię, której wysokość będzie ustalana w związku z wysokością premii, wypłacanych eksporterom. Ponadto ma nastąpić znaczna podwyżka istniejących już od po-

czątku wprowadzenia systemu kontyngentowego t. zw. taks kontyngentowych, pobieranych wraz z cłem. Wpływy z tych taks służą również na zasilanie funduszu premijowego. Ponieważ w pierwszym okresie wejścia w życie nowego systemu, fundusz premijowy nie będzie rozporządzał sumami, potrzebnymi do wypłaty premii, Bank Narodowy ma otworzyć specjalny kredyt, przeznaczony na stworzenie kapitału obrotowego funduszu premijowego.

Import do Rumunii ma się odbywać na dotychczasowych zasadach, t. zn. na podstawie pozwoleń przywozowych, wydawanych przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu. Pozwolenia te jednak muszą być zaopatrzone w t. zw. wizę transferową Banku Narodowego, bez której nie są ważne. Dewizy na zapłatę importu będą przydzielane importerom przez Bank Narodowy na podstawie wnoszonych podań. Dewizy importer będzie nabywał po kursie oficjalnym plus wspomniana wyżej premia, przeznaczona na zasilanie funduszu premijowego. Dewizy będą prawdopodobnie przydzielane tak, jak w systemie sprzed 1/XI 1934 r. dopiero po upływie 3 miesięcy od daty ocenia towaru.

Trudności wprowadzenia nowego reżimu polegać będą przede wszystkim na tem, że Rumunia potrzebuje nadwyżki dewizowej z handlu zagranicznego na opłatę kuponu, dostaw wojskowych i t. d., wysokości ok. 4 miliardów lei rocznie. Nowy system nie zdaje się zapewniać możliwości uzyskania tej nadwyżki, gdyż przeważająca większość handlu zagranicznego Rumunii oparta jest na umowach clearingowych, które praktycznie dają minimalne ilości dewiz i to przeważnie słabych. Pozostałe kraje nie zgodzą się, niewątpliwie, na odprowadzanie Rumunii nadwyżek dewizowych, gdyż będą się starały o użycie ich na likwidację zamrożeń. Zamierzenia Rumunii uzyskania dewiz w drodze kompresji importu, tak przez ograniczone wydawanie pozwoleń przywozowych, jak przez pobieranie od importerów przewidzianych nadwyżek musi doprowadzić do kroków odwetowych, zmniejszających eksport rumuński.

Poważny wpływ będzie mieć ten system na ceny wewnętrzne i spowoduje niez-

wodnie zarówno drożyznę produktów krajowych, jak i znacznie większą jeszcze drożyznę produktów importowanych, co odbije się niekorzystnie na stanie wpływów skarbowych.

Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH ARTYKUŁY SPOŻYWCZE I KOLONJALNE

ZE ŚWIATOWYCH RYNKÓW ZBOŻOWYCH. — Ceny w okresie 9 ÷ 22/VI r. b. kształtowały się następująco (w walucie danego kraju, w Buenos Aires i Liverpoolu — w \$, w Hamburgu — w Hfl. — za 100 kg):

	9+15/VI	16+22/VI	Wzrost (+) lub spadek (-) %
Pszenvica			
Berlin . . .	21'20	21'20	—
Praga . . .	181'85	181'85	—
Chicago . .	3'43	3'38	- 1'5
Buenos Aires	2'25½	2'25½	—
Liverpool .	3'09½	3'05	-13
Wiedeń . .	37'62½	37'62½	—
Hamburg . .	5'20	5'20	—
Żyto			
Berlin . . .	17'20	17'20	—
Praga . . .	143'17	143'17	—
Chicago . .	1'83	1'80	- 1'7
Wiedeń . .	26'56	26'56	—
Hamburg . .	2'90	2'90	—
Owies			
Berlin . . .	—	—	—
Praga . . .	126'50	126'50	—
Chicago . .	2'79	2'91	+ 4'3
Buenos Aires	1'86	1'86	—
Liverpool .	3'83½	—	—
Wiedeń . .	25'75	25'75	—
Hamburg . .	3'35	3'35	—
Jęczmień browarowy			
Berlin . . .	—	—	—
Praga . . .	147'00	147'00	—
Chicago . .	3'50	3'67	+ 4'8
Wiedeń . .	27'00	27'00	—
Hamburg . .	—	—	—

PRZEDRUK DOZWOLONY, LECZ Z PODANIEM ŹRÓDŁA

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:

ELEKTORALNA 2 (parter)

Telefony: 5 12 66 (Red.), 5 12 73 i 5 35 35 (Adm.), 11 92 68 (Druk.).

Biura czynne od godziny 9 do 3 po południu.

KONTO CZEKOWE P. K. O. 701

PRENUMERATA W KRAJU: kwartalnie — zł 15, półrocznie — zł 30, rocznie — zł 60; **ZAGRANICĄ:** kwartalnie — zł 25, półrocznie — zł 50, rocznie — zł 100.

CENY OGŁOSZEŃ HANDLOWYCH (prze-

tekstem) w zeszytach zwykłych: IV str. okładki — zł 1.200; II i III str. okł. — zł 900; ½ str. okł. — zł 500; str. zwyczaj.: 1 str. — zł 600, ½ str. — 350, ¼ str. — zł 200, 1/8 str. — zł 110. Przy ogłoszeniach kombinacyjnych petitowych oraz tabelarycznych do cen powyższych dolicza się 30%.

CENY OBWIESZCZEŃ SPÓLEK AKCYJ-

NYCH (za tekstem): 1 str. — zł 200, ½ str. — zł 110, 1/3 str. — zł 80, ¼ str. — zł 70, 1/6 str. — zł 55, 1/8 str. — zł 40, 1/16 str. — zł 20. Za ogłoszenia liczbowe, tabelaryczne, bilanse i t. p. do cen powyższych dolicza się 50%.

Redaktor naczelny: **CZESŁAW PECHÉ**

Redaktor: **WACŁAW SZURIG**

Redaktor działu finansowo-skarbowego
JERZY LUBOWICKI

Redaktor działu rolniczego:
CZESŁAW BOBROWSKI

Redaktor działu komunikacyjnego:
BOLESŁAW KACZMARKIEWICZ

Wydawca: Sp. Wyd. z ogr. odp. „PRZEMYSŁ I HANDEL”

OBWIESZCZENIA SPÓŁEK AKCYJNYCH

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Handlu Towarami Żelaznemi Krzysztof Brun i Syn w Warszawie

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w sobotę dn. 6 lipca 1935 r. o godz. 17 m. 30 odbędzie się w lokalu Zarządu Spółki Akcyjnej Krzysztof Brun i Syn w Warszawie, ul. Bielańska 2

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej, zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za 1934 r.;
- 3) Zatwierdzenie budżetu na 1935 r.;
- 4) Określenie wynagrodzenia dla członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 5) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni do dn. 28 czerwca 1935 r. złożyć w biurze Spółki Akcyjnej Krzysztof Brun i Syn w Warszawie, ul. Bielańska 2. posiadane akcje lub świadectwa depozytowe.

1720

II OGŁOSZENIE

Zarząd Polskiej Spółki Powierniczej, Sp. Akc.

zawiadamia, że w dn. 10 lipca 1935 r., o godz. 12, odbędzie się w lokalu Spółki, przy Al. Jerozolimskich 20 w Warszawie

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie,
- 2) Wybór Przewodniczącego;
- 3) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 4) Zatwierdzenie bilansu wraz z rachunkiem zysków i strat za 1934 r. oraz udzielenie władzom Spółki absolutorjum za tenże rok;
- 5) Wybory do Rady Nadzorczej;
- 6) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w powyższym Walnym Zgromadzeniu, powinni złożyć swoje akcje w Spółce, u notariusza lub w jednej z krajowych instytucji kredytowych, najpóźniej na siedem dni przed terminem Zgromadzenia.

Na wypadek niedojścia Walnego Zgromadzenia do skutku wobec niedostatecznej ilości przedstawionych na niem akcji, odbędzie się tegoż samego dnia, w tymże lokalu i z takim samym porządkiem obrad o godz. 13 Walne Zgromadzenie w drugim terminie, którego uchwały będą prawomocne bez względu na ilość przedstawionych na niem akcji.

1729

II OGŁOSZENIE

„Żegluga Polska“, Spółka Akc. w Krakowie

zwoluje niniejszem

XV ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIJUSZÓW

na dz. 6 lipca 1935 r., o godz. 12. w lokalu Spółki, Kraków, Rynek Gl. 19, z porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie oraz bilans i rachunek strat i zysków za 1934 r. i związane z tem uchwały;
- 2) Udzielenie absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
- 3) Zmiana brzmienia § 1 statutu przez skreślenie słów „lub odpowiednio upoważnionym pełnomocnikiem“.

Celem wzięcia udziału w Walnym Zgromadzeniu trzeba złożyć akcje lub zaświadczenie depozytowe w Zarządzie Spółki, Kraków, Rynek Gl. 19, najdalej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

1715

Rada Nadzorcza

II OGŁOSZENIE

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Spółki S. W. Niemojowski. Fabryka Papieru i WYROBÓW z PAPIERU Spółka Akcyjna w Bielsku

odbędzie się w dn. 9 lipca 1935 r. o godz. 12 w biurach fabryki w Bielsku, ul. Rzeźnicza 26, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1934 r.;
- 2) Powzięcie uchwały o podziale zysku;
- 3) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania z wykonania przez nie obowiązków;
- 4) Rozpatrzenie i uchwalenie następujących zmian statutu: Dotychczasowy § 8 uzupełnia się nowym ustępem pierwszym o następującym brzmieniu: „Zwyczajne walne zgromadzenie powinno się odbyć w ciągu pięciu miesięcy po upływie każdego roku obrotowego“. W dotychczasowym § 15 skreśla się ustęp c) „z pozostałej reszty otrzymują Zarząd i Rada Nadzorcza po 5% tytułem tantiemy“, ustęp zaś d) otrzymuje oznaczenie litera „c“;
- 5) Ustalenie wynagrodzenia władz Spółki na 1935 r.;
- 6) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w powyższym Zgromadzeniu, winni — w myśl art. 399 kodeksu handlowego — złożyć akcje swoje w biurze Zarządu Spółki, lub dowozić zdeponowania tychże na 7 dni przed zebraniem.

1718

Zarząd

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Przemysł Włókienniczy Herman Faust i S-ka

Spółka Akcyjna w Łodzi

na zasadzie art. 441 Kodeksu Handlowego, podaje do wiadomości, że Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów, odbyte w dn. 31 maja 1935 r. w siedzibie Spółki w Łodzi przy ul. Moniuszki 4 przed Notarjuszem Wodziańskim, uchwaliło

ZMNIJSZYĆ KAPITAŁ AKCYJNY SPÓŁKI,

wynoszący obecnie zł 720 000 do zł 525 000 przez przestemplowanie 1 500 akcji pierwszej i drugiej emisji po zł 480 nominalnej wartości na zł 350 nominalnej wartości każda i nadwyżkę w kwocie zł 195 000 przelać na rachunek strat i zysków.

Zarząd Spółki wzywa niniejszym wierzycieli Spółki do zgłoszenia swych roszczeń ze skutkami, przewidzianymi w art. 441 Kod. Handlowego w trzechmiesięcznym terminie od daty trzeciego ogłoszenia.

1590/24—26—29

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

Zakłady Przemysłowe „GUMA-RUBBER“, Sp. Akc.

stosownie do § 56 prawa o Spółkach Akcyjnych, podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIJUSZÓW

odbędzie się w dn. 15 lipca 1935 r. w poniedziałek o godz. 19 w lokalu Spółki przy ul. Czerniakowskiej Nr. 80 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Przekształcenie Spółki Akcyjnej na Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością oraz określenie wartości akcji;
- 3) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, chcący brać udział w Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów, zechcą zgłosić swe akcje najpóźniej do dn. 8 lipca 1935 r. włącznie w biurze Spółki przy ul. Czerniakowskiej Nr. 80 do godz. 15, zgodnie z art. 59 Prawa o Spółkach Akcyjnych.

Wnioski Akcjonariuszów mogą być składane nie później jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów.

1708'25—26

III OGŁOSZENIE

Zarząd Fabryki Narzędzi Chirurgicznych, Weterynaryjnych i Wyrobów Stalowych Ostrych ALFONS MANN, Spółka Akc. w Warszawie plac Małachowskiego 2

zawiadamia PP. Akcjonariuszów Spółki, że:

1) Na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów z dn. 20 czerwca 1932 r. kapitał zakładowy Spółki podwyższa się do zł 292 500, czyli o zł 67 500, drogą emisji 600 nowych akcji na okaziciela wartości nominalnej zł 112:50 każda;

2) Cena emisyjna akcji nowej emisji dla dawnych akcjonariuszów, którzy wykonali prawo poboru, określa się na zł 116;

3) Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom emisji poprzednich w stosunku 3 akcji nowej emisji na każde 10 akcji dotychczasowych po zł 112:50 każda;

4) Zapisy na akcje nowej emisji i przedstawienie akcji emisji poprzednich do ostemplowania winni PP. Akcjonariusze skutecznie w Zarządzie Spółki;

5) Termin, do którego PP. Akcjonariusze mogą wykonywać prawo poboru akcji, upływa dn. 31 lipca 1935 r.;

6) Całkowitą należność za akcje nowej emisji przyjmuje kasa Zarządu Spółki do dn. 31 sierpnia 1935 r.;

7) PP. Akcjonariusze którzy w terminach powyżej podanych warunków tych nie wykonają, tracą prawo otrzymania akcji nowej emisji;

8) Akcje nowej emisji biorą udział w zyskach Spółki od dn. 1 stycznia 1933 r. i będą zrównane z akcjami poprzednich emisji z chwilą wpisania podwyższenia kapitału zakładowego do rejestru handlowego;

9) O ile do dn. 30 września 1935 r. nowa emisja nie będzie zgłoszona do zarejestrowania, PP. Akcjonariusze przestają być związani zapisem;

10) Akcje nowej emisji wydane zostaną od dn. 30 września r. b.

Jednocześnie Zarząd komunikuje, iż na zasadzie uchwały tegoż Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów, kapitał zakładowy Spółki zł 225 000 został przerachowany na 2 000 akcji po zł 112:50 każda i że kasa Zarządu od dn. 30 września 1935 r. w godzinach biurowych dokonywać będzie wymiany akcji dotychczasowych 3 emisji (wartość nominalna 1 akcji po Mkp. 5 000 — równa się wartości nominalnej 1 akcji po zł 22:50) w stosunku 5 akcji poprzednich emisji po zł 22:50 każda, na 1 akcję przerachowaną po zł 112:50.

1662/24, 25 i 23

Towarzystwo Górniczo-Przemysłowe „SATURN“

SPÓŁKA AKCYJNA

niniejszem zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że począwszy od dn. 1 lipca r. b. Centrala Banku Handlowego w Warszawie oraz jego Oddziały w Łodzi i Sosnowcu wypłacać będą

DYWIDENDĘ ZA 1934 R.

w stosunku zł 4 za jedną akcję zwykłą (na okaziciela). Wypłata będzie dokonywana za kupon Nr. 4.

1719

Kolej Lokalna Chełmża—Mełno, S. A.

Bilans z dn. 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY. — Rachunek budowy zł 542 248:10; Gotówka zł 2 805:40; Papiery wartościowe zł 4 800:00; Rachunek zysków i strat zł 28 354:34; Razem zł 578 207:84.

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 477 000:00; Kapitał amortyzacyjny zł 65 248:10; Zobowiązania: Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Toruniu zł 35 959:74; Razem zł 578 207:84.

Rachunek zysków i strat za 1934 r.

WINIEN. — Wydatki eksploatacyjne zł 212 270:00; Razem zł 212 270:00.

MA. — Dochody eksploatacyjne zł 184 326:53; Odsetki z lokacji zł 148:36; Strata za 1934 r. zł 27 795:11; Razem zł 212 270:00.

Powyższy bilans, oraz rachunek zysków i strat zatwierdziło Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 22 czerwca 1935 r.

1717

**Zakłady Przemysłowe „BIEŻANÓW“
Spółka Akcyjna w Bieżanowie**

Rachunek bilansu zamknięcia na dz. 31 grudnia 1934 r. zatwierdzony na Walnym Zgromadzeniu Spółki w dn. 27 V 1935 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Grunty zł 94 529:86; Budynki: a) fabryczne zł 190 567:47, b) mieszkalne zł 147 886:31; Urządzenia techniczne zł 221 531:60; Inwentarz zakładowy i biurowy: a) żywy zł 2 828:00, b) ruchomości zł 9 107:91; Auta zł 2 637:50; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach: a) gotówka zł 7 115:77, b) P. K. O. zł 3 156:40, c) banki zł 8 436:14; Papiery wartościowe zł 17 856:00; Weksle: a) w portfelu zł 200:00, b) w inkasie zł 2 345:00; Udziały w innych przedsiębiorstwach zł 6 300:00; Materjały: a) surowe zł 89 083:67, b) pomocnicze i pędne zł 1 479:13, półfabrykaty zł 5 458:80; Dłużnicy: a) należności z tytułu umów kartelowych zł 80 716:19, b) odbiorcy zł 4 029:46, c) dostawcy zł 7 172:32, d) inni zł 309 454:98; Zaliczenia kolejowe i pocztowe zł 14 771:94; Razem zł 1 226 664:45.

PASYWA. — I. Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 400 200:00; Kapitał zapasowy: a) saldo z ubiegłego roku zł 31 000:00, b) dopisano z zysku 1933 r. zł 20 000:00, c) dopisano z nowej emisji zł 78 000:00; Kapitały rezerwowe: a) do dyspozycji Walnego Zgromadzenia zł 80 000:00, b) dodatkowy zysk 1932 i 1933 r. zł 101 163:40, c) pozostałość zysku z 1933 r. zł 55 719:74; II. Zobowiązania; Wierzytiele: a) kredyty hipoteczne zł 38 348:05, b) dostawcy zł 7 306:83, c) różni zł 161 269:81; Fundusze specjalne zł 2 666:80; Czysty zysk zł 250 989:82; Razem zł 1 226 664:45.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1934 r.

STRATY. — Zużyte surowce zł 156 474:02; Koszty produkcji zł 112 954:01; Koszty administracji zł 131 373:21; Podatki zł 49 716:55; Odsetki zł 10 660:39; Amortyzacje: a) maszyny zł 39 456:32, b) nieruchomości zł 8 443:34, c) ruchomości zł 996:38, d) auta zł 3 300:00; Czysty zysk zł 250 989:82; Razem zł 764 364:04.

ZYSKI. — Z drożdży zł 689 532:99; Różne dochody zł 74 831:05; Razem zł 764 364:04.

Z zysków dodatkowych za lata 1932 i 1933 w kwocie zł 101 163:40 i z zysków za 1934 r. w kwocie zł 250 989:82, razem zł 352 153:22, postanowiono przełać zł 40 000:00 do funduszu zapasowego, zł 82 113:22 na rezerwę podatkową, użyć zł 80 000:00 na wypłatę dywidendy, płatnej do 60 dni, na rezerwę do dyspozycji Walnego Zgromadzenia zł 101 163:40, a resztę zysku z 1933 r. zł 55 719:74 i z 1934 r. zł 48 836:60 przenieść na rachunek następnego roku.

1710

I OGŁOSZENIE.

Zarząd STOCZNI GDYŃSKIEJ, S. A. w Gdyni

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 15 lipca 1935 r. o godz. 12 m. 30, odbędzie się w Biurze Stoczni w Gdyni **NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE SPÓŁKI** z jednym punktem porządku dziennego:

Rozpatrzenie spraw, wynikających z par. 45 Statutu Spółki i powzięcie decyzji w tych sprawach.

PP. Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej 1/10 część kapitału akcyjnego, mają prawo — na mocy § 9 Statutu — zgłoszenia dodatkowych spraw. PP. Akcjonariusze mają prawo uczestniczenia w powyższym Zgromadzeniu, jeżeli są zapisani do księgi akcyjnej przed dniem 7 lipca r. b.

1716

Zarząd Spółki Akcyjnej

Zakłady Garbarskie I. C. H. Blunck

zawiadamia, że w dn. 22 lipca 1935 r. o godz. 17, odbędzie się **NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW**

w lokalu Sp. Akc. Nowolipie 44 w Warszawie, z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Likwidacja Sp. Akc., wybór likwidatorów i określenie wynagrodzenia tychże; 4) Określenie wynagrodzenia członków Zarządu.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje w biurze Zarządu na 7 dni przed terminem Zgromadzenia.

1714

Zachodnio-Polskie Zjednoczenie Spirytusowe

Sp. z ogr. odp.

Bilans netto na dz. 30 września 1934 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Nieruchomość zł 400 000·00; Ruchomości zł 143 603·14; Majątek płynny: Gotowizna w kasie zł 9 731·69, w bankach zł 74 513·57; Udziały w przedsiębiorstwach przemysłowych zł 6 554 713·48; Papiery wartościowe zł 3 381 031·98; Weksle zł 673 406·45; Towary zł 7 309·00; Dłużnicy zł 4 127 250·52; Wątpliwe należności zł 2 227 826·16; Sumy przechodnie zł 23 459·00; Strata z 1933/34 r. zł 46 585·26; Razem zł 17 669 430·25.

Dłużnicy z tytułu gwarancyj zł 3 212 269·53; Gwarancje zł 300 000·00; Depozyty zł 970 775·00; Weksle w redyskoncie zł 4 395 428·51.

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 600 000·00; Fundusz rezerwowy zł 50 189·95; Kapitał amortyzacyjny zł 127 061·33; Akcepty zł 181 653·31; Banki zł 5 021 783·48; Kredyty hipoteczne zł 250 000·00; Wierzyciele zł 2 738 945·25; Pożyczki długoterminowe zł 5 188 080·11; Sumy przechodnie zł 30 602·26; Należności do uregulowania z tytułu interesów tureckich zł 222 030·03; Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych zł 3 259 084·53; Razem zł 17 669 430·25.

Gwarancje udzielone zł 3 212 269·53; Wierzyciele z tytułu gwarancyj zł 300 000·00; Deponenci zł 970 775·00; Redyskont weksli zł 4 395 428·51.

Rachunek zysków i strat za 1933/34 r.

STRATY. — Koszty handlowe zł 301 172·52; Świadczenia socjalne zł 16 116·15; Podatki zł 18 480·19; Odsetki zł 30 514·99; Razem zł 366 283·85.

ZYSKI. — Towary własne, komisowe i inne wpływy zł 297 683·42; Administracja domu zł 15 413·10; Różnice kursowe na walutach obcych zł 6 602·07; Strata zł 46 585·26; Razem zł 366 283·85.

1712

Zarząd Spółki Akcyjnej „Cukrownia Mała Wieś”

SPÓŁKA AKCYJNA

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE ZGROMADZENIE WALNE AKCJONARIUSZÓW

tej Spółki odbędzie się w dn. 9 lipca 1935 r., o godz. 17, w lokalu Zarządu Spółki w Warszawie, przy ul. Trębackiej Nr. 4, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zebrania i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za rok operacyjny 1934/35; 3) Zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat Spółki za 1934/35 r. i udzielenie pokwitowania Zarządowi; 4) Podział zysków; 5) Zatwierdzenie budżetu Spółki na rok operacyjny 1935/36; 6) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 7) Określenie funkcji poszczególnych członków Zarządu i wynagrodzenia tychże na 1935/36 r. oraz zaakceptowanie wysokości ich wynagrodzeń za 1934/35 r.; 8) Określenie wynagrodzenia członków Komisji Rewizyjnej; 9) Upoważnienie Zarządu do korzystania z kredytu i obciążania należących do Spółki nieruchomości „Niędzino i Duplice” oraz „Mała Wieś”, pow. Płockiego, jak również do nabywania i sprzedaży gruntów; 10) Wolne wnioski Akcjonariuszów, zgłoszone w ustawowo przepisany trybie i terminie.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu Walnym, winni conajmniej 7 dni przed terminem tego Zgromadzenia złożyć w Zarządzie Spółki (Trębacka Nr. 4), w godz. od 11 do 14 akcje Spółki, względnie świadectwa tymczasowe na akcje, względnie zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji lub świadectw tymczasowych bądź u notariusza, bądź też w polskich instytucjach kredytowych, rządowych lub prywatnych, działających na mocy statutów, przez Rząd zatwierdzonych.

1782

Polskie Towarzystwo Asfaltowe, Spółka Akcyjna Warszawa

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY		zł	zł
I. Majątek stały:			
Maszyny i aparaty	412 589·43		
odpisano	75 459·98		337 129·45
Inwentarz biurowy	4 760·00		
odpisano	415·50		4 344·50
Zabudowania na placu			1·00
Bocznica			1·00
II. Majątek płynny:			
Kasa			281·95
Obce waluty			372·75
Kaucje pieniężne			36 839·48
Weksle klientowskie			5 850·00
Skrypty dłużne Zarządu Miejskiego m. st. Warszawy			929 045·85
Papiery wartościowe			196 976·47
Subrowce			32 401·20
Dłużnicy:			
Banki			581·00
Magistraty			707 391·75
Różni			126 962·95
Sumy przechodnie			58 044·24
Gwarancje . . . . . zł 20 000·00			
Strata na dz. 31 grudnia 1934 r.			353 612·21
			<u>2 789 835·80</u>

STAN BIERNY

I. Kapitały własne:		zł
Kapitał zakładowy	500 000·00	
Kapitał zapasowy	20 500·89	
II. Zobowiązania:		
Wierzyciele:		
Akcepty	932 485·13	
Banki	117 710·27	
Zobowiązania długotermin.	809 494·43	
Zobowiązania krótkotermin.	141 622·56	
Rezerwa na zaległe podatki	19 086·00	
Rezerwa na wątpliwe należn.	47 667·54	
Sumy przechodnie	201 268·98	
Gwarancje . . . . . zł 20 000·00		
		<u>2 789 835·80</u>

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1934 r.

R-k Kosztów Ogólnych		zł
„ Procentów i Prowizyj	60 930·08	
„ Podatków	325 086·96	
„ Świadczeń Socjalnych	55 527·72	
„ Uposażeń	21 131·98	
„ Robocizny	80 498·92	
„ Reperacji Asfaltu	62 718·35	
„ Reperacji Maszyn i Części Zapasowe	59 025·16	
Amortyzacja Inwentarza Biurowego	11 303·75	
Amortyzacja maszyn i aparatów	415·50	
Dubio	75 459·98	
	66 753·54	
	<u>818 851·94</u>	
zł		
R-k Nawierzchni	195 217·85	
Zwrot amortyzacji, dawniej odpisanej	58 021·88	
Część straty, pokryta, przez głównego wierzyciela	212 000·00	
Strata na dz. 31 grudnia 1934 r.	353 612·21	
	<u>818 851·94</u>	

1783

PODRÓŻUJJCIE SAMOLOTAMI

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej „Polskie Zakłady Skody”

Spółka Akcyjna w Okęciu pod Warszawą

podaje do wiadomości, że Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów uchwaliło w dn. 24 kwietnia 1935 r.

OBNIŻENIE DOTYCHCZASOWEGO KAPITAŁU AKCYJNEGO

wynoszącego zł 15 000 000 do kwoty zł 500 000 przez wykup i umorzenie 145 000 szt. akcyj.

W związku z powyższym Zarząd Spółki wzywa — zgodnie z art. 441 § 1 Kodeksu Handlowego — wierzycieli Spółki, aby, jeżeli nie zgadzają się na obniżenie kapitału akcyjnego, wnieśli swe sprzeciwy w ciągu 3 miesięcy, licząc od daty trzeciego ogłoszenia.

131

II OGŁOSZENIE

ZARZĄD

Spółki Akcyjnej „Cukrownia Chelmica”, Spółka Akcyjna

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że **ZWYCZAJNE ZGROMADZENIE WALNE AKCJONARIJUSZÓW**

tej Spółki odbędzie się w dn. 9 lipca 1935 r., o godz. 17.30, w lokalu Zarządu Spółki w Warszawie, przy ul. Trębackiej Nr. 4, z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie Zebrania i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za rok operacyjny 1934/35; 3) Zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat Spółki za 1934/35 r. i udzielenie pokwitowania Zarządowi; 4) Podział zysków; 5) Zatwierdzenie budżetu Spółki na rok operacyjny 1935/36; 6) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 7) Określenie funkcji poszczególnych członków Zarządu i wynagrodzenia tychże na 1935/36 r. oraz zaakceptowanie wysokości ich wynagrodzenia na 1934/35 r.; 8) Określenie wynagrodzenia członków Komisji Rewizyjnej; 9) Upoważnienie Zarządu do korzystania z kredytu, obciążenia należących do Spółki nieruchomości „Chelmica Cukrownia” powiatu Lipnowskiego oraz „Dobra Ziemskie Fabjanki” tegoż powiatu i ustanawiania służebności na tych nieruchomościach, jak również do nabywania i sprzedaży gruntów; 10) Wolne wnioski Akcjonariuszów, zgłoszone w ustawowo przepisany trybie i terminie.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu Walnym, winni conajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyć w Zarządzie Spółki (Trębacka 4), w godz. od 11 do 14, akcje Spółki, względnie zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji bądź u notariusza, bądź też w polskich instytucjach kredytowych rządowych, lub prywatnych, działających na mocy statutów, przez Rząd zatwierdzonych.

174

Cukrownia OPOLE, Spółka Akcyjna

Bilans na dz. 31 marca 1935 r.

STAN CZYNNY. — Kasa zł 19 230.59; Ruchomości zł 17 444.07; Inwentarz żywy zł 902.00; Bank Cukrownictwa (r-ek depozytowy) zł 45 325.00; Remanenty zł 1 184 206.66; Dłużnicy zł 683 740.38; Sumy przechodnie zł 16 526.14; Razem zł 1 967 374.84.

Różni za gwarancje zł 2 100 004.00; Ogółem zł 4 067 378.84.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 250 000.00; Zapasowy zł 11 756.73; Amortyzacyjny zł 1 675.25; Zobowiązania zł 1 138 105.64; Weksle plantatorskie żyrowane zł 311 940.00; Bank Cukrownictwa zł 26 167.61; Plantatorzy zł 1 916.46; Sumy przechodnie zł 8 100.00; Straty i zyski: pozostałość z lat ubiegłych zł 86 563.13, zysk 1934/35 r. zł 131 150.02; Razem zł 1 967 374.84.

Gwarancje zł 2 100 004.00; Ogółem zł 4 067 378.84.

Rachunek strat i zysków

STRATY. — Wartość remanentów na dz. I/IV 1934 r. zł 1 276 559.72; Wartość cukru nabytego zł 33 974.00; Koszty produkcji zł 1 560 448.54; Zysk z lat ubiegłych zł 86 563.13; Zysk 1934/35 r. zł 131 150.02; Razem zł 3 088 695.41.

ZYSKI. — Zysk z lat ubiegłych zł 86 563.13; Uzyskano ze sprzedaży zł 1 918 559.58; Z realizacji kuponów od papierów wartościowych zł 3 416.00; Zysk na kursie walut obcych zł 611.38; Zysk na gospodarstwie rolnem zł 1 721.12; Wartość remanentów na dz. 31/III 1935 r. zł 1 077 824.20; Razem zł 3 088 695.41.

1722

Zakłady Przemysłowo-Handlowe „POLSKA CHIOZZA”

SPÓŁKA AKCYJNA

FABRYKA KROCHMALU RYŻOWEGO

Bilans per 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA. — Urządzenia techniczne zł 764 790.41; Ruchomości zł 17 639.73; Marka fabr. patent. zł 50 000.00; Kasa i banki zł 36 767.72; Papiery procentowe zł 1 920.00; Weksle w portfelu i inkasie zł 26 571.88; Magazyn artykułów pomocniczych zł 54 392.78; Półfabrykaty zł 178 640.12; Składy zł 279 350.28; Dłużnicy zł 179 191.64; Weksle protestowane zł 211.35; Wydatki na 1935 r. i inne zł 5 099.75; Koszty organizacyjne zł 58 736.19; Razem zł 1 653 311.85.

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 1 000 000.00; Fundusz amortyzacyjny zł 235 285.73; Wierzyciele zł 290 117.99; Akcepty zł 63 184.50; Sumy przechodnie zł 12 620.59; Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych zł 9 552.00; Zysk w 1933 r. zł 8 326.85; Zysk w 1934 r. zł 34 224.19; Razem zł 1 653 311.85.

Sumy pozabilansowe. — Depozyty zł 1 100.00; Weksle kaucyjne zł 54 500.00; Obligo z tytułu zryra zł 76 316.15; Razem zł 131 916.15.

Ogólna kwota zobowiązań zagranicznych zł 203 858.74.

Rachunek zysków i strat per 31 grudnia 1934 r.

ZYSKI. — Sprzedaż zł 1 342 681.14; Różnice kursowe zł 7 310.90; Razem zł 1 349 992.04.

STRATY. — Koszty administracyjne zł 195 848.26; Koszty fabrykacji zł 746 343.54; Koszty sprzedaży zł 161 428.11; Koszty kredytów zł 28 220.06; Podatki zł 52 812.57; Świadczenia społeczne zł 18 278.74; Straty na odbiorcach zł 1 512.06; Strata na eksporcie zł 17 956.04; Amortyzacja zł 93 368.47; Zysk w 1934 r. zł 34 224.19; Razem zł 1 349 992.04.

171

III OGŁOSZENIE

Zarząd Fabryki Wyrobów Metalowych „METROS” Spółka Akc. w Częstochowie dawn. M. Rosenstein z siedzibą przy ul. Berka Joselewicza 3

podaje do wiadomości, że w dn. 17 kwietnia 1935 r. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów (Protokół notariusza Zygmunta Jarczewskiego w Częstochowie Rep. Nr. 486) uchwaliło: zmniejszyć kapitał zakładowy Spółki ze zł 450 000 do zł 360 000 i zmienić § 6 statutu Spółki na brzmienie następujące: „Kapitał Zakładowy Spółki wynosi zł 360 000, podzielony na 3 600 akcji na okaziciela po zł 100 każda. Akcje są niepodzielne”. W związku z powyższym Zarząd — zgodnie z § 1 art. 441 Kodeksu Handlowego — wzywa wierzycieli Spółki, aby, jeżeli nie zgadzają się na obniżenie, wnieśli swe sprzeciwy w ciągu 3 miesięcy, licząc od daty ostatniego ogłoszenia.

1683

I OGŁOSZENIE

Zarząd Zakładów Przemysłu Włókienniczego „DOBRYNKA”, Sp. Akc. w Pabjanicach

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, iż w środę dn. 17 lipca 1935 r., o godz. 11 rano, odbędzie się w Pabjanicach, przy ul. Zamkowej 2

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok ubiegły;
- 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej;
- 4) Udzielenie władzom Spółki absolutorjum;
- 5) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 6) Wynagrodzenie Komisji Rewizyjnej;
- 7) Wolne wnioski.

1724/26—27

**Zarząd Spółki Akcyjnej „Myszkowska Przędzalnia August Schmelzer”
SPÓŁKA AKCYJNA**

zawiadamia niniejszym wierzycieli Spółki, iż na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów Spółki w dn. 29 maja 1935 r.

KAPITAŁ AKCYJNY SPÓŁKI ZOSTAŁ OBNIŻONY

o zł 500 000 do sumy zł 1 500 000.

Zarząd wzywa wierzycieli stosownie do postanowień art. 441 § 1 Kodeksu Handlowego, aby, jeżeli nie zgadzają się na obniżenie, zgłosili swe sprzeciwy w ciągu trzech miesięcy, licząc od daty ostatniego ogłoszenia. Ogłoszenie niniejsze jest ostatnie.

1331a

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Handlowy

dn. 27 kwietnia 1935 r. II Rp. 892/35 B. I 26

Sąd okręgowy w Krakowie na posiedzeniu niejawnym w dniu dzisiejszym postanowił: Do ts. rejestru handlowego przy firmie

**SIERSZANSKIE ZAKŁADY GÓRNICZE, SPÓŁKA
AKCYJNA W SIERSZY**

dodatkowo wpisać:

Nr. kolejny wpisu: 7/27. Ustąpił członek Zarządu Tadeusz Filipi. Członkami Zarządu wybrani zostali: Feliks Bankier i Jan Odechowski. Data wpisu: 29 kwietnia 1935 r. Wpisano na podstawie podania z dn. 25 kwietnia 1935 r. i protokołu Walnego Zgromadzenia z dn. 1 grudnia 1934 r. Nr. Rep. 889/34.

Towarzystwo Handlowo-Przemysłowe

Mieczysław Zagajski, Sp. Akc.

Warszawa, Żórawia Nr. 3

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1934 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Nieruchomości zł 486 435·32; Bocznic kolejowe zł 42 469·58; Ruchomości zł 17 518·67; Samochód zł 13 012·00; II. Majątek płynny: Gotówka w kasie i bankach zł 54 950·59; Papiery wartościowe zł 7 650·00; Weksle w portfelu zł 15 900·17; Udziały w innych przedsiębiorstwach zł 647 375·00; Remanent towarów w Gdyni zł 34 260·32; Remanent towarów w Katowicach zł 8 793·05; Remanent towarów w Łodzi zł 6 353·27; Remanent towarów w Warszawie zł 36 719·70; Dłużnicy: odbiorcy zł 336 573·19, dostawcy zł 20 448·96, różni zł 484 565·67; Razem zł 2 213 055·47. Weksle gwarancyjne zł 8·00.

PASYWA. — Kapitały własne: Kapitał zakładowy zł 1 000 000·00; Kapitał zapasowy zł 106 262·91; Kapitał specjalny rezerwowy zł 130 000·00; Kapitał amortyzacyjny: Amortyzacja nieruchomości w Katowicach zł 18 087·79, amortyzacja nieruchomości w Warszawie zł 25 505·35, odpisano w roku bieżącym: Gdynia zł 700·00, Katowice zł 3 830·75, Warszawa zł 4 097·35; Zobowiązania: Wierzyciele: Akcepty zł 293 671·53; Banki zł 39 143·09; Wierzyciele hipoteczni zł 6 298·00; Dostawcy zł 406 038·53; Odbiorcy zł 14 265·85; Różni zł 56 780·50; Pozostałość zysku z 1933 r. zł 15 367·03; Czysty zysk za 1934 r. zł 93 006·79; Razem zł 2 213 055·47.

Wierzyciele za weksle gwarancyjne zł 8·00.

Rachunek zysków i strat na dz. 31 grudnia 1934 r.

Koszty administracji ogólnej: Gdynia zł 47 398·06; Katowice zł 24 470·63; Warszawa zł 323 453·96; Koszty sprzedaży: Gdynia zł 1 071·81; Warszawa zł 29 191·22; Podatki państwowe, komunalne, opłaty skarbowe: Gdynia zł 2 672·65; Katowice zł 947·36; Warszawa zł 41 943·04; Świadczenia socjalne: Gdynia zł 2 784·53; Katowice zł 1 882·04; Warszawa zł 12 849·78; Koszty kredytowe zł 26 263·61; Odpisy amortyzacyjne zł 49 277·24; Odpisane straty na dłużnikach zł 11 507·90; Czysty zysk za 1934 r. zł 93 006·79; Razem zł 668 720·62.

Zysk brutto na towarach: Gdynia zł 32 126·93; Katowice zł 10 951·00; Warszawa zł 308 105·68; Zysk na prowizjach komisowych zł 311 926·11; Zysk na różnicach kursowych zł 4 724·01; Różne zyski zł 320·00; Odzyskane straty z lat ubiegłych zł 566·88; Razem zł 668 720·62.

1736

Drukarnia Dziennika Poznańskiego

Spółka Akcyjna w Poznaniu

Bilans per 31/XII 1934 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Nieruchomości zł 80 887·88; Maszyny i czcionki zł 599 337·88; Urządzenia zł 41 171·99; Majątek płynny: Kasa zł 991·89; Efekty zł 40 800·74; Weksle zł 22 334·20; Papier akcydensowy zł 1 556·00; Papier rotacyjny zł 3 658·20; Dłużnicy: banki zł 2 783·87, różni zł 64 850·12; wątpliwe należności zł 42 232·41; przeniesiona strata z lat ubiegłych zł 68 182·19; Pretensje żyrowe zł 26 645·94; Razem zł 995 433·31.

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 250 000·00; Kapitał amortyzacyjny: per 31/XII 1933 r. zł 181 548·60, dopis. w 1934 r. zł 85 539·02; Wierzyciele: banki zł 13 215·92, kredyty hipot. zł 246 239·35, różni zł 156 991·40, akcepty zł 28 587·12; Zysk za 1934 r. zł 6 667·96; Zobowiązania żyrowe zł 26 645·94; Razem zł 995 433·31.

Rachunek strat i zysków za 1934 r.

ZYSKI. — Dochody z Drukarni zł 323 899·30; Dochody z wydawnictw zł 877 850·67; Odsetki otrzymane zł 42 403·63; Razem zł 1 244 153·60.

STRATY. — Odsetki zapłacone zł 31 639·25; Koszty handlowe zł 182 686·48; Wynagrodzenie pracowników umysłowych zł 219 054·47; Wynagrodzenie pracowników fizycznych zł 243 724·00; Surowce zł 348 094·64; Podatki i opłaty stempłowe zł 18 238·94; Świadczenia socjalne zł 31 280·36; Koszty dostawy gazet zł 58 049·11; Odpisy z rach. dłużników zł 19 179·37; Amortyzacja: maszyn i czcionek zł 80 467·48; urządzeń zł 2 641·30, nieruchomości zł 2 430·24; Zysk za 1934 r. zł 6 667·96; Razem zł 1 244 153·60.

1730

Kolej Elektryczna Warszawa—Młociny—Modlin

SPÓŁKA AKCYJNA

w likwidacji

Bilans otwarcia likwidacji na dz. 1.X 1934 r.

AKTYWA. — 1) Grunty, tory, urządzenia drogowe i t. p. kolei Warszawa — Młociny Lomianki zł 410 000·00; 2) Tabor zł 11 500·00; 3) Nawierzchnia na bocznicach zł 1 874·00; 4) Parowozownia zł 10 000·00; 5) Ruchomości zł 2 780·85; 6) Umundurowanie zł 1·00 = zł 26 155·85 = zł 436 155·85; 7) Kasa i banki zł 219·63; 8) Dłużnicy zł 19 144·88; 9) Dłużnicy wątpliwi zł 1·00; 10) Dłużnicy w rewindykacji sądowej zł 2 488·20 = zł 21 634·08; 11). Kaucje zł 270·00; Nadwyżka pasywów zł 2 676 706·17; Razem aktywa zł 3 134 985·73.

PASYWA. — 1) Kapitał akcyjny zł 300 000·00; 2) Wierzyciele: a) zobowiązania, zaciągnięte z tytułu budowy zł 2 647 988·40; b) zaległe podatki i świadczenia socjalne zł 6 982·58; c) Należności P. K. P. zł 87 776·43; d) należności za grunty zł 51 000·00; e) dostawcy zł 25 223·18; f) inni wierzyciele zł 15 818·75 = zł 2 834 789·34; 3) Sumy przechodnie zł 196·39; Razem pasywa zł 3 134 985·73.

1721

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Towarzystwo Eksploatacji Kamieniołomów w Krakowie, ul. Mikołajska 6, I p.

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 15 lipca 1935 r., o godz. 10 przedpoł., w lokalu Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie, ul. Długa 1, odbędzie się

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór Przewodniczącego; 2) Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia; 3) Sprawozdanie Dyrekcji i Komisji Rewizyjnej za 1934 r.; 4) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok sprawozdawczy i udzielenie absolutorjum władzom Spółki; 5) Rozdział zysków za rok sprawozdawczy; 6) Wybór członków Komisji Rewizyjnej na 1935 r.; 7) Przedstawienie preliminarza budżetowego na 1935 r.; 8) Sprawy bieżące i wolne wnioski.

Uwaga. — Akcje na okaziciela należy złożyć do dn. 7 lipca r. b. w Biurze Spółki,

1725/26—27

„KARPALIT“

Spółka Akcyjna dla fabrykacji kart do gry, wyrobów papierowych
i przemysłu litograficznego, Lwów, Zielona 20

Rachunek ogólny bilansu z dn. 31 grudnia 1934 r.			
STAN CZYNNY			
	zł	zł	
Gotówka		613 29	
Dłużnicy		140 307 68	
Nieruchomości: maszyny i urządzenia fabryczne		260 732 77	
Remanenty: towary	27 343 47		
surowce	40 092 97		
banderole	1 315 30	68 751 74	
Pożyczka Narodowa		3 580 00	
Rachunek strat i zysków	48 732 99		
Strata za r. adm. 1934	98 184 18	146 917 17	
		620 902 65	

STAN BIERNY			
	zł	zł	
Kapitał akcyjny		250 000 00	
Fundusz amortyzacyjny		83 519 77	
Wierzyciele		286 452 88	
Niepodjęte dywidendy		930 00	
		620 902 65	

Rachunek ogólny strat i zysków z dn. 31 grudnia 1934 r.			
WINIEN			
	zł	zł	
Wydatki administracyjne		107 702 02	
Odsetki		22 655 74	
Podatki		24 951 30	
Koszta fabrykacji:			
koszty surowców	266 878 76		
" robocizny	86 148 38	353 027 14	
Wydatki fabryczne		23 533 16	
Ubezpieczenia		20 682 46	
Utrzymanie budynków i reparacje		198 82	
Przeniesienie straty z 1933 r.		48 732 99	
		601 483 63	

MA			
	zł	zł	
Zysk brutto		454 566 46	
Rachunek zysków i strat:			
przeniesienie straty z r. 1930/1933	48 732 99		
strata za r. adm. 1934	98 184 18	146 917 17	
		601 483 63	

Kwota zobowiązań zagranicznych . . . . . zł 12 147 41

We Lwowie, dn. 31 grudnia 1934 r.

1789

II OGŁOSZENIE

Towarzystwo Drogi Żelaznej Fabryczno-Łódzkiej

Komisja Likwidacyjna zawiadamia, że
LIKwidACYJNE WALNE ZGROMADZENIE

nie doszło do skutku 4 czerwca r. b. spowodu niedostatecznej liczby obecnych akcjonariuszów, i odbędzie się w drugim terminie w dn. 15 lipca 1935 r. o godz. I w siedzibie Towarzystwa: Warszawa, ul. Królewska 35, bez względu na liczbę obecnych i na ilość złożonych akcji.

Porządek dzienny:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansów otwarcia i zamknięcia likwidacji, sprawozdań Komisji: Likwidacyjnej i Rewizyjnej, oraz udzielenie im pokwitowania;

2) Uchwała w sprawie sum niepodjętych oraz wyznaczenie Komisji Likwidacyjnej ryczałtu na koszty zamknięcia likwidacji;

3) Uchwała w sprawie uznania likwidacji za ukończoną i Towarzystwa za rozwiązane.

Akcje lub zaświadczenia o ich złożeniu celem udziału w Zgromadzeniu przyjmuje Komisja Likwidacyjna i Banque de Bruxelles do dn. 8 lipca 1935 r. Akcje, złożone tamże do powyższego terminu dla otrzymania końcowej wypłaty likwidacyjnej, będą również uprawniały do udziału w Zgromadzeniu.

1711

Pétroles de Boryslaw, S. A., Antwerpja

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY. — Prawa naftowe, udziały w przedsiębiorstwach przemysłowych i górniczych, wiercenia fr. b. 8 183 888 48; Nieruchomości, materiały i ruchomości fr. b. 3 063 949 89; Różni dłużnicy fr. b. 1545 265 76; Zapasy ropy fr. b. 87 254 95; Kasy i banki fr. b. 280 233 19; Strata z lat poprzednich fr. b. 11 784 194 15; Strata w 1934 r. fr. b. 692 988 40; Razem fr. b. 25 637 774 82.

STAN BIERNY. — Kapitał 100 000 akcji po fr. b. 100 00 = fr. b. 10 000 000 00; 1000 pierwszeństwa po fr. b. 1 000 = fr. b. 1 000 000 00; Rezerwa statutowa fr. b. 64 679 75; Obligacje w obiegu emisji 1920 r. fr. b. 4 458 500 00; Odsetki fr. b. 9 079 80; Zapadłe kupony od akcji i obligacji fr. b. 4 886 55; Różni wierzyciele fr. b. 9 893 277 86; Odsetki fr. b. 149 913 09; Prowizje skarbowe i inne fr. b. 57 437 77; Razem fr. b. 25 637 774 82.

Rachunek strat i zysków

STRATY. — Strata z lat poprzednich fr. b. 11 784 194 15; Koszty eksploatacji kopalń fr. b. 1 772 910 43; Koszty ogólne, podatki i różne fr. b. 390 752 30; Amortyzacja kosztów emisji obligacji fr. b. 45 000 00; Amortyzacja praw naftowych, udziałów w przedsiębiorstwach przemysłowych i górniczych i wierzeń fr. b. 189 946 31; Amortyzacja nieruchomości, materiałów i ruchomości fr. b. 62 964 12; Amortyzacja wierzytelności w Polsce fr. b. 630 660 16; Razem fr. b. 14 876 427 47.

ZYSKI. — Przychód z kopalń. Produkcja ropy i gazu fr. b. 2 399 244 92; Saldo fr. b. 12 477 182 55; Razem fr. b. 14 876 427 47.

Przedstawicielstwo Belgijskiej Spółki Akcyjnej „Nafta Boryslawska w Polsce“ Krosno

Bilans z dn. 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Prawa naftowe zł 62 883 48; Budynki fabryczne zł 3 157 23; Budynki gospodarcze zł 16 324 24; Budynki mieszkalne zł 203 107 54; Urządzenie techniczne kopalń zł 260 935 09; Inwentarz warsztatowy zł 8 561 05; Inwentarz biurowy zł 18 043 73; Inwentarz gospodarczy zł 618 27; Inwentarz żywy zł 10 000; II. Majątek płynny: Gotówka w kasach, bankach i P. K. O. zł 77 657 59; Waluty zł 0 01; Papiery procentowe zł 4 008 00; Weksle w portfelu zł 2 056 37; Udziały w innych przedsiębiorstwach zł 17 010 00; Zapasy materiałów pomocniczych zł 26 779 84; Zapasy ropy zł 21 597 76; Odbiorcy zł 76 772 75; Różni dłużnicy zł 130 988 74; Wątpliwe należności na rachunkach otwartych zł 156 104 00; Sumy przechodnie (wydatki, dotyczące okresu przyszłego) zł 3 362 51; Sumy przechodnie (dochody, dotyczące okresu przyszłego) zł 266 00; Sumy pozabilansowe (gwarancja w akceptacji) zł 10 000 00; Sumy pozabilansowe (kaucje odbiorcy w papierach procentowych) zł 7 572 50; Sumy pozabilansowe (kaucje w gotówce) zł 110 00; Strata w 1928 r. zł 43 118 18; Strata w 1932 r. zł 432 480 55; Strata w 1933 r. zł 95 693 33; Strata w 1934 r. zł 124 661 29; Razem zł 1 803 880 05.

STAN BIERNY. — I) Kapitał własny: Kapitał zakładowy zł 624 750 00; II) Rezerwy: Rezerwy na wątpliwych należnościach zł 156 104 00; III) Zobowiązania: Krajowe: Banki zł 62 304 05; Zaległe podatki zł 3 553 85; Dostawy zł 11 674 04; Odbiorcy zł 13 852 26; Bruttowcy zł 11 824 75; Różni wierzyciele zł 46 799 26; Zagraniczne: Pożyczki, udzielone przez banki zagraniczne zł 24 314 67; Pożyczki, udzielone przez przedsiębiorstwa przemysłowe zagraniczne zł 337 458 85; Sumy przechodnie (wydatki, dotyczące okresu przyszłego) zł 14 989 95; Sumy pozabilansowe (akcept gwarancyjny) zł 10 000 00; Sumy pozabilansowe (odbiorca za złożoną kaucję) zł 7 572 50; Sumy pozabilansowe (różni za kaucje w gotówce) zł 110 00; Zysk w 1929 r. zł 246 275 27; Zysk w 1930 r. zł 201 793 65; Zysk w 1931 r. zł 30 502 97; Razem zł 1 803 880 05.

Rachunek zysków i strat

WINIEN. — Koszty eksploatacji kopalń zł 303 668 86; Koszty administracji zł 132 400 24; Koszty kredytów zł 1 736 13; Podatki państwowe i komunalne zł 14 014 24; Straty kursowe zł 689 10; Odpisy i amortyzacje zł 111 182 08; Różne koszty zł 6 567 01; Różne straty zł 153 314 38; Razem zł 723 572 04.

MA. — Produkcja ropy i gazu zł 593 872 50; Różne dochody zł 5 038 25; Strata w 1934 r. zł 124 661 29; Razem zł 723 572 04.

1704

Akcyjny Bank Hipoteczny we Lwowie

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY. — Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, P. K. O. i Banku Gospodarstwa Krajowego zł 827 570·61; Waluty zagraniczne zł 126 773·52; Papiery wartościowe własne: pożyczki państwowe zł 126 733·79; papiery hipoteczne zł 2 917 268·51; akcje zł 144 396·37; Ogółem zł 3 188 398·67; Udziały i akcje w przedsiębiorstwach konsorcjalnych zł 566 986·87; Banki krajowe zł 40 322·01; Banki zagraniczne zł 82 652·77; Weksle zdyskontowane zł 5 821 340·97; Akcepty Banku Akceptacyjnego zł 2 887 095·77; Rachunki bieżące: zabezpieczone zł 6 382 288·81, niezabezpieczone zł 1 189 357·65; Ogółem zł 7 571 646·46; Pożyczki terminowe zł 1 618 181·13; Należności z układów konwersyjnych zł 2 736 773·19; Nieruchomości zł 4 583 377·12; Różne rachunki zł 3 515 221·19; Długoterminowe pożyczki hipoteczne zł 20 386 384·98; Aktywa oddziału kredytu długoterminowego zł 5 362 759·22; Dłużnicy z tytułu kredytów rebusowych zł 42 786·67; Razem zł 56 471 175·38.

Gwarancje zł 410 269·96; Inkaso zł 697 284·38.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: zakładowy zł 5 000 000·00, zapasowy zł 2 011 453·59, inne rezerwy zł 622 388·30, fundusz amortyzacyjny zł 658 691·75; Ogółem zł 8 292 533·64; Wkłady: terminowe zł 6 838 497·24, à vista zł 667 971·61; Ogółem zł 7 506 468·85; Rachunki bieżące zł 1 567 761·55; Zobowiązania inkasowe zł 12 029·08; Redyskonto weksli zł 1 801 090·19; Dyskonto akceptów Banku akceptacyjnego zł 2 887 095·77; Banki krajowe zł 614 192·41; Banki zagraniczne zł 5 324 336·18; Bank akceptacyjny zł 2 887 095·77; Różne rachunki zł 6 584 809·90; Listy zastawne zł 20 156 023·25; Pasywa oddziału kredytu długoterminowego zł 1 576 321·02; Zobowiązania z tytułu kredytów rebusowych zł 42 786·67; Zysk zł 105 726·87; Razem zł 56 471 175·38.

Zobowiązania z tytułu gwarancji zł 410 269·96; Zobowiązania z tytułu inkasa zł 697 284·38.

Rachunek strat i zysków za 1934 r.

STRATY. — Procenty i prowizje wypłacone zł 1 627 564·90; Koszty handlowe: wydatki osobowe zł 742 791·32, Rada nadzorcza zł 11 006·40, świadczenia społeczne i emerytury zł 188 774·59, wydatki rzeczowe zł 270 563·74; Ogółem zł 1 213 136·05; Podatki zł 96 203·25; Amortyzacja nieruchomości zł 45 780·32; Odpisy zł 6 649·12; Różnice kursowe zł 238 233·53; Czysty zysk zł 105 726·87; Razem zł 3 333 294·04.

ZYSKI. — Pozostałość zysku z 1933 r. zł 90 240·52; Procenty i prowizje pobrane zł 2 006 164·23; Dochody z nieruchomości zł 122 703·91; Odzyskane straty zł 448 635·55; Zysk z działu kredytu długoterminowego zł 665 549·83; Razem zł 3 333 294·04.

1719

Kolej Elektryczna Warszawa — Młociny — Modlin SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans zamknięcia na dz. 30 września 1934 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: 1) Budowa: a) Budowa linii Warszawa — Łomianki zł 2 537 822·52; b) Tabor zł 236 277·66; c) Ruchomości zł 7 008·94 = zł 2 781 109·12; d) Umundurowanie zł 171·03 = zł 2 781 280·15; II. Majątek płynny: 1) Kasa i banki zł 219·63; 2) Dłużnicy zł 30 175·53; 3) Kaucje zł 270·00; 4) Strata z lat poprzednich zł 301 233·97 + strata od 1/I do 30.IX 1934 r. zł 21 806·45 = zł 323 040·42; Razem stan czynny zł 3 134 985·73.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: 1) Kapitał akcyjny zł 300 000·00; II. Zobowiązania: 1) Wierzyciele: a) zobowiązania, zaciągnięte z tytułu budowy zł 2 647 988·40; b) zaległe podatki i świadczenia socjalne zł 6 982·58; c) należności P. K. P. zł 87 776·43; d) należności za grunty zł 51 000·00; e) dostawcy zł 25 223·18; f) inni wierzyciele zł 15 818·75 = zł 2 834 789·34; III. Sumy przechodnie zł 196·39; Razem stan czynny zł 3 134 985·73.

Rachunek strat i zysków za czas od 1/I 1934 r. do 30.IX 1934 r.

STRATY. — I. Koszty administracji ogólnej: 1) Wynagrodzenie Rady, Zarządu i Komisji Rewizyjnej zł —; 2) Nadzór państwowy zł 4 969·12; 3) Podatki państwowe i komunalne, oraz opłaty stempłowe zł 2 112·17; 4) Świadczenia socjalne zł 1 077·61 = zł 8 158·90; II. Koszty eksploatacji zł 48 186·02; Razem straty zł 56 344·92.

ZYSKI. — 1) Wpływy z eksploatacji zł 34 538·47; 2) Strata zł 21 806·45; Razem zyski zł 56 344·92.

1725

I OGŁOSZENIE

ZARZĄD

Zakładów Rolniczo-Przemysłowych „SOLANUM”, Spółka Akcyjna

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 20 lipca 1935 r. o godz. 12.30 w poł. odbędzie się w Tczewie, przy ul. Za Dworcem 3/4

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady; 3) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1933/34 r. oraz uchwała o pokryciu strat; 4) Udzielenie pokwitowania władzom Spółki; 5) Wybór Rady; 6) Dostosowanie statutu Spółki do przepisów rozporządzenia Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polski z dn. 3 grudnia 1930 r.

PP. Akcjonariuszom przysługuje prawo zgłoszenia na porządek dzienny dodatkowych spraw, o ile odnośne wnioski złożone będą najpóźniej do dn. 8 lipca 1935 r.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyć w biurze Zarządu Spółki w Tczewie, ul. Za Dworcem 3/4, swoje świadectwa tymczasowe lub świadectwa depozytowe, wydane na dowód złożenia świadectw tymczasowych u notariusza albo w instytucji kredytowej lub takiej zagranicznej, na którą zezwolił Minister Skarbu. W świadectwach depozytowych należy wymienić numery świadectw tymczasowych i stwierdzić, że świadectwa tymczasowe nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

1783

Towarzystwo Ubezpieczeń „POLONIA”, Sp. Akc. w Warszawie

Bilans na dz. 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY. — Kasa zł 39 741·18; Instytucje kredytowe zł 166 587·35; Papiery wartościowe z kuponami bież. zł 281 649·42; Nieruchomości zł 1 792 371·59; Należność z tytułu rezerwy składek, zatrzymanej przez zakłady ubezpieczeń zł 322 410·89; Oddziały zł 259 315·58; Agenci zł 431 329·50; Różni z tytułu zaległej składki zł 605 360·11; Zakłady ubezpieczeń zł 816 818·53; Inni zł 164 339·07; Ruchomości biurowe zł 97 404·71; Inne aktywa zł 145 572·94; Dłużnicy z tytułu gwarancji zł 12 265·00; Strata zł 208 763·32; Ogółem zł 5 343 929·19.

STAN BIERNY. — Emitowany kapitał akcyjny (akcyj sztuk 20 000 po zł 100) zł 2 000 000·00; Kapitał zapasowy zł 10 383·96; Kapitał rezerwowy zł 7 100·83; Fundusz na należności wątpliwe zł 35 363·39; Fundusz ubezpieczeniowy zł 889 005·00; Rezerwa na nieuregulowane szkody zł 511 606·11; Należność z tytułu zatrzymanej reasekuratorom rezerwy składek zł 766 001·72; Fundusz na umorzenie wartości nieruchomości zł 57 427·39; Agenci zł 93 416·08; Zakłady ubezpieczeń zł 688 313·65; Inni zł 26 281·63; Niepodniesiona dywidenda przez akcjonariuszów zł 1·00; Nieuiszczone podatki i opłaty zł 28 056·90; Inne pasywa zł 218 706·53; Gwarancje wydane zł 12 265·00; Ogółem zł 5 343 929·19.

Rachunek zysków i strat za 1934 r.

ZYSKI. — Pozostałość zysku z roku poprzedniego zł 8 466·29; Zysk w roku sprawozdawczym na rachunku ubezpieczeń, przyjętych pośrednio w działach ubezpieczeń, nieprowadzonych bezpośrednio zł 466·59; Czysty dochód z majątku zakładu zł 67 611·21; Zysk na kursie walut obcych zł 1 803·24; Zysk na kursie walut obcych z rezerw, przeniesionych z roku poprzedniego zł 12 869·09; Zysk na różnicy kursu papierów procentowych zł 5 168·34; Zwroty z odpisów w latach ubiegłych zł 993·53; Dywidenda od udziałów zł 375·00; Odpisane zobowiązania spowodu przedawnienia zł 179·01; Strata zł 208 763·32; Razem zł 306 695·62.

STRATY. — Strata w roku sprawozdawczym na rachunku ubezpieczeń: a) od ognia zł 34 322·05, b) od kradzieży zł 59 000·96, c) transportów zł 87 193·44, d) sztyb od rozbicia zł 62 082·45, e) od odpowiedzialności prawno-cywilnej zł 2 831·77, f) od gradobicia zł 4 239·59; Odpisano z wartości ruchomości zł 18 181·92; Odpisano z wartości nieruchomości zł 12 642·73; Odpisano na rezerwę na wątpliwe należności zł 26 200·71; Razem zł 306 695·62.

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 15 czerwca 1935 r. powyższy bilans oraz rachunek zysków i strat zatwierdziło i postanowiło stratę bilansową zł 208 763·32 przeniesić na rok następny.

1740

Kolej Lokalna Delatyn — Kołomyja — Stefanówka

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans majątku z dn. 31 grudnia 1934 r.

STAN CZYNNY		zł
Wartość kolei	8 876 542.98	
Gotówka	63 430.04	
Papiery procentowe	34 281.00	
Rachunek gwarancyj	2 837 488.23	
Suma stanu czynnego	<u>11 811 742.25</u>	

Sumy pozabilansowe:	
Podatek majątkowy	238 466.92

STAN BIERNY		zł	zł
Kapitały własne:			
1) Kapitał akcyjny	5 551 200.00		
2) Kapitały rezerwowe:			
a) zakładowy kapitał rezerwowy	67 362.00		
b) eksploatacyjny kapitał rezerwowy	36 874.00	5 655 436.00	
Kapitał amortyzacyjny:			
a) saldo z dn. 31/XII 1933 r.	1 552 191.18		
b) dopisano w 1934 r.	23 646.20	1 575 837.38	
Zobowiązania	2 026 283.93		
Zaliczki gwarancyjne	2 554 184.94		
Suma stanu biernego	<u>11 811 742.25</u>		

Sumy pozabilansowe:	
Podatek majątkowy	238 466.92

Rachunek zysków i strat za 1934 r.

STRATY		zł
Wydatki eksploatacyjne	987 717.13	
Koszty administracji ogólnej	22 422.22	
Oprocentowanie pożyczki pierwszeństwa z administracyjnym dodatkiem bankowym	65 008.30	
Oprocentowanie pożyczki dodatkowej z administracyjnym dodatkiem bankowym	11 372.71	
Amortyzacja wartości kolei	23 646.20	
	<u>1 110 166.56</u>	

ZYSKI		zł
Dochody eksploatacyjne	703 490.72	
Procenty z lokacyj	150.16	
Strata za 1934 r.	406 525.68	
	<u>1 110 166.56</u>	

1746

I OGŁOSZENIE

Sierszańskie Zakłady Górnicze

Spółka Akcyjna w Sierszy

VII NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

naszej Spółki Akcyjnej, odbędzie się w sobotę dn. 27 lipca 1935 r., o godz. 11 przedpoł., w sali posiedzeń Związku Przemysłowców w Krakowie, przy ul. Szpitalnej 15, II p.

Porządek dzienny:

- 1) Wybór Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia;
- 2) Odwołanie obecnego Zarządu i wybór nowego Zarządu.

PP. Akcjonariusze, którzy chcą wykonać prawo głosu na tem Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, winni akcje, które mogą być bez kuponów, złożyć najpóźniej do dn. 20 lipca 1935 r. godz. 12 w południe, w siedzibie Spółki w Sierszy koło Trzebinii. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza lub w Domu Bankowym H. Ripper i Ska w Krakowie, Rynek Główny 17, względnie w jednej z instytucyj kredytowych w kraju, albo w Wiedniu w „Mercurbanku”, S. A., Wien I., Wollzeile 1 — 3. Zaświadczenia te powinny zawierać liczby (Nr. Nr.) akcji oraz stwierdzenie, że złożone akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

1747

VIII

Kolej Lokalna Siersza — Trzebinia — Skawce

SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans majątku z dn. 31/XII 1934 r.

STAN CZYNNY		zł
Wartość kolei	8 149 696.87	
Gotówka	194 704.98	
Papiery procentowe	56 880.00	
Dłużnicy	363 852.20	
Suma stanu czynnego	<u>8 765 134.05</u>	

Sumy pozabilansowe:	
Podatek majątkowy	185 948.72

STAN BIERNY		zł	zł
Kapitał własny:			
1) Kapitał akcyjny	5 199 840.00		
2) Fundusze rezerwowe:			
a) zakładowy kapitał rezerwowy	1 511.91		
b) eksploatacyjny kapitał rezerwowy	227 186.12	5 428 538.03	
Kapitał amortyzacyjny:			
a) saldo z dn. 31/XII 1933 r.	1 766 751.75		
b) dopisano w 1934 r.	15 437.39	1 782 189.14	
Zobowiązania	1 138 604.15		
Fundusze specjalne:			
1) Nadwycieczna rezerwa	74 434.91		
2) Rezerwa podatkowa	42 869.00	117 303.91	

Zysk:	
a) pozostałość z 1933 r.	5 422.31
b) za 1934 r.	293 076.51
Suma stanu biernego	<u>8 765 134.05</u>

Sumy pozabilansowe:	
Podatek majątkowy	185 948.72

Rachunek zysków i strat za 1934 r.

STRATY		zł
Wydatki eksploatacyjne	1 184 394.26	
Koszty administracji ogólnej	36 779.06	
Raty oprocentowania pożyczki pierwszeństwa z bankowym dodatkiem administracyjnym	40 860.99	
Raty oprocentowania pożyczki dodatkowej z bankowym dodatkiem administracyjnym	8 964.02	
Amortyzacja wartości kolei	15 437.39	
Zysk za 1934 r.	298 498.82	
	<u>1 584 934.54</u>	

ZYSKI		zł
Dochody eksploatacyjne	1 570 126.63	
Przeniesienie z 1933 r.	5 422.31	
Procenty z lokacyj	9 385.60	
	<u>1 584 934.54</u>	

1745

II OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Manufaktury Bawełnianej Lorentz i Krusche

Spółka Akcyjna w Zgierzu

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 18 lipca 1935 r. o godz. 19 w lokalu Zarządu w Zgierzu przy ul. 1 Maja Nr 5 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, bilansu i r-ku strat i zysków za rok operacyjny 1934 r.;
- 2) Wybór członka Zarządu i członków Rady Nadzorczej;
- 3) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Zarządu;
- 4) Wydzierżawienie przedsiębiorni;
- 5) Sprzedaż niektórych placów i budynków mieszkalnych;
- 6) Wolne wnioski.

Akcje lub kwity depozytowe winny być złożone do dn. 11 lipca 1935 r.

1787

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Włóczki-Welny „Trójkąt w Kole“ w Białej (woj. krak.)

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 28 lipca 1935 r. o godz. 14,30, odbędzie się w Białej (woj. krak.) w biurze Zarządu

DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Sprawozdanie Zarządu za 1934 r.; 2) Sprawozdanie Rady Nadzorczej za 1934 r.; 3) Zatwierdzenie bilansu per 31/XII 1934 r. oraz rachunku strat i zysków za 1934 r.; 4) Podział zysku; 5) Udzielenie władzom Spółki absolutorjum; 6) Zmiana pierwszej części ostatniego ustępu § 1 statutu, zamiast: Firma brzmieć będzie w języku niemieckim: „Wollgarn-Aktiengesellschaft Dreieck im Kreise“ ustęp ten otrzyma następującą redakcję: Firma brzmieć będzie w języku niemieckim: „Woll-und Strickgarn Aktiengesellschaft“ oraz zmiana ustępu 1 § 16 statutu: „Weksle, pełnomocnictwa, kontrakty, akty notarialne i hipoteczne oraz wszelkie zobowiązania Spółki, żądania zwrotu sum z instytucji kredytowych, czek i podpisują dwaj członkowie Zarządu“ przez dodanie do tego ustępu słów: „lub jeden członek Zarządu łącznie z prokurentem“; 7) Wybór 1 członka Zarządu; 8) Wybór 3 członków Rady Nadzorczej; 9) Utworzenie funduszu na kolonie letnie dla pracowników firmy.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni przynajmniej na siedem dni przed terminem Zgromadzenia złożyć w biurze Zarządu w Białej akcje lub kwity depozytowe.

1748/21 - 28

I OGŁOSZENIE

Zarząd Żywieckiej Fabryki Papieru „SOLALI“, Spółka Akcyjna w Żywcu

podaje do wiadomości, iż na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, odbytym w dn. 26 czerwca 1935 r. uchwalonem zostało

OBNIŻENIE KAPITAŁU AKCYJNEGO SPÓŁKI

z kwoty zł 4 420 000 do kwoty zł 3 900 000 przez zmniejszenie nominalnej wartości akcji z kwoty zł 340 na kwotę zł 300, zaczem wzywa wierzycieli Spółki, aby, jeżeli nie zgadzają się na obniżenie, wnieśli swe sprzeciw w ciągu trzech miesięcy, licząc od daty ostatniego ogłoszenia.

1719

Dnia 20 lipca 1935 roku, o godzinie 2-jej po południu odbędzie się w siedzibie Towarzystwa, przy ul. Miodowej Nr. 6 w Warszawie

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

**TOWARZYSTWA AKCYJNEGO WYROBU I SPRZEDAŻY MASZYN I NARZĘDZI
ROLNICZYCH I PRZEMYSŁOWYCH ORAZ HANDLU PRODUKTAMI ROLNEMI**

„TADEUSZ KOWALSKI I A. TRYLSKI”

Spółka Akcyjna

z porządkiem dziennym:

- 1) zatwierdzenie sprawozdania i bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok 1934 i pokwitowanie Zarządu z czynności,
- 2) Wybór nowego Zarządu i Komśji Rewizyjnej.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zebraniu, winni złożyć swoje akcje lub kwity depozytowe do Zarządu Towarzystwa na dni 7 przed Zebraniem.

Samolot skraca podróż!!!

W dniu 16 sierpnia r. ub.

weszła w życie ustawa z dn. 10/III 1934 r., nowelizująca rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 7/VI 1927 r.

o prawie przemysłowym

Komentarz do tej ustawy,
w opracowaniu Rady Ministerstwa Przemysłu i Handlu, P. Romana St. Śląskiego, p. t.

„Prawo przemysłowe“

został wydany nakładem tyg. „POLSKA GOSPODARCZA” i jest do nabycia w Administracji (Warszawa, ul. Elektoralna 2) oraz w większych księgarniach.

BIBLIOTEKA EKONOMICZNA

TYGODNIKA

„POLSKA GOSPODARCZA”

DAWNIEJ

„PRZEMYSŁ i HANDEL”

	zł		zł
1 — 18) bez serji — wyczerpane.			
19) Tom I — <i>J. Kulikowski</i> . — Bankowość polska i problem jej sanacji, 1926 (wyczerp.)	1'20	42) Tom XXIV — <i>Stefan Konopski</i> . — Ochrona celna w poszczególnych państwach w świetle badań międzynarodowych (wyczerp.)	1'00
20) „ II — <i>Dr. J. Podkomorski</i> . — O właściwej formie monopolu spirytusowego w Polsce, 1926	0 70	43) „ XXV — <i>Henryk Romanowski</i> . — Obrót bezgotówkowy (wyczerpane)	1'00
21) „ III — <i>Dr. F. Młynarski</i> . — Międzynarodowe znaczenie spadku złotego, 1926	1'50	44) „ XXVI — <i>Karol Bajer</i> . — Zarys uprzemysłowienia Woj. Łódzkiego ze specjalnym uwzględnieniem przemysłu włókienniczego	1'50
22) „ IV — <i>St. Pszczółkowski</i> . — Stabilizacja kursu złotego, 1926 (wyczerp.)	1'20	45) „ XXVII — <i>Dr. Stanisław Wachowiak</i> . — Targi i wystawy w Polsce	1'00
23) „ V — <i>Inż. Cz. Klarnier</i> . — Dorobek czterech miesięcy (dwie mowy program.), 1926	1'00	46) „ XXVIII — <i>Jan Miklaszewski</i> . — Ogólny rzut oka na rozwój produkcji leśnej i obrotu drzewnego Polski współczesnej	2'50
24) „ VI — <i>Dr. L. Barański</i> . — Uwagi nad obiegiem pieniężnym w Polsce w latach 1924—1926, 1926	1'50	47) „ XXIX — <i>Inż. Czesław Klarnier</i> . — Zagadnienie mieszkaniowe w niepodległej Polsce	2'00
25) „ VII — <i>F. Prochaska</i> . — Klauzula największego uprzywilejowania (wyczerp.)	1'50	48) „ XXX — <i>Inż. Jędrzej Moraczewski</i> . — Roboty publiczne	0'80
26) „ VIII — <i>A. Stebeneichen</i> . — Rozwój czy upadek portu gdańskiego (wyczerp.)	1'20	49) „ XXXI — <i>Władysław Gieysztor</i> . — Przedsiębiorstwa państwowe	1'00
27) „ IX — <i>J. Gieysztor</i> . — Tranzyt jako problem międzynarodowy	1'00	50) „ XXXII — <i>Józef Kożuchowski</i> . — Wojna w życiu gospodarczem Polski	1'00
28) „ X — <i>Gustaw Taube jr.</i> — Komercjalizacja Warszawy	1'50	51) „ XXXIII — <i>Dr. Marcin Szarski</i> . — Bankowość polska (wyczerp.)	1'50
29) „ XI — <i>Wincenty Jastrzębski</i> . — Zadania i metody pracy Komisji Ankietowej (wyczerp.)	1'00	52) „ XXXIV — <i>Inż. Dr. Stanisław Olszewski</i> . — Fosforyty polskie i ich znaczenie gospodarcze	1'00
30) „ XII — <i>Stanisław Pszczółkowski</i> . — Kredyty zagraniczne i ich rola w polskiej polityce kredytowej	2'50	53) „ XXXV — <i>Prof. Dr. Witold Staniewicz</i> . — Uwagi o reformie stosunków rolnych w Polsce	1'50
31) „ XIII — <i>Z. R. Gawroński</i> . — Zwalczanie trustów w Stanach Zjednoczonych	2'00	54) „ XXXVI — <i>Janusz Butler</i> . — Konkurencja portów bałtyckich w świetle współzawodnictwa kolei polskich i niemieckich	1'50
32) „ XIV — <i>S. Fr. Królikowski</i> . — W sprawie metody obliczania stawek celnych (wyczerp.)	1'50	55) „ XXXVII — <i>Adolf Peretz</i> . — Od kartelu do koncernu	3'00
33) „ XV — <i>St. Starzyński</i> . — Położenie klasy robotniczej po przewrocie majowym	1'20	56) „ XXXVIII — <i>J. Mieszalski</i> . — Wpływ wzrostu budżetów na obciążenie dochodu społecznego zagranicą i w Polsce	1'50
34) „ XVI — <i>J. Kulikowski</i> . — Rozbudowa miast i jej finansowanie	2'00	57) „ XXXIX — <i>Feliks Młynarski</i> . — Reforma waluty dewizowo-złotowej	1'50
35) „ XVII — <i>S. Szwalbe</i> . — Polityka państwa w zakresie obrotu żytem (wyczerpane)	2'00	58) „ XL — <i>Dr. Henryk Gruber</i> . — Stan kwestji mieszkaniowej w Polsce	1'00
36) „ XVIII — <i>S. Starzyński</i> . — Stan finansowy Polski w roku 1927	2'00	59) „ XLI — <i>Stanisław Sasorski</i> . — Podstawy rewizji ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym	1'50
37) „ XIX — <i>Józef Kożuchowski</i> . — Kapitał zagraniczny w przemyśle polskim (wyczerp.)	2'00	60) „ XLII — <i>Tadeusz Woynowski</i> . — Kształtowanie się cen chleba w Polsce	2'00
38) „ XX — <i>Henryk Rozenberg</i> . — Polityka Państwa w dziedzinie zaopatrzenia ludności w chleb (wyczerpane)	1'50	61) bez serji — <i>Stefan Starzyński</i> . — Rola Państwa w życiu gospodarczem	1'00
39) „ XXI — <i>Zygmunt Karpiński</i> . — Waluta złota i pozłacana	1'50	62) „ „ — <i>Stefan Starzyński</i> . — Życie gospodarcze a ustrój państwa	1'50
40) „ XXII — <i>Jerzy Lubowicki</i> . — Zasady reformy podatkowej	3'00		
41) „ XXIII — <i>Marjan Turcki</i> . — Problem aktywizacji bilansu handlowego	3'00		

DO NABYCIA WE WSZYSTKICH KSIĘGARNIACH ORAZ BEZPOŚREDNIO W ADMINISTRACJI TYG. „POLSKA GOSPODARCZA” — WARSZAWA, ELEKTORALNA 2, POK. 26

„POLMIN”

Państwowa Fabryka Olejów Mineralnych

CENTRALA: LWÓW, ULICA AKADEMICKA 7

TELEFONY: 102-20 do 102-23

RAFINERJA W DROHOBYCZU

REPREZENTACJA W GDAŃSKU
POLISH PETROLEUM COMPANY
KREBSMARKT 7/8

PRZEDSTAWICIELSTWA ZAGRANICZ-
NE WE WSZYSTKICH STOŁECZNYCH
MIASTACH EUROPY

DZIĘKI DŁUGOLETNIJ PRAKTYCE RAFINE-
RYJNEJ I DOŚWIADCZENIOM NA POLU TECHNIKI
SMARNICZEJ, DOSTARCZAMY PRODUKTY SMA-
ROWE NAJWYŻSZYCH GATUNKÓW PO JAK
NAJŚCISLEJ SKALKULOWANYCH CENACH. ———

WŁAŚCIWE ZASTOSOWANIE WYSOKOWAR-
TOŚCIOWYCH OLEJÓW I SMARÓW „POLMIN”,
DOSTOSOWANYCH DO WARUNKÓW PRACY
WSZYSTKICH MASZYN I SILNIKÓW, ZAPEWNI
UZYSKANIE WSZELKICH KORZYŚCI, ZWIĄZANYCH
Z RACJONALNĄ GOSPODARKĄ SMARNICZĄ.

**OLEJE I SMARY AUTOMOBILOWE „POLMIN”
SĄ DO NABYCIA WE WSZYSTKICH NASZYCH ODDZIAŁACH ORAZ
W PIERWSZORZĘDNYCH SKŁADACH Z AKCESORJAMI SAMOCHODOWEMI**

O D D Z I A Ł Y: BIAŁYSTOK, BYDGOSZCZ, DOLINA GDYNIA, JAROSŁAW, KALISZ,
KOWEL, KRAKÓW, LUBLIN, LWÓW, ŁÓDŹ, PIŃSK, PŁOCK, POZNAŃ,
RÓWNE, SIEDLCE, STRYJ, SOSNOWIEC, TOMASZÓW MAZOWIECKI,
TORUŃ, WARSZAWA, WILNO ———

POCZTOWA KASA OSZCZĘDNOŚCI P. K. O.

CENTRALA: WARSZAWA, JASNA 9
ADRES TELEGRAFICZNY: PKO

ODDZIAŁY: KATOWICE, KRAKÓW,
POZNAŃ, WILNO, ŁÓDŹ, LWÓW

C Z Y N N O Ś C I B A N K O W E :

INKASO WEKSLI I INNYCH DOKUMENTÓW WIERZYTELNOŚCIOWYCH:

P. K. O. PRZYJMUJE DO INKASA WEKSLA I INNE DOKUMENTY (CZEKI, KWITY I T. P.) PŁATNE WE WSZYSTKICH MIEJSCOWOŚCIACH KRAJU. WALUTA ZAINKASOWANA DOPISYWANA JEST NATYCHMIAST NA KONTO ZLECENIODAWCY

PRZECHOWYWANIE PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH (DEPOZYTY):

ZŁOŻONE DO DEPOZYTU WALORY SĄ NIE TYLKO PRZECHOWYWANE, LECZ I ADMINISTROWANE, TO ZNACZY, ŻE P. K. O. BEZ DALSZYCH ZLECEŃ, SAMA DOKONUJE REALIZACJI ZAPADŁYCH KUPONÓW I WYŁOSOWANYCH PAPIERÓW, ORAZ PRZEPROWADZA KONWERSJE I NOWE EMISJE (CENTRALA W WARSZAWIE).

Z L E C E N I A G I E Ł D O W E :

ZLECENIA GIEŁDOWE KUPNA I SPRZEDAŻY WYKONUJE P. K. O. NA WARUNKACH NAJKORZYSTNIEJSZYCH ŚCIŚLE WEDŁUG KART UMOWY (SZLUSÓW GIEŁDOWYCH). P. K. O. SKUPIJE RÓWNIEŻ KUPONY WALORÓW PAŃSTWOWYCH ORAZ REALIZUJE WYI OSOWANE OBLIGACJE PAŃSTWOWE, .. (CENTRALA W WARSZAWIE). ..

OBRÓT PIENIĘŻNY Z ZAGRANICĄ

P. K. O. NA ZLECENIE UCZESTNIKÓW OBROTU CZEKOWEGO LUB OSZCZĘDNOŚCIOWEGO PRZEKAZUJE ZAGRANICĘ DOWOLNE KWOTY BĄDŹ TO CZEKAMI NA BANKI ZAGRANICZNE DO WSZYSTKICH ZNACZNIEJSZYCH PAŃSTW, BĄDŹ TO CZEKAMI PRZEKAZOWEMI NA URZĘDY CZEKOWO-POCZTOWE, JAK RÓWNIEŻ ZAPOMOCĄ PRZELEWÓW NA ZAGRANICZNE KONTA CZEKOWO-POCZTOWE DO AUSTRII, BELGII, DANII, FRANCJI, CZECHOSŁOWACJI, HOLANDJI, JUGOSŁAWII, ŁOTWY, WŁOCH, TUNISU, SZWECJI, SZWAJCARJI.

PRZEKAZYWANE Z ZAGRANICY PIENIĄDZE DO POLSKI DOPISYWANE SĄ NA KONTA P. K. O. W POLSCE LUB PRZEKAZYWANE DO WSKAZANYCH MIEJSC ZAMIESZKANIA ADRESATÓW W KRAJU.

UDZIELANIE POŻYCZEK (LOMBARD):

UCZESTNICY OBROTU CZEKOWEGO I OSZCZĘDNOŚCIOWEGO MOGĄ OTRZYMYWAĆ POŻYCZKI LOMBARDOWE NA ZASTAW PAPIERÓW PAŃSTWOWYCH, KOMUNALNYCH ORAZ AKCYJBANKU POLSKIEGO NA DOGODNYCH WARUNKACH.

WSZYSTKIE FORMALNOŚCI MOGĄ BYĆ ZAŁATWIANE RÓWNIEŻ W DRODZE .. .. KORESPONDENCJI. .. ..

SAFESY (CENTRALA I ODDZIAŁY W KRAKOWIE, LWOWIE)

P. K. O. wynajmuje kasetki (safesy) różnych wymiarów na bardzo dogodnych warunkach